

UDSKRIFT
AF
ØSTRE LANDSRETS DOMBOG

D O M

Afsagt den 28. februar 2020 af Østre Landsrets 20. afdeling
(landsdommerne Henrik Bitsch, Thomas Lohse og Julie Arnth Jørgensen med domsmænd).

20. afd. nr. S-477-19:

Anklagemyndigheden

mod

Tiltalte

(**CPR nr.**)

(advokat Lars Kjeldsen, besk. og David Neutzsky-Wulff, besk.)

Københavns Byrets dom af 25. januar 2019 (SS 4-6843/2018) er anket af **Tiltalte**
med påstand om frifindelse, subsidiært formildelse.

Anklagemyndigheden har kontraanket med påstand om domfældelse efter anklageskriftet
samt skærpelse.

Tiltalen

Anklagemyndigheden har til brug for sagen udarbejdet et hjælpebilag, hvoraf fremgår
blandt andet:

”Fremhævelse af de oplysninger (med FED), der efter anklagemyndighedens
opfattelse indebærer overtrædelse af tavshedspligten.

Pkt.	Indholdet af tiltalen	Hensyn der begrundes fortrolighed
a)	<i>”Paskontrollen er en god lejlighed til at kigge lidt nærmere på folk, uden at du</i>	arbejdsmetoder

	nødvendigvis afslører, at det er efterretningstjenesten, der er på spil. Det handler selvfølgelig om at gøre det på en måde, hvor man ikke kan se, at der har været nogen i bagagen. Det skal gå hurtigt, for du har ikke adgang til bagagen i særlig lang tid. Man vil normalt også være optaget af at komme til at kigge i folks håndbagage og elektroniske genstande"	
b)	"I den periode havde man i flere lande set terrorplaner og også gennemførte angreb begået af personer, som havde været i Pakistan for at modtage træning og derefter var blevet sendt tilbage for at udføre angreb. I Glasvejssagen havde vi simpelthen mulighed for i realtid at følge en person, som var blevet sendt hjem fra Waziristan med en opgave. Det mente amerikanerne var ret enestående"	samarbejdspartnere
c)	"Under et møde med amerikanerne sagde de til mig, at det for dem var en kæmpe operation og en meget vigtig sag, som den amerikanske præsident blev orienteret om i sine regelmæssige briefinger fra CIA"	samarbejdspartnere
d)	"Vi havde mistanke om, at Person 1 havde spillet en central rolle i forhold til Person 2's kontakter i udlandet, men Person 1 sørgede for at holde sig på afstand af alt det, der handlede om konkrete terrorplaner. Der var ikke så meget tvivl om, at Person 1 var en central figur i forhold til radikaliserings, og vi kom til at koncentrere os meget om ham i årene efter. Nærmest hver eneste gang, vi havde en terrorsag, stødte vi på Person 1",	operationer private forhold
e)	"Det er ikke sikkert, at vi havde opdaget Person 2, hvis ikke amerikanerne havde tippet os. Udenlandske tjenester deler oplysninger med dig, hvis der er tillid til, at du kan håndtere oplysningerne, og at du kan beskytte den pågældende tjeneste og deres indhentningsmetoder. Det betyder noget, at du viser, at du kan håndtere trusler effektivt, og det blev meget afgørende for PET i de kommende år, at vi havde håndteret de her oplysninger ordent-	Samarbejdspartnere

	<i>ligt, afværget truslen, og at vi også var i stand til at levere efterretninger til udenlandske efterretningstjenester”</i>	
f)	Men Tiltalte fortæller, at det i virkeligheden var danskmarokkaneren, som i PET’s øjne var sagens hovedperson: ”Vores oplysninger gik på, at det var ham, planerne var forankret omkring. Danskmarokkaneren var den centrale person, men det var ikke ham, som skulle udføre selve drabet, det skulle de to tunesere” og ”Brandbergennetværket har i en årrække været centralt at holde øje med for både PET og den svenske efterretningstjeneste, SÄPO. Derfor vidste vi, at der løbende havde været forbindelser mellem danskmarokkaneren i Aarhus og Brandbergennetværket i Sverige, også før Tunesersagen”, og ”Det var vores opfattelse, at det var danskmarokkaneren fra Aarhus, som derefter fik overdraget en del af de opgaver, som Person 3 tidligere havde haft for terrornetværket i Skandinavien” siger Tiltalte om Person 4 ,	Operationer Private forhold.
g)	Vi havde svært ved at komme rigtig tæt på gruppen, for de var meget, meget sikkerhedsbevidste, og vi havde især svært ved at komme tæt på danskmarokkaneren og lave aflytninger hos ham,” og ”Først lang tid efter Tunesersagen lykkedes det for PET at få spionudstyr ind i Person 4’s lejlighed. ”Men hvordan kan jeg ikke afsløre””.	arbejdsmetoder operationer private forhold
h)	”Så tog han mig med ud bagved, hvor han havde en række terrarier fyldt med store kvælerslanger. Der kom en tjener ind med et par levende mus, som han begyndte at fodre slangerne med. Det skulle jeg se på, og det var ikke nogen stor oplevelse. De her mus blev kastet ned til slangerne, uden at der skete noget, og jeg tænkte bare: ”Gudskelov”. Men lige pludselig reagerede kvælerslangerne, så det var en lidt speciel oplevelse. Jeg ved ikke rigtig, om formålet var at ryste mig lidt, eller om han bare syntes, det var sådan noget, man gjorde med gode venner; at	samarbejdspartnere

	<i>fodre slanger” og ”Efter mit møde med den excentriske sikkerhedschef, som viste mig sine kvælerslanger, gav han mig en lille pakke og sagde, at det var en personlig ting til mig. Da jeg kom hjem på kontoret og pakkede gaven ud, så var det gudhjælpemig et Rolex-ur. Jeg tænkte: ”Åh nej, det er simpelthen bare den værste gave, man overhovedet kan forestille sig”,</i>	
i)	<i>Da vi mødtes med ledelsen i ISI, begyndte mødet simpelthen med, at jeg blev skældt huden fuld. I en halv time fik jeg ikke sagt et ord, fordi de skældte mig ud, skældte Danmark ud og fortalte, hvor forfærdelige tegningerne var, og hvor uforståelig håndteringen af tegningesagen var. Jeg sad simpelthen og tænkte: ’Det her bliver et meget kort møde. Vi kan lige så godt begynde at kigge på, hvornår det første fly går hjem fra Islamabad’. Men efter en halv times tid sagde de: ’Okay, nu har vi fortalt, hvad vi mener om den tegningesag, så nu behøver vi ikke tale mere om den’. Nu kunne vi i stedet tale om, hvordan vi så kunne finde ud af at samarbejde”,</i>	Samarbejdspartnere.
j)	<i>Vi hev fat i hende og sagde, at vi gerne ville have, at hun lånte sin lejlighed ud til Person 5, og det gik hun med til. Det betød, at vi kunne plastre lejligheden til med aflytningsudstyr og overvågning, og det ville give os nogle unikke muligheder. Det var aftalt med amerikanerne, og alt var på plads til, at Person 5 skulle komme til Danmark for tredje gang”</i>	samarbejdspartnere Operationer Arbejdsmetoder Risiko for kvindens sikkerhed.
k)	<i>Det var ikke overraskende, men det var alligevel tankevækkende. Jeg havde selv været på besøg i Pakistan, og vi havde et samarbejde med den pakistanske tjeneste. Vi havde haft et angreb mod den danske ambassade, og vi havde også på det her tidspunkt folk i Pakistan, som arbejdede sammen med pakistanske myndigheder, også den pakistanske efterretningstjeneste. Så er det selvfølgelig lidt hårdt at finde ud af, at mens vi arbejder med folk i den pakistanske efterretningstjeneste, er</i>	samarbejdspartnere

	der andre folk i den samme tjeneste, som aktivt sidder og udpeger Danmark som terrormål” og ”På en række punkter har vi haft et udmærket samarbejde med den pakistanske tjeneste. Men det er en stor tjeneste, der er præget af politiske dagsordener, og derfor handler det meget om, hvem i tjenesten man arbejder med. Man er nødt til hele tiden at tage forholdsregler, når man arbejder med sådan en tjeneste. Man kan ikke undgå at forholde sig til Pakistan og den pakistanske efterretningstjeneste, når det handler om terrorbekæmpelse, men selvfølgelig fik Person 5-sagen konsekvenser for vores samarbejde. Det var en påmindelse om, at man ikke nødvendigvis er på samme side hele tiden”	
1)	Men i forhold til hele debatten om NSA og masseovervågning er det min erfaring fra min tid i PET, at den tekniske indhentning – den elektroniske overvågning – sjældent giver ret meget. Den tekniske indhentning kan slet ikke måle sig med kildearbejde” og ”Så får PET en efterretning om, at der er nogen, der kommunikerer om noget, som omhandler en mulig trussel mod Danmark. Men ofte er der tale om så diffuse oplysninger, at man ikke har mere at gå efter. Man er måske ikke engang i stand til at identificere, hvem der har skrevet de pågældende mails. Jeg siger ikke, at man slet ikke har brug for den tekniske indhentning. Når det handler om trusler, der kommer fra udlandet, er det et nødvendigt værktøj i efterretningsarbejdet. Min erfaring er bare, at den tekniske indhentning typisk først har betydning, når du allerede har identificeret en trussel. Når man ved, at man vil holde øje med en bestemt person, så kan den tekniske indhentning bruges til at finde ud af, hvem vedkommende kommunikerer med, og hvad de taler om. Det betyder ikke, at man aldrig kan bruge den tekniske indhentning til at få identificeret en trussel, man måske ikke selv havde set ellers. Men min erfaring er, at den meget brede tekniske indhentning	Arbejdsmetoder kildearbejde

	<i>sjældent er afgørende i forhold til at identificere og imødegå konkrete trusler”</i>	
m)	<i>Vi vidste, at han havde forsøgt at etablere sig i al-Shabaabs ledelse, men var blevet afsløret af kenyanske myndigheder. Derfor havde vi selvfølgelig kig på ham. Men vi havde ingen indikationer på, at han skulle have fået en opgave med hjem fra al-Shabaab, og vi vurderede, at han på eget initiativ var ved at trække sig, blandt andet motiveret af personlige frustrationer over sit fejlslagne forsøg på at blive en del af al-Shabaabs aktiviteter i Østafrika. Vi havde heller ikke nogen oplysninger, der pegede i retning af, at han havde modtaget træning eller deltaget i kamphandlinger i Somalia”</i>	Operationer samarbejdspartnere
n)	<i>"Jeg kan blandt andet huske en episode, hvor jeg havde taget en taxa hjem til min privatadresse, og hvor vi efterfølgende ved et tilfælde fandt ud af, at taxachaufføren havde ringet til nogle personer, som vi aflyttede i en anden forbindelse, for at fortælle, at 'jeg ved, hvor ham PET-chefen bor'. Det var selvfølgelig ikke behageligt”</i>	operationer
o)	<i>”Den eneste måde, du kan pacificere en selvmordsbomber på, er ved at skyde vedkommende, men du kan altså ikke skyde hvor som helst, hvis du skal undgå, at vedkommende får lejlighed til at udløse bomben. Så vi taler om en helt anden måde at skyde folk på. Du skyder ikke for at ramme dem i benene eller i armene. Du skyder for at likvidere. Det er simpelthen et spørgsmål om, at du skyder meget præcist efter nervecenteret ved hovedet, så det hele bliver lukket ned i ét hug”</i>	arbejdsmetoder
p)	<i>"Det hele var foregået en fredag eftermiddag, og da vi kontaktede den belgiske efterretningstjeneste, var de gået hjem. De holdt weekend. Vi var ved at blive sindsyge over, at vi simpelthen ikke kunne komme i kontakt med den belgiske tjeneste” og ”Det var ikke fordi, vi var imponerede over den belgiske tjeneste. De var i et lidt andet gear på det tidspunkt, end vi var</i>	samarbejdspartnere

	<i>i Danmark, for vi havde jo i lidt længere tid arbejdet med et helt andet trusselsbillede, end de havde været vant til”</i>	
q)	<i>”Det var et gennembrud i sagen, da vi havde ham på overvågning, mens han gemte brevet i sin benprotese. Den efterfølgende ransagning gav vigtige spor og beviser til sagen”</i>	Operationer arbejdsmetoder
r)	<i>Det svenske efterretningsarbejde viste, at Person 6 ringede til Pakistan, fordi han forsøgte at komme i kontakt med Person 7, som på det tidspunkt var højt placeret i al-Qaeda – han var leder af al-Qaedas religiøse komite – for at få godkendelse til angrebet”, og ”Der er oplysninger, der peger på, at Person 6 havde fået en ordre med hjem fra Pakistan i form af en konkret opgave om at angribe Jyllands-Posten. Det var Person 8, der på det tidspunkt var nummer 3 i al-Qaeda, som havde givet ham opgaven. Desuden var der oplysninger, der pegede på, at Person 6 fra Sverige havde forsøgt at kontakte Person 7, som på det tidspunkt var en af al-Qaedas øverste ledere i Waziristan, for at få godkendelse til angrebet”</i>	Operationer samarbejdspartnere
s)	<i>”PET skaffede sig også adgang til nabo-lejligheden i det gule murstensbyggeri på Vej 1 i By. ”Så overtog vi lejligheden og rykkede Aktionsstyrken ind i den. Vi ville være klar til at overmande svenskerne, hvis det blev nødvendigt”</i>	Arbejdsmetoder Operationer Hensynet til naboens sikkerhed.
t)	<i>Men Tiltalte siger, at PET ikke på forhånd havde orienteret ledelsen i JP/Politikens Hus om truslen. ”Vi kunne godt have taget kontakt til JP/Politikens Hus og sagt, at `i dag skal I nok tage og holde jeres journalister hjemme fra arbejde’, men hvis vi havde gjort det, havde der nok været en ret stor risiko for, at historien var kommet ud, før vi havde anholdt svenskerne. Det er nogle af de dilemmaer, der er i den her salgs sager. Man kan godt være fristet til at gå med livrem og seler, men risikoen for, at man afslører operationen på så tidligt et tidspunkt, at man</i>	arbejdsmetoder

	<i>ikke har beviser nok til en straffesag bag- efter, er bare meget stor, hvis man gør det”</i>	
u)	<i>”I forbindelse med et retsmøde i Volls- sesagen fandt vi ud af, at nogle af de til- taltes venner havde planer om at udføre et angreb i forbindelse med retssagen. De kørte i en bil fra Fyn til København, hvor de havde en aftale om at hente nogle vå- ben, som de skulle have med til Østre Landsret. Vi stoppede bilen, før de nåede så langt, og det betød også, at vi ikke hav- de beviser til at føre en straffesag mod dem. Men vi turde ikke lade dem fortsætte længere”</i>	Operationer Kildearbejde andres private forhold
v)	<i>”Det højreekstremistiske miljø var meget fragmenteret, præget af uenighed og af grupper, der brød ud af andre grupper. I miljøet var der mange planer, men man kunne ikke rigtigt få organiseret tingene og realiseret sine planer” Han tilføjer dog, at PET gennem flere år også efterforskede en større højreekstremistisk gruppe, som man mistænkte for strafbare handlinger. ”De var velorganiserede og havde relativt godt styr på deres ting. De opfattede sig selv som nationalpatrioter og troede på, at der ville komme en fremtidig racekrig i Dan- mark. Vores vurdering var, at de var para- te til at bruge vold”. ”Vi havde efterforsk- ning kørende mod dem med mellemrum. De havde adgang til våben, de trænede med våben, og vi afdækkede dem i forhold til våbentræning, hvor det blandt andet handlede om at skyde til måls efter bille- der af politikere. Det foregik imidlertid i en lukket kreds, og vi havde ikke tilstræk- keligt grundlag til at gribe ind og sigte. Men der var også andre hensyn. Vi havde en interesse i at kunne fortsætte afdæk- ningen af miljøet, deres aktiviteter og mu- lige planer”</i>	operationer
w)	<i>Konvertitterne har simpelthen en meget hurtigere og lettere adgang til de mest ekstreme miljøer. Og det er klart, at det er noget, man som efterretningstjeneste sy- nes er interessant, fordi det giver nogle muligheder for at komme tæt på personer</i>	Arbejdsmetoder kildearbejde

	<i>i udlandet, der er centrale i forhold til terrortruslen mod Danmark” og ”Ofte var de også illoyale typer, som flere gange havde skiftet livsbane. Vores analyse i PET var, at vi som efterretningstjeneste kunne bruge nogle af de ting, som havde motiveret dem til at konvertere og senere at opsøge de militant-islamistiske miljøer, når vi skulle forsøge at rekruttere dem”,</i>	
x)	Tiltalte siger, at PET generelt godt kan finde på at benytte lejligheden, hvis det viser sig, at en person fra Danmark på eget initiativ er på vej til udlandet for at møde militante islamister. Det kan for eksempel være, hvis PET finder ud af, at en kvinde har tænkt sig at rejse til Syrien for at gifte sig med en kriger hos Islamisk Stat. ”Det kan give PET nogle muligheder for at komme tættere på et miljø eller en person, man er interesseret i. Men hvis man skal udnytte den mulighed, der åbner sig, fordi man finder ud af, at en kvinde har planer om at rejse af sted, er det en forudsætning, at man føler sig sikker på, at man ikke gør noget, som forøger risikoen for hende. Hvis PET installerer elektronisk udstyr på en kvindes ejendele, så overvejer man først nøje, om det udstyr vil kunne afsløres, og hvad risikoen i givet fald vil være for hende”	arbejdsmetoder
y)	”Vi havde efterretninger om, at de havde planlagt at angribe danske soldater, som var vendt hjem fra Afghanistan” og ”Efterretningerne gik på, at det skulle ske inden for få dage. Vi ville have styr på det, og det ordnede vi med en agentoperation, hvor vi sendte en politiagent i marken og på den måde sikrede, at det var en politimand, som leverede våben til dem. På den måde vidste vi, hvilke våben de havde fået fat i, og vi kunne pille ved våbnene, så de ikke fungerede”	Operationer Samarbejdspartnere kildearbejde
z)	”Ligesom mange andre lande stod vi med en udfordring i forhold til at få efterretninger fra Syrien. Derfor prøvede vi sammen med den tyrkiske tjeneste at få et bedre billede af, hvem der rejste fra Danmark til Syrien, og vi begyndte at se på,	samarbejdspartnere

	<i>hvordan vi kunne bremse nogle af dem. Det havde vi selvfølgelig nogle juridiske og etiske overvejelser omkring, men det var klart for os, at man fra tyrkisk side ikke havde et ønske om, at der var så markant en trafik gennem Tyrkiet til Syrien. Så vi havde en fælles interesse med tyrkerne i at få folk stoppet. Hvis vi fortalte tyrkerne om personer, som var på vej, så havde de mulighed for at stoppe dem – ikke ved at fængsle dem eller andet, men simpelthen ved at stoppe dem i lufthavnen og sende dem tilbage til Danmark”</i>	
æ)	<i>”Der var ikke noget, der fra begyndelsen pegede entydigt på, at det var terror. Person 11 var en kontroversiel person, men der er rigtig mange mennesker i Danmark, som har kontroversielle holdninger. Vores vurdering var ikke, at han var et særligt interessant mål for terrorister. Der kunne være alle mulige motiver, og derfor blev der efterforsket meget, meget bredt”, ”Man kunne forestille sig mange forskellige mennesker, som var utilfredse med Person 11 og hans holdninger. Derfor efterforskede vi mulige forbindelser til det militant-islamistiske miljø, men også til det venstreekstremistiske miljø”, ”Vi kendte ham, men han var ikke en, vi overvågede 24 timer i døgnet. Han var kendt som en person i udkanten af de miljøer, vi interesserede os for, ikke nogen central figur” og ”Vi vidste godt, hvor han var – han var rejst til Libanon – og i perioder havde vi ham også mere præcist lokaliseret”</i>	Operationer Verserende straffesagsefterforskning
ø)	<i>”Tyrkerne havde i lang tid været på nakken af os – ikke PET, men Danmark som sådan – fordi de mente, at vi ikke gjorde nok over for PKK. Vi sagde til dem, at hvis vi skulle foretage os noget, så krævede det, at de fortalte os, hvad de vidste, og så skulle vi nok følge op på det. Da tyrkerne så begyndte at se, at vi rent faktisk tog PKK alvorligt og skred ind, når der var grundlag for at rejse straffesager, så lagde det grobund for et rigtig fornuftigt samarbejde”</i>	Samarbejdspartnere

Forklaringer

Der er i landsretten afgivet supplerende forklaring af tiltalte og vidnerne [Vidne 1], [Vidne 2], [Vidne 3], [Vidne 4] og [Vidne 5].

Der er endvidere afgivet forklaring af vidnerne [Vidne 6], [Vidne 7 (tidl. Person 56)] [Vidne 8 (tidl. Person 31)]

Tiltalte har supplerende forklaret blandt andet, at det var PET-chefen, der stod for kommunikationen med pressen, og det skyldes primært, at der er mange hensyn, der skal balances, når en efterretningstjeneste udtaler sig. Der er blandt andet hensyn til ministeren, Folketinget og fortrolighed. PET er endvidere en særlig organisation, hvor mange beslutninger i henhold til instrukser, lovgivning mm. skal træffes af PET-chefen. Det er derfor PET-chefen, der har mulighed for at vurdere de fortrolighedshensyn og andre hensyn, der må tages højde for, inden man udtaler sig på PET's vegne. Det er ikke begrundet i et ønske om at forhindre en uønsket spredning af information, men derimod i at sikre at alle relevante hensyn afvejes. Det betyder ikke, at PET-chefen er den eneste, der kan vurdere om en oplysning er fortrolig.

Foreholdt [Vidne 2's] forklaring i retsbogen side 72, 2. nye afsnit, hvor [Vidne 2] om samarbejdet mellem efterretningstjenesterne, har forklaret blandt andet om, hvordan samarbejdet foregår, samt at det er fortroligt og baseret på tillid, har tiltalte forklaret, at han er enig i, at når PET kommunikerer, er det en vanskelig balancegang pga. alle de særlige hensyn, der skal varetages.

Foreholdt sin forklaring i retsbogen side 142, 1. nye afsnit om, hvad han kunne udtale sig om til [Vidne 5], og at han anvendte et forsigtighedsprincip i samtalerne, har tiltalte forklaret, at det, han skulle iagttage, efter at han ikke længere var PET-chef, alene var fortrolighedshensyn. Han har anlagt nøjagtig samme vurdering af fortrolighed, som da han var chef for PET. Hvis han var i tvivl, udtalte han sig ikke.

Vedrørende anklageskriftets punkt h, har tiltalte forklaret, at han på det tidspunkt, da han udtalte sig til **Vidne 5**, ikke vidste, om sikkerhedstjenesten var en samarbejdspartner, hvilket dog i øvrigt afhænger af, hvad man forstår ved en "samarbejdspartner". Han videregav i citatet ikke fortrolige oplysninger om en samarbejdspartner eller om indholdet af et samarbejde med en samarbejdspartner.

Vedrørende anklageskriftets punkt n har tiltalte forklaret, at oplysningerne hidrørte fra en operation, der blev afsluttet, mens han stadig var i PET, og han har sløret, hvilken operation det drejer sig om. Han kan ikke afvise, at der efterfølgende var en ny efterforskning mod taxachaufførens bekendte, men så har det været på et andet grundlag og dermed en helt anden operation.

Vedrørende anklageskriftets punkt k har tiltalte forklaret, at da han blev interviewet til bogen, vidste han ikke om ISI og PET samarbejdede.

Vedrørende anklageskriftets punkt p har tiltalte forklaret, at han vil tro, at samarbejdet med den belgiske efterretningstjeneste ikke har ændret sig, da det beror på samarbejdet i BERN-gruppen. Men det er korrekt, at han ikke var bekendt med det nærmere samarbejdsforhold på det tidspunkt, hvor han talte med **Vidne 5**.

Vedrørende anklageskriftets punkt w har tiltalte forklaret, at han ikke ved, om PET brugte konvertitter som kilder, da han blev interviewet af **Vidne 5**, men hans udtalelser om konvertitter er af generel karakter, og han afslører ikke noget om PET's konkrete arbejde.

Foreholdt **Vidne 5's** forklaring i retsbogen side 37, sidste afsnit, om arbejdsprocessen, hvoraf det blandt andet fremgår, at **Vidne 5** måtte citere tiltalte for alt, hvad han sagde, har tiltalte forklaret, at det er korrekt. Han har kun udtalt sig om de sager, han havde kendskab til. Som PET-chef har man et indgående kendskab til mange sager. Mange af sagerne har han også udtalt sig om, mens han var PET-chef, så han har overvejet de samme hensyn tidligere. Han mener klart ikke, at det var uforsigtigt at kaste sig ud i bogprojektet.

Foreholdt **Vidne 2's** forklaring i retsbogen side 82, 1. afsnit, hvoraf det fremgår, at "... det er meget vanskeligt for personer, der ikke længere er i PET at vurdere, hvorvidt det

er muligt at videregive oplysninger, eller hvorvidt oplysninger kompromitterer PET's virksomhed. Det gælder også oplysninger, der "svæver rundt i almindelighed"...", har tiltalte forklaret, at han netop lagde vægt på, at han udtalte sig om forhold, som han også som PET-chef havde udtalt sig om. Han synes ikke, at han udsatte sig for en risiko for at bekræfte oplysninger, der blot "svævede rundt". Han ved, hvad han har sagt på pressemøder og i andre sammenhænge om sagerne, mens han var i PET, og det har haft afgørende betydning for ham. I processen med **Vidne 5** støttede han også hukommelsen på offentligt tilgængeligt materiale, som han gennemgik.

Foreholdt **Vidne 2's** forklaring i retsbogen side 77 nederst og 78 øverst om Glasvej-sagen og Mr. **Person 28's** oplysninger under senatshøringen, hvor det af **Vidne 2's** forklaring blandt andet fremgår, at de oplysninger, der ikke kom frem i straffesagen var klassificerede, har tiltalte forklaret, at klassificeringsprocedurer og fortrolighedsspørgsmål i forhold til en samarbejdspartner ikke er det samme. I Glasvej-sagen kom det frem, at amerikanerne havde hjulpet, hvilket han som PET-chef fortalte på pressebriefinger. Det var amerikanerne, der selv offentliggjorde, at de havde givet oplysningerne til PET, og dermed var der ikke længere et fortrolighedshensyn. Han er ikke enig i, at det er et klassifikations-spørgsmål.

Foreholdt **Vidne 1's** forklaring i retsbogen side 56 nederst og 57 øverst om PET's samarbejde med andre, herunder at dette er en fortrolig oplysning, har tiltalte forklaret, at det ikke er en korrekt udlægning af fortrolighedsspørgsmålet. Der kan være tale om fortrolighed mht. konkrete oplysninger, som PET modtager fra en samarbejdspartner, men det er ikke korrekt, at oplysningen om, at PET har en given samarbejdspartner i sig selv og generelt er en fortrolig oplysning. Sådan blev det heller ikke administreret, da tiltalte var chef for PET. I visse tilfælde kan det være en fortrolig oplysning, hvem PET samarbejder med, men det gælder ikke generelt.

Foreholdt **Vidne 1's** forklaring i retsbogen side 60, 3. afsnit om, at måden man samarbejder på er fortrolig, og at der er en nedarvet forståelse heraf mellem efterretnings-tjenesterne, har tiltalte forklaret, at han er enig i, at det er fortroligt, hvordan man kommunikerer mm., men det har aldrig været forventningen, at oplysningen om hvem man samarbejder med skulle være en fortrolig oplysning.

Foreholdt **Vidne 2's** forklaring i retsbogen side 88, 3. nye afsnit, om hendes forståelse af tredjelandreglen, har tiltalte fastholdt, at oplysningen om, hvem PET generelt samarbejder med, ikke er en fortrolig oplysning.

Vedrørende anklageskriftets punkt e har tiltalte forklaret, at han som PET-chef på pressebriefinger har oplyst, at det var amerikanerne, der tippede PET. Han omtalte det på pressebriefinger i sammenhæng med, at han fortalte om behovet for samarbejde med andre tjenester.

Foreholdt **Vidne 5's** forklaring herom i retsbogen side 257, 2. afsnit, hvor det fremgår, at han havde oplysningen fra senatshøringen samt **Vidne 4's** forklaring i retsbogen side 25, hvor det fremgår, at som hun husker det, kom oplysningen fra retssagen, har tiltalte fastholdt, at han har fortalt det på pressebriefinger. Han erindrer ikke, om oplysningen blev videregivet af PET til politi og anklagemyndighed.

Vedrørende anklageskriftets punkt f har tiltalte forklaret, at han ikke herved har videregivet oplysninger om alt, hvad PET vidste om dansk-marokkaneren. Forbindelsen til Brandbergen-netværket er en specifik oplysning, men det fortæller ikke alt om, hvad PET vidste om dansk-marokkaneren, og oplysningerne afslører ikke noget fortroligt. Sagen er omtalt på pressebriefinger, og han har på disse sagt det samme, som fremgår af anklageskriftets punkt f, men måske med andre ord. Da han var PET-chef, blev de oplysninger, der fremgår af anklageskriftets punkt f, ikke anset for at være fortrolige.

Vedrørende anklageskriftets punkt j har tiltalte forklaret, at det ikke på noget tidspunkt var PET's vurdering, at der var en konkret risiko for den kvinde, der udlånte lejligheden. Det, han fortalte om operationen, gik måske videre end, hvad han har sagt på pressebriefinger, men det er ikke fortrolige oplysninger.

Vedrørende anklageskriftets punkt k har tiltalte forklaret, at det ikke er en fortrolig oplysning at fortælle, at **Person 5**-sagen fik "konsekvenser for samarbejdet" med den pakistanske efterretningstjeneste, idet han jo ikke har oplyst, hvilke konsekvenser. Det ville komme bag på de fleste, hvis det ikke fik nogen konsekvenser for samarbejdet, når en samarbejdspartner deltog i planlægningen af terror mod Danmark.

Foreholdt **Vidne 1's** forklaring herom i retsbogen side 51, sidste afsnit, har tiltalte forklaret, at man altid kan sige, at man ikke ved, hvilke oplysninger man så ikke får. Han siger ikke, at konsekvensen var, at PET ikke ville dele oplysninger, og det har heller ikke været hensigten med udsagnet. Han siger blot, at man bliver mere forsigtig med, hvilke oplysninger man deler.

Vedrørende anklageskriftets punkt m har tiltalte forklaret, at han ikke har nogen præcis erindring om, hvorvidt oplysningen om, at øksemanden prøvede at etablere sig i al-Shabaabs ledelse, var fremme i straffesagen. Han har ikke afsløret noget fortroligt, herunder hvor man har oplysningen fra. Den kunne komme fra mange kilder, herunder aviser. Han er grundlæggende uenig i, at en enkelt specifik oplysning i sig selv er det samme som at afsløre et vidensniveau. Alle de oplysninger, PET ligger inde med, indgår ikke nødvendigvis i en straffesag, men det betyder ikke, at oplysningen dermed er fortrolig.

Vedrørende anklageskriftets punkt p har tiltalte forklaret, at oplysningen om, at den belgiske tjeneste ikke tog telefonen, blev omtalt på pressebriefinger. Han kan ikke huske, hvad der ordret blev sagt på pressebriefinger herom.

Vedrørende anklageskriftets punkt q har tiltalte forklaret, at det er velkendt, at man kan lave overvågning herunder af en celle. Han var omhyggelig med ikke at sige, hvordan overvågningen foregik. Det er ikke en fortrolig oplysning blot at sige, at der var overvågning. Han ved ikke med sikkerhed, hvorvidt oplysningen om overvågningen fremgår af den åbne straffesag, eller om PET tidligere har oplyst herom.

Vedrørende anklageskriftets punkt r har tiltalte forklaret, at han ikke har beskæftiget sig med straffesagen og derfor ikke ved, om det ville være et væsentligt bevis i straffesagen, at der var kontakt mellem **Person 7** og **Person 6**. Han ved ikke, om PET har omtalt kontakten mellem **Person 7** og **Person 6** over for anklagemyndigheden.

Han har læst artiklen i Nordisk Kriminalreportage, men han kan ikke huske hvornår.

Vidne 5 havde et omfattende materiale, og noget af dette materiale så han. Hans udtalelser til **Vidne 5** var ikke baseret på artiklen fra Nordisk Kriminalreportage.

Vedrørende anklageskriftets punkt s har tiltalte forklaret, at han på pressebriefinger meget vel kan have sagt, at aktionsstyrken befandt sig i naboledigheden, men han kan ikke huske, om han på pressebriefinger har sagt, at aktionsstyrken var i naboledigheden eller lige ved siden af.

Foreholdt mappe 8, side 3199, bilag 1-17-5-3, rapport ”køb af våben med henblik på terrorhandling”, har tiltalte vedrørende anklageskriftets punkt y forklaret, at det er efterretninger, der er fremfundet ved søgninger i åbne kilder. Københavns Politi fik de samme oplysninger fra åbne kilder. Det han udtaler sig om i citatet beror på åbne kilder og ikke andet. Hvilke oplysninger, der herudover er indgået i sagen, har han ikke udtalt sig om.

Foreholdt anklagemyndighedens tillægsekstrakt 1, side 137, avisartikel om hjemvendte danske soldater fra Berlinske den 17. februar 2019 afsnittet ”En undskyldning” samt side 142, sidste afsnit og side 144 midt for og ca. 4 sider frem fra bogen ”Terroristen”, hvoraf det fremgår, at terrormålet var hjemvendte danske soldater, og at ”P50” skulle være PET’s kilde, har tiltalte forklaret, at han ikke kan udtale sig om detaljerede kildeoplysninger. Hans udtalelser om PET’s antagelser om målet var baseret på åbne kilder. Når han taler om efterretninger, er det åbne kilder og en ikke-fortrolig kilderapport, han henviser til. PET’s efterretninger er i nogen grad baseret på åbne kilder. P50 har oplyst, at han var kilde, men det har tiltalte ikke udtalt sig om i Vidne 5’s bog.

Person
50 (P50)

Vedrørende anklageskriftets punkt s har tiltalte forklaret, at i forbindelse pressebriefingen omtalte han aktionsstyrken, og at den var placeret ved siden af lejligheden. Han fortalte også som et kuriosum, at de på et tidspunkt mistede videoforbindelsen, fordi kablet blev trukket ud.

I PET var de enige om, at den tavshedserklæring, som han har underskrevet, var så langt, man kunne gå. PET har ikke pligt til at udtale sig til pressen eller offentligheden, og PET har ikke pligt til at fortælle alt, hvis de udtaler sig til pressen. PET bestemmer selv, hvor meget de vil oplyse, men hvis PET udtaler sig til offentligheden, må de ikke oplyse noget, der ikke er sandt.

Forevist forswarets tillægsekstrakt 1, side 36, besvarelse af et folketingssspørgsmål, har tiltalte forklaret, at når en minister besvarer folketingssspørgsmål, skal ministeren svare sandt, retvisende og udtømmende. Hvis PET udarbejder et svar på et folketingssspørgsmål stillet

til en minister, har PET derfor ikke mulighed for at udelade oplysninger, i modsætning til når PET svarer på spørgsmål ved pressebriefinger.

Foreholdt **Vidne 1's** forklaring, dommen side 52, 3. nye afsnit, om, at PET kan beslutte, at visse fortrolige oplysninger (ubetydelige) fra en udenlandsk samarbejdspartner kan videregives uden at spørge den udenlandske tjeneste, har tiltalte forklaret, at han som PET-chef aldrig har videregivet fortrolige oplysninger, som PET har modtaget fra andre efterretningstjenester. "De facto afklassificering", som **Vidne 1** omtaler, er et ukendt begreb for tiltalte. Det er ikke et begreb, der er omtalt i reglerne. Hvis PET, da han var chef, vurderede, at en oplysning var fortrolig, videregav de den kun til folk, der var godkendt til at få oplysninger på det givne niveau. Hvis det var til en forsker eller lignende, måtte man vurdere, om oplysningen kunne nedklassificeres. Hvis PET gav en fortrolig oplysning til en departementschef, blev der ikke lavet et notat herom. Journalist **Person 59** har deltaget i enkelte, men ikke i alle pressebriefinger, og han er ikke den journalist, der har deltaget i flest pressebriefinger.

Forevist mappe 9, side 3417ff., **Vidne 5's** notat benævnt "PET-briefing, 1.10.2008", har tiltalte forklaret, at der typisk var 20-30 journalister til stede ved pressebriefinger. Fra PET deltog han og typisk de to kommunikationsmedarbejdere samt en varierende række af chefer. Alle i PET vurderede pressebriefingerne som nødvendige og hensigtsmæssige. De gav aldrig fortrolige oplysninger på pressebriefinger. De drøftede ikke internt på forhånd, hvad de kunne sige. De, der deltog, vidste, hvad de kunne sige.

Vidne 2 har deltaget i enkelte pressebriefinger. Han drøftede ikke fortrolighedsspørgsmål med **Vidne 2**. Han drøftede sin eksterne kommunikation med PET's kommunikationsrådgivere og ikke med **Vidne 2**.

Foreholdt **Vidne 5's** notat punkt 5-6, hvor der omtales "massive pengestrømme", har tiltalte forklaret, at det blev omtalt på en pressebriefing, at der var fundet relativt større kontantbeløb, herunder beløb som oversteg grænserne for, hvad man kunne udføre uden at deklarere. Han overvejede altid, om der var tale om fortrolige oplysninger, og oplysningen om større kontantbeløb var ikke en fortrolig oplysning. Han har også omtalt problemstillingen med rekruttering af selvmordsbombere, men han husker ikke ordret, hvad han sagde i den forbindelse. Han kan godt huske, at **Person 33** på pressebriefinger har talt om talentspejdere, og om konvertitter og disses "blakkede fortid". Det var et emne, der løbende blev spurgt ind til, fordi der i pressen var fokus på konvertitters ledende roller i militante

islamistiske netværk. I pressen har konvertitterne **Person 10** og **Person 60** været nævnt, men han har aldrig nævnt dem. På pressebriefinger blev også PET's kildearbejde omtalt, herunder rekruttering af kilder og de forhold, som kan motivere kilder til at blive rekrutteret.

På pressebriefinger kom **Person 33** også løbende med en gennemgang af antal operationer mod Danmark. **Person 33** styrede selv sine "oplæg". Oplysningen om, at anholdelsen af tuneserne stoppede andre angreb, kan han ikke erindre har været ude tidligere. Problemstillingen med at overvåge netværk mest muligt var fremme jævnlige. Han kan huske, at **Person 33** har fortalt om, at **Person 2** og en anden gik tur ved Amager Strandpark i regnvejr, at PET fulgte mistænkte digitale spor, samt at PET har kilder mange steder i verden. Efter pressebriefinger havde de ikke en egentlig evaluering, men de talte med kommunikationsrådgiverne om, hvorvidt der var forhold, som skulle justeres.

Forevist "Redegørelse om erfaringerne med lovgivning indført i forbindelse med anti-terrorpakke I fra 2002 og anti-terrorpakke II fra 2006" af 9. september 2010, jf. Forsvarernes Materialesamling, side 270ff, har tiltalte forklaret, at PET bidrog til redegørelsen. Han tror, at det var **Vidne 2**, der var hovedbidragsyder, men han deltog også selv i arbejdet.

Foreholdt afsnittet om logning, redegørelsen side 24, har tiltalte forklaret, at det altid indgik i deres overvejelser, om det var fortrolige oplysninger, idet PET vidste, at oplysningerne ville blive offentliggjort.

Foreholdt afsnittene om teleobservation og "datasnifning", redegørelsen side 25 og 26, har tiltalte forklaret, at det ikke gav anledning til overvejelser, at de omtalte konkrete indgreb i konkrete sager, men de overvejede selvfølgelig, om de afslørede særlige arbejdsmetoder. Det var ikke tilfældet. Der beskrives i redegørelsen blot almindelige efterforskningsskridt, som er beskrevet i retsplejeloven. Hvis det havde været fortrolige oplysninger, kunne de have undladt at medtage dem i rapporten. De har kun inddraget relevante ikke-fortrolige oplysninger. Det har ikke indgået i PET's fortrolighedsvurdering, om oplysningerne har været fremme i åbne straffesager. Det kan selvfølgelig spille ind, men det er ikke det afgørende for fortrolighedsvurderingen.

Vidne 1 har supplerende forklaret blandt andet, at når han i byretten i retsbogen side 59 er citeret for: ”På tidspunktet for artiklen har den daværende PET-chef kunnet vælge at bringe oplysningerne under forudsætning af, at det er blevet drøftet med andre tjenester ...”, mener han ”den konkrete tjeneste”.

Vidnet har vedrørende sin forklaring om punkt w gengivet i dommen side 66, 3. afsnit, forklaret, at det ikke er korrekt, at han var med til at udarbejde den omtalte redegørelse. Den blev udarbejdet, mens **Person 19** var PET-chef. Han var med til at udarbejde den efterfølgende redegørelse. Forespurgt om forskellen på nedklassificering og sanitering har vidnet forklaret, at der ikke er den store forskel. Han har nok ikke været helt skarp, da han svarede på spørgsmålet i byretten. Redegørelsen indeholder ikke fortrolige oplysninger. Når PET saniterer, betyder det, at PET fjerner alt det fortrolige.

Foreholdt tiltaltes forklaring om åbenhed og fortrolighed gengivet i retsbogen side 219, 1. og 2. afsnit, har vidnet forklaret, at han ikke kan genkende det billede, som tiltalte har beskrevet. Det grundlæggende udgangspunkt om fortrolighed har efter hans opfattelse ikke ændret sig. Da han blev chef for PET i 2016, lavede han ikke om på, hvad der var fortroligt henholdsvis ikke fortroligt, men der kan være sket en ændring i forhold til håndtering af pressen.

Foreholdt anklagemyndighedens tillægsekstrakt 1, side 300, ”Tavshedserklæring”, har vidnet forklaret, at når afsnittet om ”personoplysninger” er fjernet i den nye tavshedserklæring, skyldes det en konkret og praktisk beslutning, idet afsnittet gav det problem, at man som ansat i PET ikke kunne sige til sine nærmeste, hvor man arbejdede. Han har været med til at udarbejde den nye tavshedserklæring, som til dels er affødt af denne sag. De ønskede ikke, at der i den nye tavshedserklæring skulle være et element af ”censur”.

Foreholdt anklagemyndighedens tillægsekstrakt 1, side 287, PET’s brev af 7. oktober 2019, side 3, punkt 4, har vidnet forklaret, at det fortsat er holdningen, at PET’s interne sikkerhedsinstruks ikke kan afklassificeres. Han har ikke læst de tidligere sikkerhedsinstrukser i forbindelse med denne sag, men han har læst dem, da han tiltrådte og i forbindelse med revisionen af sikkerhedsinstruksen i 2017.

Foreholdt tiltaltes forklaring om samarbejdspartnere gengivet i retsbogen side 146, 4. nye afsnit, har vidnet forklaret, at han ikke er enig i, at det som udgangspunkt ikke er fortroligt,

hvem PET samarbejder med. Han mener ikke, at PET's holdning hertil skulle have ændret sig. Det er afgørende, at en efterretningstjeneste kan have tillid til, at oplysninger der deles med andre ikke videregives. De oplysninger, man udveksler med andre tjenester såvel skriftlige som mundtlige, er fortrolige, og dem vil man ikke kunne få aktindsigt i.

Foreholdt mappe 1, side 177, besvarelse af folketingsspørgsmål af 5. februar 2008 om samarbejdet vedrørende "Server in the Sky", har vidnet forklaret, at de særlige forhold, der gør sig gældende vedrørende PET, stadig gør, at man ikke kan udtale sig om, hvilke lande man samarbejder med. Det følger af forarbejderne til PET-loven, og af at de forskellige tjenester skal have tillid til hinanden. Karakteren og indholdet af samarbejdet er fortroligt, fordi sådanne oplysninger giver mulighed for at kortlægge PET's arbejdsmetoder.

Foreholdt tiltaltes forklaring vedrørende samme besvarelse af folketingsspørgsmål gengivet i retsbogen side 147, sidste afsnit, har vidnet forklaret, at de ikke udtaler sig om samarbejdspartnere eller indholdet af samarbejdet. De kan ikke sige mere til offentligheden end til Folketinget, og man kan heller ikke sige mere, når man ikke længere er chef for PET.

Foreholdt anklagemyndighedens tillægsekstrakt 2, side 161, brev af 3. januar 2020 fra PET til anklagemyndigheden, har vidnet forklaret, at han er enig i det, der er anført i brevet. Det er en konkret vurdering, hvordan man forholder sig til videregivelse af fortrolige oplysninger. Vurderingen kan ske på en række forskellige måder, så ordet "afklassificering" er ikke nødvendigvis dækkende i alle tilfælde. Der kan være helt grundlæggende elementer i en konkret sag, der gør, at man alligevel nævner, at man har et tæt samarbejde med en bestemt myndighed. Det vil typisk vedrøre en konkret sag, og det er anerkendt, at man så kan nævne, at man samarbejder. Man vil så typisk sige, at man samarbejder med "myndigheder" uden at konkretisere hvilken specifik myndighed, som man henviser til. Det skyldes, at man ofte samarbejder med flere, samt at man ikke ønsker at nævne, hvem man præcis samarbejder med. Der kan være konkrete hensyn, der gør, at det må vige, og at man alligevel oplyser om specifikke samarbejdspartnere.

Foreholdt tiltaltes forklaring om samarbejde med amerikanerne vedrørende anklageskriftets punkt b og c gengivet i retsbogen side 159, har vidnet forklaret, at det er uden betydning, at oplysningerne er kommet frem under møder på den amerikanske ambassade.

Foreholdt tiltaltes forklaring om CIA's briefinger af amerikanske præsidenter gengivet i retsbogen side 239, har vidnet forklaret, at han ikke mener, at det har betydning for denne sag, at der skulle findes offentlige detaljerede beskrivelser af, at CIA briefer den amerikanske præsident.

Foreholdt tiltaltes forklaring vedrørende punkt e gengivet i retsbogen side 239, nederst, har vidnet forklaret, at hvis oplysningerne var fortrolige, skulle man have kontaktet den pågældende efterretningstjeneste for at få lov til at videregive oplysningerne.

Foreholdt tiltaltes forklaring vedrørende punkt h gengivet i retsbogen side 171, nederst, har vidnet forklaret, at det ikke gør den store forskel ved bedømmelsen af spørgsmålet om fortrolighed, om der er et aktuelt samarbejde, eller om man forsøger at etablere et samarbejde med en udenlandsk efterretningstjeneste. Som udgangspunkt må man ikke referere fra møder med udenlandske tjenester – uanset hvad formålet med mødet har været – men det er en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde.

Foreholdt tiltaltes forklaring vedrørende punkt j gengivet i retsbogen side 174, 2. afsnit, har vidnet forklaret, at han ikke kender den konkrete sag. Udgangspunktet er, at oplysninger om aftaler, som PET indgår med private borgere, er fortrolige, og de kan ikke videregives, og da slet ikke når man har forladt PET. Det er relevant at vurdere, om en oplysning tidligere har været fremme i offentligheden, men udgangspunktet er, at oplysningen stadig er fortrolig. Der kan være situationer, hvor en oplysning om en aftale med en privat borger kan være hensigtsmæssig at videregive.

Foreholdt mappe 4, side 1290, pressemeddelelse af 15. januar 2010, vedrørende punkt k har vidnet forklaret, at han ikke kan svare på, hvorfor man i pressemeddelelsen skriver ”en major i det pakistanske militær” og ikke ”ISI”.

Foreholdt tiltaltes forklaring vedrørende punkt m gengivet i retsbogen side 17, 2. nye afsnit, har vidnet forklaret, at hvis oplysningen om, at en person (øksemanden) forsøgte at etablere sig i al-Shabaabs ledelse kommer fra PET, så er det en fortrolig oplysning. Selvom han ikke kender sagen, har vidnet tilladt sig at gå ud fra, at tiltalte har oplysningen fra PET. Oplysninger af denne karakter er fortrolige, hvis de har været en del af tjenestens viden eller kommer fra PET.

Forevist forswarets tillægsekstrakt 1 side 38 og side 40, folketingsspørgsmål nr. 541 samt avisartiklen ”Øksemand med i toppen af terrorgruppe”, har vidnet forklaret, at hvis oplysningen (avisartiklen) ligger i en sag hos PET, er det en fortrolig oplysning. Det samme gælder, hvis den stammer fra PET. Han kan konstatere, at tjenesten i 2010 var afskåret fra at kommentere på avisartiklen. Han må henholde sig til det, som PET svarede på folketingsspørgsmålet. De oplysninger, som PET har, er fortrolige. Han kan ikke bekræfte, om PET ligger inde med oplysninger svarende til dem, som indgår i citatet i forhold m. Den ”oplysning”, at PET ikke ved noget, er også en fortrolig oplysning.

Foreholdt at det hverken af den åbne sag eller i § 729-sagen fremgår, at Person 6 forsøgte at kontakte Person 7, har vidnet forklaret, at han af hensyn til sin tavshedspligt ikke kan oplyse, om PET på et møde med SÄPO fik en sådan oplysning.

Foreholdt tiltaltes forklaring vedrørende punkt s gengivet i retsbogen side 192, nederst, har vidnet forklaret, at oplysninger om, hvordan og hvor aktionstyrken arbejder er en fortrolig oplysning. Hvis PET har vist pressen, hvordan aktionen fandt sted, så må der være sket en ”de facto” afklassificering.

Foreholdt tiltaltes forklaring vedrørende punkt u gengivet i retsbogen side 194, 2. sidste afsnit, har vidnet forklaret, at det er uden betydning for spørgsmålet om fortrolighed, om en operation er afsluttet. Det vil stadig være fortroligt. Oplysninger om kilder er også fortrolige, så selvom man efter en konkret vurdering videregiver visse oplysninger om en operation, så fortæller man ikke altid alt, idet man vil gøre alt for at beskytte en kilde.

Foreholdt anklagemyndighedens tillægsekstrakt 1, side 144, avisartiklen: ”Afværgede terror mod veteraner, men svigtede informant”, hvor der er en nærmere beskrivelse af en bog om jagten på Person 61, har vidnet forklaret, at han af hensyn til sin tavshedspligt ikke kan kommentere artiklen.

Vidnet har vedrørende punkt r forklaret, at han ikke har konkret viden om sagen, som dette forhold angår. Han er enig i, at man er nødt til at kende den konkrete sag, for at kunne tage endeligt stilling til, om en oplysning er fortrolig. Men udgangspunktet er, at alle oplysninger, som PET har, er fortrolige. Undtagelsen er visse oplysninger om administrative forhold.

Foreholdt tiltaltes forklaring gengivet i retsbogen side 238, 3. afsnit, vedrørende punkt b har vidnet forklaret, at han er enig i den opfattelse af ”realtid”, som tiltalte har givet udtryk for.

Forevist forswarets materiale, enkelte forhold, bind 1, side 10, anklagemyndighedens skriftlige forelæggelse i straffesagen mod **Person 2**, har vidnet forklaret, at han ikke ved, om det er en realtidsovervågning i lufthavnen, der er beskrevet. Han bruger ikke dette begreb særlig meget. Han forstår begrebet sådan, at det dækker over den samlede overvågning af en person. Det er ikke et entydigt begreb i PET. Foreholdt vidnets forklaring om samme emne gengivet i retsbogen side 110, næstsidste afsnit, har vidnet forklaret, at det er udtryk for, at man observerer personen løbende. Det vil sige, at man er i fuld kontrol, idet man observerer vedkommende hele tiden.

Vidnet har vedrørende punkt o og foreholdt sin forklaring i byretten gengivet i retsbogen side 119 forklaret, at ”ikke var almen kendt” vil sige, at han i hvert fald ikke selv var bekendt med den beskrevne ”Training Key”. Om noget er ”almen kendt” kommer an på, hvilken kontekst det indgår i. Hvis det er nævnt i en større international avis, vil det være almen kendt. Han har ingen viden om, hvorvidt PET har modtaget ”Training Key”. Forevist forswarets tillægsekstrakt 2, side 3-4, artikel fra The Guardian om begrebet ”shoot-to-kill”, har vidnet forklaret, at han ikke vil bestride, at det er almen kendt, hvad der fremgår af artiklen.

Foreholdt vidnets forklaring vedrørende punkt j gengivet i retsbogen side 110 har vidnet om udsagnet ”at vi kunne plastre lejligheden til med aflytningsudstyr og overvågning” forklaret, at det er oplysninger fra en konkret operation, og oplysninger af denne karakter er fortrolige. Det er fortrolige oplysninger vedrørende en konkret kvinde og hendes lejlighed. Det er korrekt, at det er almen kendt, at PET kan plastre ethvert lokale til med aflytningsudstyr og overvågning, men hvis man åbner døren for oplysninger om ”små” elementer i enkeltsager, så giver det ”modstanderne” et billede af, hvordan man arbejder. Foreholdt vidnets forklaring gengivet i retsbogen side 121, 2. afsnit, har vidnet forklaret, at han fortsat ikke ved, om PET har været i kontakt med kvinden.

Vedrørende punkt s har vidnet forklaret, at han ikke kender den konkrete sag. Han ved heller ikke, om der var nogen hjemme i lejligheden på **Vej 1**, og han ved endelig

ikke, om PET efterfølgende har kontaktet eventuelle beboere i naboeligheden, eller om de måtte være i fare.

Foreholdt anklagemyndighedens tillægsekstrakt 1, side 291, PET's brev af 7. oktober 2019, hvoraf det fremgår, at oplysninger om, hvem man har været i kontakt med, er hemmelige, har vidnet forklaret, at det er hemmeligt, hvem der bistår PET. Heller ikke oplysninger om, hvorvidt PET overhovedet har rettet henvendelse til eller ikke har rettet henvendelse til specifikke personer, kan afklassificeres.

Om sin forberedelse til afhøringen i dag har vidnet forklaret, at han har forberedt sig på nogenlunde samme måde, som da han skulle møde i byretten. Han har haft løbende drøftelser med de medarbejdere, der har udarbejdet PET's svar på de under landsretssagen fremsatte anmodninger, og han har læst byretsdommen.

Foreholdt sin forklaring gengivet i retsbogen side 97, sidste afsnit, har vidnet forklaret, at det fortsat er hans opfattelse, at det ville være mere relevant at afhøre de enkelte medarbejdere, som har gennemgået de enkelte forhold i sagen, idet han blot har koordineret arbejdet hos PET.

Foreholdt sin forklaring gengivet i retsbogen side 98, 3. sidste afsnit, har han forklaret, at han ikke har været nede i de enkelte sager i relation til de konkrete forhold. Han har foretaget en generel vurdering.

Foreholdt mappe 9, side 3580, brev af 6. februar 2018 fra Københavns Politi til PET, og mappe 9, side 3582, PET's svar af 21. februar 2018, har vidnet forklaret, at han kender begge breve. Hvis han skal sige noget konkret om skadevirkningen, vil han komme til at videregive fortrolige oplysninger, og derfor udtaler de sig ikke herom. Hvis andre landes tjenester mister tilliden til PET, får PET ikke oplysninger fremover.

Foreholdt mappe 1, side 140, Kammeradvokatens notat af 22. december 2017, har vidnet forklaret, at han mener, at det fremgår af notatet, at hvis andre landes tjenester mister tilliden til PET, så er der risiko for at oplysninger tørrer ud.

Det er rigtigt, at han i byretten har forklaret, at man i PET har brugt lang tid på at tale med andre landes tjenester for at udbedre skader. Han kan ikke gå nærmere ind på det.

Foreholdt vidnets forklaring gengivet i retsbogen side 68-69 har vidnet forklaret, at det, han i byretten har forklaret om fortrolighed, fortsat er dækkende for hans opfattelse.

Foreholdt vidnets forklaring om Person 5-operationen gengivet i retsbogen 116, 4. afsnit har vidnet forklaret, at det stadig er en fortrolig oplysning, at man har haft et samarbejde med FBI, selvom operationen er afsluttet, medmindre PET har afklassificeret oplysningen eller selv har være ude og oplyse herom. Han kender ikke den konkrete sag og operation nærmere.

Foreholdt vidnets forklaring om ”negativ viden” gengivet i retsbogen side 67 har vidnet forklaret, at det, der her er forklaret om, mere er en kommunikationsstrategi og ikke et spørgsmål om fortrolighed. Ikke-viden om eksisterende forhold er nøjagtig lige så fortrolig som viden. Det vil som udgangspunkt også være en fortrolig oplysning at udtale sig om ikke-viden om et ikke eksisterende forhold. Man kan selvfølgelig komme så langt ud i hypoteser, at det ikke giver nogen mening, at det skulle være fortroligt, hvad PET ikke ved.

Vedrørende begrebet ”afklassificering” har vidnet forklaret, at oplysninger som PET modtager fra en anden tjeneste, som udgangspunkt vil være fortrolige. I hemmeligstemplede dokumenter kan der godt være oplysninger, som ikke er fortrolige. Han er enig i, at klassifikation og fortrolighed bliver brugt i flæng. Klassifikation er det, der er ”stemplet” fortroligt, mens begrebet fortrolighed dækker over en juridisk vurdering. Når man afklassificerer noget, er der nok ikke en helt skarp begrebsanvendelse heraf hos PET eller andre. Afklassificering findes i en række varianter. Det kan være oplysninger, som skal have en anden fortrolighedsgrad. Det kan også være, at man nedklassificerer enkelte oplysninger og streger andre ud, eller at man saniterer og omskriver et dokument. Hvis et dokument gives til det åbne politi, vil det stadig være fortroligt, også selv om det ikke er stemplet ”fortroligt”. Det følger af forvaltningsloven. Fortrolige oplysninger i forvaltningslovens forstand er ikke nødvendigvis klassificerede oplysninger i sikkerhedscirkulærets forstand. Oplysninger, der indgår i åbne straffesager, vil derfor være fortrolige i forbindelse med den pågældende myndigheds sagsbehandling. Det gælder f.eks. politirapporter. Der er derfor forskel på at videregive oplysninger til pressen henholdsvis til en politimyndighed.

Foreholdt sikkerhedscirkulærets § 12 har vidnet forklaret, at hvis en klassificeret oplysning fra et klassificeret dokument skrives over i et andet dokument, vil oplysningen stadig være

klassificeret. Det nye dokument vil ikke være klassificeret i cirkulærets forstand, men vil være fortroligt i henhold til forvaltningsloven.

Foreholdt sin forklaring om afklassificering gengivet i retsbogen side 96 har vidnet forklaret, at et dokument kan nedklassificeres, overstreges eller saniteres i henhold til procedurerne herom. En oplysning kan godt via en mundtlig proces overgå fra at være fortrolig til ikke længere at være fortrolig. Han kan i øvrigt henholde sig til den forklaring, han har afgivet for byretten herom. Hvis PET vælger, at en oplysning ikke længere skal være fortrolig, vil det som hovedregel ikke blive skrevet ned. En beslutning om, at noget ikke længere er fortroligt, beror altid på en konkret vurdering. I vurderingen indgår hensigtsmæssighed og mulige skadevirkninger. Han har ikke gjort sig overvejelser om, hvad der er hjemlen for at videregive fortrolige oplysninger.

Foreholdt vidnets forklaring vedrørende punkt d gengivet i retsbogen side 116 og forsvarrets materiale, enkelte forhold, bind 1, side 59, CTA analyse af 24. november 2013 og et billede af to mandlige personer fra videoen ”Den glemte forpligtelse”, hvoraf den ene er **Person 1**, har vidnet forklaret, at oplysninger af denne karakter som udgangspunkt er fortrolige. Han ved ikke, hvad PET har tænkt, da man i CTA analysen har henvist til videoen ”Den glemte forpligtelse”. Han medgiver, at det er muligt af CTA analysen at udlede, at **Person 1** er en af de personer, PET holdt øje med.

Foreholdt vidnets forklaring om åbenhed gengivet i retsbogen side 219 har vidnet forklaret, at han ikke har drøftet åbenhed / lukkethed i PET med tidligere medarbejdere. Det er en grundlæggende forudsætning for at arbejde for en efterretningstjeneste, at oplysninger man kommer i besiddelse af er fortrolige. Vidnet bygger sine betragtninger bl.a. på den erklæring om tavshedspligt, som blev indført i tiltaltes tid samt på de svar, som PET gav Folketinget, da tiltalte var chef.

Foreholdt forsvarrets materiale, generelle forhold, bind 1, side 158, PET’s årlige redegørelse 2014, afsnit om hemmeligholdelse, har vidnet forklaret, at han synes, at det, der står i rapporten, er det samme, som vidnet har forklaret i retten.

Forevist mappe 9, side 3418-19, **Vidne 5’s** notater fra en pressebriefing i PET den 1. oktober 2008, hvor der er en nærmere beskrivelse af, hvad **Vidne 5** mener, at **Person 33** fra PET har oplyst på pressebriefingen, har vidnet forklaret, at nota-

terne indeholder en række fortrolige oplysninger, som tjenesten åbenbart konkret har valgt at videregive. Den mulighed har PET, og den mulighed gør de også brug af i dag. PET kan ikke i alle tilfælde vælge at afklassificere oplysninger. Det er ikke PET, der har det fulde ansvar for statens sikkerhed. Det er regeringen.

Foreholdt anklagemyndighedens tillægsekstrakt 1, side 287, PET's brev af 7. oktober 2019, har vidnet forklaret, at han i begrænset omfang har deltaget i udarbejdelsen af brevet. Han kan godt have fået forevist et udkast.

Forevist anklagemyndighedens tillægsekstrakt 1 side 287, side 193 og side 298, anklagemyndighedens brev af 7. oktober 2019, punkt 3, forsvarerens brev af 24. maj 2019 samt dokument benævnt "Klassifikation i PET" af 8. januar 2018, har vidnet forklaret, at han godt kan se, at der tilsyneladende ikke er svaret på anmodning 3 fra forsvareren. Han har ikke kendskab til, hvilke undersøgelser der er foretaget til brug for besvarelsen af spørgsmålene. Han kan ikke svare på, hvorfor det er sikkerhedsinstruksen fra 2017, der er henvist til. Han er enig i den beskrivelse af tredjelandetsreglen, som er gengivet. Vidnet har vedrørende punkt 4 forklaret, at de interne retningslinjer om tavshed/fortrolighed ikke kan afklassificeres og udleveres, da den samlede sikkerhedsinstruks indeholder en lang række oplysninger om PET's sikkerhedssetup. PET har ikke forstået anmodningen således, at den kun angår instruksen til medarbejderne om "arbejdsmetoder". Det er muligt, at PET har misforstået spørgsmålet. Han kan ikke afvise, at der er mulighed for, at PET kan fremlægge sikkerhedsinstruksen fra 2005 eller 2010.

Vidnet har vedrørende besvarelse af anmodning 20 forklaret, at han ikke har foretaget kontrol af, hvad medarbejderne har lavet, men han har en klar forventning om, at medarbejderne har undersøgt det, de skulle. PET's brug af ordene "formodning" og "opfattelse" mener han skyldes, at PET har besvaret anmodningen, så godt som man kunne. Han går ud fra, at medarbejderne har haft sagerne fremme, da de besvarede anmodningen. Han har ikke selv haft sagerne fremme.

Foreholdt anklagemyndighedens tillægsekstrakt 1, side 394, svaret på anmodning 19 i PET's brev af 29. november 2019, har vidnet forklaret, at han har drøftet med medarbejdere, at PET ikke har kunnet finde ud af, hvem der dengang gennemså artiklen af 12. januar 2007 i Weekendavisen. PET har ikke anledning til at betvivle, at artiklen var til gennemsyn hos PET. Som han læser artiklen, har PET valgt at videregive fortrolige oplysninger.

Foreholdt vidnets forklaring om nedklassificering henholdsvis sanitering gengivet i retsbogen side 123 har vidnet forklaret, at han ikke har deltaget i udarbejdelsen af den oprindelige rapportering, men han deltog i udarbejdelse af en efterfølgende fortrolig rapport om terrorangrebet i 2014-15. I den offentliggjorte rapport fra Rigspolitiet blev elementer fra den fortrolige rapport skrevet ind i en sådan form, at der ikke blev videregivet fortrolige oplysninger.

Foreholdt anklagemyndighedens tillægsekstrakt 2, side 161-162, PET's brev af 3. januar 2020, har vidnet forklaret, at han klart må formode, at PET har haft sagerne a-æ fremme for at se, om der er indhentet samtykke fra udenlandske myndigheder. Det er der ikke, og det mener PET heller ikke, at de skulle. En række af bilagene har han haft svært ved at forholde sig til, fordi de ligger forud for hans tid i PET. Foreholdt sidste afsnit i samme brev har vidnet forklaret, at det som udgangspunkt er hensynet til samarbejdspartnerne, der begrundes fortrolighed.

Forevist forswarets tillægsekstrakt 1, side 55, folketingsspørgsmål vedrørende tyske politifolks ageren under COP15-mødet i København i 2015, har vidnet forklaret, at aftalen med det tyske politi var, at de kunne have flere undercover agenter i Danmark under COP15. Oplysningen om, at tyskerne ville have tyske agenter på dansk jord, var en fortrolig oplysning. I Tyskland var der sket offentliggørelse af oplysninger herom, og PET kunne derfor videregive oplysningerne uden at spørge de tyske myndigheder. Da de tyske myndigheder således selv havde valgt at videregive oplysningerne til det, der svarer til det tyske retsudvalg, var der ikke grund til at bede tyskerne om tilladelse til at svare det danske retsudvalg.

Foreholdt forswarets tillægsekstrakt 1, side 42, tidslinje om samarbejde med den tyrkiske efterretningstjeneste i **Person 11**-sagen, har vidnet forklaret, at det er naturligt, at det er PET, der har samarbejdet med den tyrkiske efterretningstjeneste. De har ikke fundet, at det var nødvendigt formelt at afklassificere oplysningerne om samarbejdet. Det er korrekt, at beskrivelsen er lidt kritisk. Det var i øvrigt før hans tid, og han kan ikke give flere oplysninger end det, der fremgår af PET's brev af 3. januar 2020.

Foreholdt vidnets forklaring om et samarbejde med indonesiske myndigheder gengivet i retsbogen side 108 og forswarets generelle forhold, bind 1, side 221, PET's pressemeddelelse af 24. juni 2010, har vidnet forklaret, at han forholder sig til citatet i pressemeddelel-

sen. Tiltalte har som PET-chef valgt at afklassificere oplysningen. Det kan man godt. Han har ikke forsøgt at gætte sig til, hvad der faktisk er sket. Tiltalte har foretaget en ”de facto” afklassificering, uden at der kom til at ligge noget på skrift herom, hvilket man godt kan.

Selv hvis andre tjenester oplyser noget, så beror det stadig på en konkret vurdering, om PET kan omtale samarbejdet. Det afgørende er, om man mister den anden tjenestes tillid. Han har ikke drøftet sagen om agenten ved COP15 med de tyske myndigheder, men han var helt ubekymret ved at videregive oplysningerne uden forudgående indhentelse af tilladelse hertil fra de tyske myndigheder.

Udgangspunktet er, at man ikke omtaler sine samarbejdspartnere – særligt ikke i relation til konkrete operationer. Men der kan være konkrete omstændigheder, der fører til, at man alligevel omtaler andre tjenester og samarbejdet med dem.

Foreholdt forswarets generelle forhold, bind 2, side 386, Person 41's beskrivelse af møder med andre landes efterretningstjenester, og side 454, Person 62's (P62) beskrivelse af en middag hos den israelske efterretningstjeneste, har vidnet forklaret, at det i hans optik er en generel forståelse, at sådanne oplysninger er fortrolige.

Vidne 2 har supplerende forklaret blandt andet, at hun er enig i tiltaltes forklaring gengivet i retsbogen side 219, 1. og 2. afsnit, om, at der var et politisk ønske om en større åbenhed omkring PET's arbejde. PET overvejede derfor, hvorvidt og hvordan de kunne imødekomme dette ønske. Hun oplevede ikke, at PET ændrede tilgang til, hvad der kunne anses for at være fortroligt. De tog fortsat udgangspunkt i de konkrete oplysninger og vurderede, om de var fortrolige. I tiltaltes tid blev der utvivlsomt afholdt flere pressebriefinger, men der kom ikke flere oplysninger ud om konkrete operationer end tidligere. Hun er ikke enig i tiltaltes forklaring om, at ønsket om mere åbenhed førte til en ændret vurdering af, hvad der var fortroligt, selvom der nok under den kolde krig var en helt anden tilgang.

Når PET ansatte nye medarbejdere, blev de sikkerhedsgodkendt. Derudover deltog nye medarbejdere i en sikkerhedssamtale, hvor de blev vejledt om indholdet i sikkerhedscirkulæret, og om hvad der gjaldt under og efter ansættelsen hos PET. I hendes tid i PET ændrede man de dokumenter, der skulle underskrives, og det blev indført, at man skulle underskrive en erklæring, når man fratrådte. Sidstnævnte erklæring var grundlæggende en gen-

tagelse af, hvad der var blevet sagt, da man tiltrådte. Baggrunden for denne erklæring var, at der var en stigende interesse for at skrive bøger om efterretningstjenester.

Foreholdt anklagemyndighedens tillægsekstrakt 1, side 289, pkt. 4, og side 298, brev af 7. oktober 2019 fra PET til statsadvokaten og dokumentet benævnt "Klassifikation i PET" af 8. januar 2018, har vidnet forklaret, at hun ikke kan huske, om der også i den periode hvor hun var ansat i PET, var en samlet sikkerhedsinstruks, men det mener hun. Så vidt hun husker, blev der udarbejdet en sikkerhedsinstruks i forbindelse med udarbejdelsen af tavshedserklæringen.

I sidste ende er det PET's chef, der kan bestemme, om en oplysning skal afklassificeres eller nedklassificeres, men det forudsætter, at det er en oplysning, som PET "ejer". I de fleste tilfælde blev det forelagt juridisk afdeling. Det var en opgave, der fyldte meget, da hun var juridisk chef.

Ud fra en ren kommunikationsmæssig strategi var det mest hensigtsmæssigt, at det kun var få personer, der udtalte sig på PET's vegne. Så var der kun ét hoved på oplysningen og dermed godt styr på, hvad der blev sagt.

Foreholdt mappe 1 side 97, 2. afsnit, og retsbogen side 46, 2. sidste afsnit, brev af 20. februar 2017 fra PET til Københavns Politi om samarbejdet med udenlandske efterretningstjenester og tiltaltes forklaring herom, har vidnet forklaret, at hun ikke er enig med tiltalte. Man må ikke udtale sig om udenlandske samarbejdspartnere, medmindre andet er aftalt, og man kan ikke få aktindsigt i den slags oplysninger. Vidnet kan henholde sig til det, PET har skrevet. Der er internationalt bred enighed om tredjelandsgreglen. Når samarbejdet fungerer på den måde, skyldes det, at udenforstående ellers vil kunne danne sig et overblik over en efterretningstjenestes kapacitet. Der er selvfølgelig situationer, hvor det er indlysende, at PET samarbejder med bestemte myndigheder, og i de situationer må man godt oplyse, at der er et samarbejde med udenlandske myndigheder, men navnet på selve efterretningstjenesten er en fortrolig oplysning.

Foreholdt mappe 1 side 177 og retsbogen side 147, folketingsspørgsmål vedrørende samarbejde om "Server in the Sky" og tiltaltes forklaring herom, har vidnet forklaret, at når PET ikke kan udtale sig "nærmere", skyldes det, at det er en fortrolig oplysning. PET kan ikke sige mere til offentligheden end til Folketinget. De forsøgte i videst muligt omfang at

besvare spørgsmål fra Folketinget. Det er rigtigt, at et svar skal være korrekt, retvisende og udtømmende. Der er stor forskel på, om PET besvarer spørgsmål til Folketinget eller til justitsministeren. Hvis justitsministeren havde bedt om svar på samme spørgsmål, havde ministeren fået et fyldestgørende svar.

Vidnet var observatør i det udvalg, der forberedte PET-loven. Foreholdt forarbejderne til PET-loven vedrørende indsichtsretten gengivet i dommen side 259 har vidnet forklaret, at det er udtryk for de overvejelser, der var i udvalget. Vidnet kan genkende de hensyn, der er beskrevet i forarbejderne, herunder at selv små oplysninger kan være fortrolige. Det vil altid være en konkret vurdering. Man må hele tiden se på, hvilken betydning det vil få fremover, hvis man frigiver en oplysning. Det afgørende er, hvad der er bedst for statens sikkerhed. Når man ikke længere er ansat i PET, har man ikke den fornødne indsigt til at kunne vurdere, hvad der kan siges.

Vidnet mener ikke, at der blev holdt møder med Københavns Politi vedrørende bogen ”I Majestæters Hemmelige Tjeneste”.

Vidnet har vedrørende punkt b og c og foreholdt tiltaltes forklaring gengivet i retsbogen side 238 om et møde med amerikanerne på den amerikanske ambassade i København forklaret, at hun af hensyn til sin tavshedspligt ikke kan udtale sig herom.

Vidnet har vedrørende punkt e og foreholdt tiltaltes forklaring gengivet side 159 i retsbogen herom forklaret, at hun kan henholde sig til det, hun har forklaret i byretten. Vidnet kan ikke erindre, at hun har deltaget i pressebriefinger, hvor det blev nævnt, at det skulle være amerikanerne, der tippede PET. Det er dem, der ”ejer” en oplysning, der kan beslutte, at den skal afklassificeres. Offentliggør man fortrolige oplysninger uden et samtykke fra ”ejer”, risikerer man, at kilden tørrer ud.

Vidnet har vedrørende punkt f og g (tunesersagen) og foreholdt tiltaltes forklaring herom gengivet i retsbogen side 165 forklaret, at hun kan henholde sig til den pressemeddelelse, der blev sendt ud. Vidnet kan ikke huske, om hun har deltaget i pressebriefinger om sagen. Hun vil ikke sige mere om sagen end det, der fremgår af pressemeddelelser og andre udtalelser fra PET om sagen.

Vidnet har vedrørende punkt h og foreholdt tiltaltes forklaring herom gengivet i retsbogen side 171-172 forklaret, at det beror på en konkret vurdering, om man kan udtale sig som i citatet. Det er korrekt, at PET, i takt med at trusselsbilledet ændrede sig, var nødt til at udstrække samarbejdsrelationerne for at kunne varetage statens sikkerhed. I relation til hvad man kan sige om lande, der ikke er egentlige samarbejdspartnere, er det grundlæggende et spørgsmål om, hvad der er i PET's interesse set i forhold til det konkrete lands interesse. Man skal være tilbageholdende med at udtale sig, hvis man ønsker at etablere et samarbejde. Hvis man ønsker at etablere et samarbejde, må man således respektere, at der gælder en forståelse af fortrolighed. Det må selvfølgelig indgå i vurderingen, om der er etableret et samarbejde, eller om der overhovedet er tale om en samarbejdspartner. Man kan sagtens sige noget mere generelt om, hvilke lande som PET samarbejder med.

Vidnet har vedrørende punkt i og foreholdt tiltaltes forklaring herom gengivet i retsbogen side 172 forklaret, at hun ikke kan kommentere oplysninger af denne karakter. Vidnet er ikke enig i det, som tiltalte har forklaret.

Vidnet har vedrørende punkt j og foreholdt tiltaltes forklaring herom gengivet i retsbogen side 174 forklaret, at hun kan henholde sig til sin forklaring for byretten. Det kan være vanskeligt at vurdere, om der er en risiko for civile personer, hvis deres identitet offentliggøres. Hvis PET var i tvivl, om der var en risiko for andre, valgte man ikke at sige noget. Det gør ingen forskel, om en operation er afsluttet.

Vidnet har vedrørende punkt k (Person 5-sagen) og foreholdt mappe 4, side 1290, pressemeddelelse af 15. januar 2010 fra PET, forklaret, at hun ikke kan huske, om hun var involveret i udarbejdelsen af pressemeddelelsen, men hun tror det. Hun kan ikke huske, om der var nærmere overvejelser om indholdet af pressemeddelelsen. Hvis PET ikke dengang kunne bekræfte, at det drejede sig om en person fra ISI, ville hun heller ikke kunne gøre det i dag.

Vidnet har vedrørende punkt l forklaret, at PET i hendes tid både benyttede sig af kilder og elektronisk indhentning af oplysninger. Man kan godt udtale sig herom, så længe man ikke siger noget meget konkret.

Vidnet har vedrørende punkt m (øksemanden) og foreholdt mappe 5 side 1299-1300, PET's redegørelse af 6. januar 2010: "Samlet orientering om de sikkerhedsmæssige aspek-

ter i forbindelse med overfaldsforsøget på tegneren **Person 12** fredag den 1. januar 2010” samt tiltaltes forklaring herom gengivet i retsbogen side 178 forklaret, at hun deltog i udarbejdelsen af redegørelsen. Vidnet kan henholde sig til redegørelsen samt sin forklaring i byretten. De oplysninger, der ikke er omfattet af redegørelsen, og som ikke er kommet frem i en åben straffesag, er fortrolige. Tiltaltes udsagn om, at en oplysning ikke er fortrolig, men at det kan være fortroligt, hvor den kommer fra, er en cirkulær forklaring. Det er kun PET, der kan sanitere et dokument.

Vidnet har vedrørende punkt n forklaret, at hun på grund af sin tavshedspligt ikke kan udtale sig yderligere herom.

Vidnet har vedrørende punkt o og foreholdt ”7 år for PET – **Tiltaltes** tid” side 175 samt forswarets materiale, enkelte forhold, bind 2, side 211, dokumentet ”Training Key” side 2, forklaret, at hun ikke var bekendt med dokumentet ”Training Key”. Hun mener, at PET aldrig har udtalt sig om konkrete strategier, da de er omfattet af tavshedspligten.

Vidnet har vedrørende punkt p (**Person 13**) og foreholdt tiltaltes forklaring herom gengivet i retsbogen side 183 forklaret, at det er omfattet af tavshedspligten, hvad man mener om andre efterretningstjenester. Det gælder også historiske oplysninger.

Vidnet har vedrørende punkt q og tiltaltes forklaring herom gengivet i retsbogen side 184 forklaret, at hvis et indgreb er undtaget efter retsplejelovens § 729 c, er det fortroligt. Hvis overvågning ikke har krævet kendelse, kommer det an på de konkrete omstændigheder, om det er fortroligt.

Vidnet har vedrørende punkt r og foreholdt tiltaltes forklaring herom gengivet i retsbogen side 189 forklaret, at hun ikke ved, om tiltalte på pressebriefinger har udtalt sig om **Person 7**.

Foreholdt mappe 1, side 1956 og mappe 7 side 1941, PET’s brev af 29. december 2016 til Københavns Politi og artiklen i Nordisk Kriminalreportage 2016, har vidnet forklaret, at hun ikke kan udtale sig herom.

I det omfang efterforskninger endte i straffesager, ville PET gerne videregive oplysninger til brug for sagerne. Heroverfor stod imidlertid, at det krævede, at oplysninger fra uden-

landske efterretningstjenester skulle afklassificeres. Det var endvidere vigtigt, at oplysninger ikke kompromitterede PET's arbejde.

Vidnet har vedrørende punkt s og foreholdt mappe 7 side 1882, rapport af 29. december 2010 om hændelsesforløbet vedrørende anholdelsen på **Adresse 2** i **By**, og tiltaltes forklaring herom gengivet i retsbogen side 192-193 forklaret, at hun ikke vil kunne udtale sig om, hvorvidt aktionsstyrken var til stede i naboeligheden, medmindre den oplysning var fremme under den åbne del af straffesagen. Vidnet ved positivt, at hun ikke deltog i pressebriefingen, men hun hørte efterfølgende, at der på pressebriefingen var blevet vist en video. Vidnet vil heller ikke kunne udtale sig om, hvorvidt PET overtog naboeligheden. Hun kan heller ikke bekræfte, om der var tale om en naboelighed eller ej.

Vidnet har vedrørende punkt v og foreholdt mappe 8 side 3066 og side 3072-3073 samt forsvarrets materiale, enkelte forhold, bind 2, side 245, artiklen "PET tæt på at anholde højreekstrem loge" fra Århus Stiftstidende den 23. juni 2012 og redegørelsen "PET's indsats i forhold til politisk ekstremisme" fra 14. november 2011 samt pressemeddelelse fra PET om anholdelser den 28. februar 2010 i en sag om voldelig politisk ekstremisme forklaret, at hun ikke vil kunne give oplysninger om konkrete efterforskningsskridt. Det er omfattet af tavshedspligten.

Vidnet har vedrørende punkt w (konvertitter) forklaret, at det beror på en konkret vurdering, om man kan udtale sig om, hvorvidt konvertitter er gode kilder, men hun mener ikke, at man kan udtale sig om, hvilke personer, der er særligt interessante for PET som kilder.

Vidnet har vedrørende punkt y og foreholdt anklagemyndighedens tillægsekstrakt 1 side 137, 142 og 144, artiklen "Ny bog: PET afværgede terror mod veteraner, men svigtede informant" fra Berlingske Tidende den 17. februar 2019, forklaret, at hun ikke kan kommentere artiklens oplysninger om kilder.

Foreholdt mappe 8 side 3180, 3190, 3193 og 3197, kilderapport af 23. maj 2012 fra Københavns Politi, har vidnet forklaret, at hun ikke kan huske, om der var en sådan arbejdssteori hos Københavns Politi i 2012, og hun kan ikke udtale sig om, hvilke teorier PET havde. Hun kan af hensyn til sin tavshedspligt ikke udtale sig om kildeoplysninger.

Den oplysning, at vidnet har en konkret viden, kan i sig selv være omfattet af tavshedspligten. Hvis det er viden, hun har erfaret i PET, er det som udgangspunkt omfattet af vidnets tavshedspligt. Langt hovedparten af det man erfarer, mens man arbejder i PET, har man tavshedspligt om.

Vidnet har forberedt sig til afhøringen i landsretten ved at læse i bogen. Hun har ikke læst dommen. Der er tavshed om PET's virke som efterretningstjeneste. Det gælder ikke kun de operative oplysninger. Mange administrative oplysninger vil også være underlagt tavshedspligt. Tavshedspligten gælder konkrete sager, der ikke har været fremme i offentligheden. Har en sag har været fremme, kan man udtale sig om den. Hun kan ikke kommentere tiltalepunkterne i denne sag, hvis oplysningerne ikke tidligere har været offentliggjorte. Det, der ikke er offentliggjort, vil vidnet i en række tilfælde ikke kunne af- eller bekræfte. Vidnet har indgående kendskab til de sager, der verserede, mens vidnet var ansat i PET.

Foreholdt forswarets materiale, de enkelte forhold, bind 1, side 81, avisartikel af 15. juli 2008 i Information har vidnet forklaret, at hun ikke kan kommentere på, om PET har udpeget dansk-marokkaneren til at være hovedmanden. Hun kan ikke afvise, at PET på en pressebriefing har oplyst, at han blev anset for hovedmanden.

Foreholdt forswarets materiale, de enkelte forhold, bind 1, side 87, CTA-analyse "Terrortruslen fra tilrejsende terrorister" fra 31. maj 2011, har vidnet forklaret, at det må være blevet vurderet, at det ikke ville være en problematisk oplysning at offentliggøre. Der kan være forskel på grænsekontrol og paskontrol. Det almindelige politi kan udføre begge dele.

Vidnet har vedrørende punkt h forklaret, at hun ikke kan udtale sig om, hvorvidt PET har samarbejdet med landet, og hun kan ikke oplyse, om hun er klar over, hvilket land, der omtales.

Vidnet har vedrørende mappe 8, side 3066, artiklen "PET tæt på at anholde højreradikale" af 23. juni 2012 forklaret, at hun ikke kan huske, om hun blev inddraget i forbindelse med **Tiltaltes** overvejelser om, hvad der kunne oplyses til brug for artiklen.

Foreholdt mappe 8, side 3069, "PET's indsats i forhold til politisk ekstremisme af 14. november 2011" har hun forklaret, at hun ikke skrev denne redegørelse. Den blev udarbejdet af analyseafdelingen, og hun er helt sikker på, at tiltalte var tæt inde over. Når man udar-

bejder en redegørelse af denne karakter, vil en masse detaljer blive udeladt, enten fordi de ikke er relevante eller fordi, de ikke kan oplyses.

Foreholdt vidnets forklaring om PET's arbejdsmetoder gengivet i retsbogen side 66 har vidnet forklaret, at både PET og det almindelige politi – forudsat de fornødne tilladelser foreligger – kan foretage aflytning, kigge i folks bagage etc. Det almindelige politi kan undersøge folk i forbindelse med paskontrollen, herunder gennemgå håndbagage og elektroniske genstande. Oplysningen om, at der kom "spionudstyr" i **Person 4's** lejlighed, siger ikke noget om PET's arbejdsmetoder. Spionudstyr kan være mange ting.

Foreholdt **Vidne 1's** forklaring om arbejdsmetoder gengivet i retsbogen side 99 har vidnet forklaret, at er hun enig i den helt brede opfattelse, som **Vidne 1** giver udtryk for.

Foreholdt vidnets forklaring om rammen for PET's arbejde gengivet i retsbogen side 85, 2. afsnit, har vidnet forklaret, at PET-chefen ved udtalelser til pressen kan vælge ikke at sige alt. Hvis en PET-chef vælger ikke at udtale sig, kan der være mange begrundelser herfor.

Foreholdt forsvarrets tillægsekstrakt 1 side 34, folketingssspørgsmål nr. 430 vedrørende **Person 12**-sagen, har vidnet forklaret, at hun vil tro, at hun har medvirket til besvarelsen heraf. Foreholdt sætningen "... som er en forudsætning for en fyldestgørende besvarelse..." har vidnet forklaret, at mange spørgsmål er besvaret meget kort. PET gjorde hvad man kunne for at sige så meget som muligt. Hvis PET kun kunne sige "lidt", gjorde de det, og så tilføjede de, at der ikke kunne svares yderligere. Man kan sige, at ovennævnte sætning er en "varedeklaration". PET tilkendegiver, at det ikke er det fulde svar, der gives. Det er så politikerne kan se, hvad der svares på. Hvis PET havde fået spørgsmål om et eventuelt samarbejde med CIA, ville det sandsynligvis ikke blive besvaret.

Foreholdt vidnets forklaring gengivet i retsbogen side 76 og mappe 9 side 3595, talepapir til brug for en pressebriefing i Glasvej-sagen, har vidnet forklaret, at hun var tilhører på pressemødet. Hun mener, at der var et andet papir, der lå foran det, der er i mappe 9, side 3595, og som angik indledningen til pressemødet. Vidnet ved ikke, om talepapiret, der er fremlagt i denne sag, er det endelige talepapir, som blev brugt på pressemødet.

Foreholdt vidnets forklaring om, hvad der kunne siges på pressebriefinger gengivet i retsbogen side 72, har vidnet forklaret, at hun kun har deltaget i ganske få pressebriefinger. Inden møder med pressen var der drøftelser om, hvad der skulle siges, og hun har deltaget i sådanne drøftelser. Vidnet deltog f.eks. i forberedende møde med operativ chef **Person 33** om, hvad der kunne siges, idet **Person 33** som udgangspunkt ikke selv kunne tage stilling hertil. **Person 33** havde et rigtig godt indblik i operative forhold.

Foreholdt forswarets materiale, generelle forhold, bind 1, side 121-122, PET's besvarelse til Ombudsmanden den 23. november 2013, har vidnet forklaret, at det er hende, der har skrevet svaret til Ombudsmanden, som blev drøftet med tiltalte. Hun tror ikke, at hun drøftede det med **Person 33**. Der var ikke bekymring for svaret. Vidnet kan ikke huske, om besvarelsen blev delt med andre i PET, inden den blev sendt.

Foreholdt **Vidne 4's** forklaring om, hvad der blev fortalt på pressebriefinger gengivet i retsbogen side 17, har vidnet forklaret, at oplysninger om små kameraer, som blev videregivet af **Person 33**, efter hendes opfattelse er en fortrolig oplysning. Foreholdt samme vidnes forklaring om, hvad tiltalte på pressebriefinger fortalte om **Person 1** gengivet i retsbogen side 18, har vidnet forklaret, at der er tale om fortrolige oplysninger, som er blevet afklassificeret "på stedet". Foreholdt samme vidnes forklaring gengivet i retsbogen side 19 om de pakistanske myndigheders utilfredshed med Danmark har vidnet forklaret, at der sikkert er flere pakistanske efterretningstjenester. Oplysninger om udenlandske samarbejdspartnere er klassificerede oplysninger og dermed også fortrolige.

Foreholdt **Vidne 4's** forklaring om **Person 5**-sagen gengivet i retsbogen side 20 har vidnet forklaret, at samarbejdet med amerikanerne kan være en fortrolig oplysning. Det afhænger af, om oplysningen allerede var offentliggjort. Hun ved ikke, hvad der kom frem i offentligheden i forbindelse med straffesagen mod **Person 5** i USA. Foreholdt samme vidnes forklaring om, at PET havde "pillet ved våbnet" gengivet i retsbogen side 23, har vidnet forklaret, at det kunne være en fortrolig oplysning, da det "at pille ved et våben", som det er oplyst, at PET havde gjort, er en arbejdsmetode. Hun ved ikke, om det allerede var en kendt oplysning. Hun ved ikke, om enhver ville kunne pille ved et våben, så det fortsat fremstår som det skal.

Foreholdt mappe 9 side 3417ff, notater af 1. oktober 2008 fra PET pressebriefing udarbejdet af **Vidne 5** vedrørende indlæg fra **Person 33** har vidnet forklaret, at op-

lysningen om, at to andre netværk blev bremset, var klassificeret som en fortrolig oplysning, som de konkret valgte at afklassificere. Det samme gælder oplysningerne om, hvordan PET via teknisk overvågning kunne opdage andre mistænkte. De mennesker, der udtalte sig på pressebriefinger, havde forinden tænkt over, hvad der kunne siges. Foreholdt

Vidne 5's notater om angrebet på den danske ambassade i Pakistan (mappe 9 side 3419) og om, at "det har været oplyst i New York Times og deres oplysninger passer" har vidnet forklaret, at **Person 33** har valgt, at den oplysning kunne PET godt give. Der kan ikke siges noget generelt om, hvordan PET forholder sig til oplysninger i en avisartikel. Foreholdt oplysningen i notaterne om, at PET ikke kunne høre, hvad to mistænkte talte om under en gåtur på Amager Strandpark, har vidnet forklaret, at den oplysning for så vidt siger noget om PET's kapacitet, men **Person 33** havde kompetence til at afklassificere oplysninger. Det må være blevet vurderet, at det ikke kunne skade PET's virksomhed at oplyse herom. Foreholdt **Vidne 5's** notater om, at PET overvåger digitale spor, har vidnet forklaret, at det er en fortrolig oplysning, som **Person 33** har afklassificeret. Foreholdt **Vidne 5's** notater om, at "personer med særlige holdninger" var kilder, som PET var særligt interesseret i, har vidnet forklaret, at det var ubetænkeligt at nævne.

Vedrørende spørgsmål om klassifikation og fortrolighed har vidnet forklaret, at man grundlæggende klassificerer oplysninger og ikke dokumenter. Hvis et dokument er klassificeret "fortroligt", gælder det alle oplysninger i dokumentet, medmindre der er noget, som udtrykkeligt er udeladt. I princippet skal man således i dokumentet anføre, hvilke oplysninger, som man ikke anser for at være fortrolige. For eksempel at der ud for et afsnit står "ikke fortroligt". Sager bliver også klassificeret, og hvis en sag indeholder et dokument, der er klassificeret "yderst hemmeligt", vil hele sagen blive klassificeret "yderst hemmeligt". Alle oplysningerne i et dokument, der er klassificeret "yderst hemmeligt", vil dog ikke nødvendigvis være fortrolige, men det vil kræve et konkret kendskab til dokumentet og sagen for at afgøre, hvilke oplysninger der eventuelt ikke er fortrolige.

Foreholdt vidnets forklaring om nedklassificering og afklassificering gengivet i retsbogen side 79 har vidnet forklaret, at hvordan de holdt styr på, om dokumenter var nedklassificeret, og i givet fald hvordan det var sket, fremgår af vidnets forklaring for byretten. Hvis man "de facto" afklassificerede oplysninger, var det rigtig svært at holde styr på, og hun ved ikke, hvordan man har gjort det. Hvis en oplysning er videregivet offentligt, skal resten af PET jo kunne vide det. Hun har aldrig talt med **Tiltalte** om en procedure herfor.

PET ”ej” ejer” oplysninger, som de selv har produceret eller tilvejebragt. PET varetager statens sikkerhed, men i sidste ende er det justitsministerens ansvar. Fortrolige oplysninger er underlagt forvaltningslovens regler.

Foreholdt forsvarrets materialesamling side 127, lovforarbejder til PET-loven, har vidnet forklaret, at når PET skulle vurdere, om de kunne udlevere oplysninger, foregik det ved, at PET først vurderede, om eventuelle klassificerede oplysninger kunne ned- eller afklassificeres. Hvis det var tilfældet, vurderede PET derefter, om oplysningerne efter reglerne om fortrolighed i forvaltningsloven kunne videregives.

Det var alle medarbejdere, der havde kompetence til at klassificere oplysninger i overensstemmelse med sikkerhedscirkulæret, men den enkelte medarbejder kunne ikke afklassificere oplysninger. Det var typisk juridisk afdeling, der stod for det. Ved sanitering fjerner man klassificerede oplysninger, men det vil stadig være forvaltningslovens regler, der afgør, om det saniterede dokument kan videregives.

Det var PET chefen, der havde ansvaret for og varetog samarbejdet med udenlandske efterretningstjenester. Vidnet var involveret i samarbejdet med de amerikanske myndigheder i relation til **Person 5**-sagen.

Foreholdt forsvarrets materiale, enkelte forhold, bind 1, side 3, artiklen ”Terror-tiltalt fik bombemanual i moske” af 12. august 2008 fra Jyllands-Posten, har vidnet forklaret, at anklagemyndighedens forelæggelse i straffesagen (Glasvej-sagen) sikkert har været drøftet med PET. Vidnet tror ikke, at hun overværede forelæggelsen. Hun kan ikke afvise, at oplysningen om samarbejdet med amerikanerne og at det var amerikanerne, der tippede PET, kom frem under et åbent retsmøde i straffesagen.

Foreholdt tiltaltes forklaring om dette forhold gengivet i retsbogen side 159 har vidnet forklaret, at hun ikke har kendskab til, hvad tiltalte har sagt på pressebriefinger, herunder om han skulle have oplyst, at det var amerikanerne, der tippede PET. Hvis amerikanerne selv har oplyst om samarbejdet med PET, vil det stadig være et problem for PET, hvis PET har modtaget oplysningerne i klassificeret form. Hos PET vil oplysningen om samarbejdet derfor fortsat – uanset amerikanernes oplysning – være en klassificeret oplysning, og det vil være sådan, indtil PET har fået det modsatte at vide eller fået amerikanernes accept til at fortælle om samarbejdet.

Forevist anklagemyndighedens tillægsekstrakt 1 side 298, dokument benævnt ”Klassifikation i PET” af 8. januar 2018, har vidnet forklaret, at den sikkerhedsinstruks, som hun deltog i udarbejdelsen af, indeholdt mange forskellige elementer, men hun forstår, at den fortsat er klassificeret, så hun kan ikke udtale sig herom.

Forevist forswarets materiale, generelle forhold, bind 1, side 230, artiklen ”PET-agent modtog våben fra narkoterrorist” fra Ritzau af 10. maj 2011, hvor tiltalte til medier – blandt andet Ritzau – bekræfter, at der er et samarbejde med amerikanske ”myndigheder” har vidnet forklaret, at vidnet ikke ved, om der var en aftale med de amerikanske myndigheder om, at PET kunne oplyse dette.

Der kan være situationer, hvor udenlandske tjenester generer Danmark, og hvor PET derfor ikke ønsker at samarbejde med den udenlandske tjeneste. Jordans tv-transmission af **Tiltaltes** møde med den jordanske tjeneste under et besøg i Jordan kunne få konsekvenser. Det ville så blot være den anden vej – altså Danmark, der eventuelt ville stoppe med at give informationer. Det beror på en almindelig sædvane, at man ikke omtaler, hvem man samarbejder med, og denne sædvane eller kodeks er almindelig anerkendt blandt efterretningstjenester.

Foreholdt forswarets materiale, generelle forhold, bind 2, side 454, uddrag af **P62's** erindringer, har vidnet forklaret, at **P62's** oplysninger om, hvad chefen for den israelske efterretningstjeneste har sagt om palæstinensere under en privat samtale, ikke ændrer vidnets opfattelse af, at det var almindelig anerkendt, at man ikke omtalte samarbejdet med andre efterretningstjenester. Sådan var det i alle de 7 år, vidnet var i PET.

Foreholdt forswarets materiale, generelle forhold, bind 2, side 386, **Person 41's** erindringer, hvori er beskrevet en sejl tur med personer fra et andet lands efterretningstjeneste har vidnet forklaret, at der ikke er en ”udløbsdato” på den omtalte sædvane om, at man ikke omtaler samarbejde med udenlandske myndigheder. Vidnet kan i øvrigt henholde sig til det, som PET kommissionen har skrevet, hvilket også er det, som PET har fulgt.

Foreholdt vidnets forklaring gengivet i retsbogen 81 om at skrive bøger, har vidnet forklaret, at med ”bøger” tænker hun blandt andet på bøgerne ”Livvagter” og ”I Majestættens Hemmelige Tjeneste”. PET hørte også om andre, der ønskede at skrive bøger. Det var et

emne, der blev drøftet med Justitsministeriet. Spørgsmålet om tavshedspligt var ikke i fokus ved tilblivelsen af PET-loven. Der var ikke overvejelser i PET om, at der i udvalgsarbejdet blev taget stilling til medarbejdernes tavshedspligt.

Foreholdt mappe 1, side 12, erklæringen om tavshedspligt, har vidnet forklaret, at erklæringen tager hensyn til, at medarbejdere hos PET også har ytringsfrihed. Vidnet mener, at den sidste passus om forudgående godkendelse er bindende. Det er i første række klassificerede oplysninger, der ikke kan videregives.

Vidnet har i 2014 eller 2015 talt med **Vidne 5** om bogen. Det var en samtale ”til baggrund” og den varede 3 timer og omhandlede åbne straffesager. Vidnet drøftede ikke kildebeskyttelse. Vidnet indhentede ikke tilladelse fra PET forud for samtalen med **Vidne 5**. Vidnet havde dengang også en kort drøftelse med tiltalte. Vidnet blev ikke forelagt citater fra tiltalte. Vidnet var ikke bekendt med indholdet af bogen inden udgivelsen.

Vidne 3 har supplerende forklaret blandt andet, at han fratrådte i PET medio 2019. Han har læst dommen, mens han var ansat i PET, og han har genopfrisket dele af dommen, herunder hans egen forklaring som led i forberedelsen til afhøringen i landsretten.

Hvem PET samarbejder med, vil – hvis det er skrevet ned – som udgangspunkt være en klassificeret oplysning. Der kan være mange grunde hertil, herunder at det siger noget om PET’s fokusområder, og det giver mulighed for at udlede, hvem PET ikke samarbejder med. Det kan også have betydning for forskellige efterretningstjenester, der ikke kan samarbejde, at vide hvem PET samarbejder med. Hvad der foregår på møder med samarbejdspartnere vil som udgangspunkt også være klassificeret, og det samme gælder navne på udenlandske efterretningstjenester og dagsordener for møder med sådanne. Man vil som udgangspunkt ikke kunne få aktindsigt i sådanne oplysninger. Det er en konkret vurdering, hvis PET alligevel oplyser navnet på en samarbejdspartner. Han deltog ikke i sådanne vurderinger.

Han har deltaget i møder med udenlandske samarbejdspartnere. Der skal være tillid mellem samarbejdspartnere, da der er tale om udveksling af meget sensitive oplysninger, og det kan få stor betydning for både det generelle arbejde og et fremtidigt samarbejde, hvis

oplysningerne videregives. Det er derfor vigtigt, at man som tjeneste viser, at man er i stand til at beskytte oplysninger, som man har modtaget. Personlige relationer kan have betydning for tilliden mellem efterretningstjenester. Han blev ikke i alle situationer orienteret, hvis tiltalte havde talt med en chef for en anden efterretningstjeneste. Han har ikke viden om det nærmere omfang af tiltaltes samarbejde med andre efterretningstjenester. I PET opereres der med "need to know"- princippet, hvilket indebærer, at der skal være en saglig grund til, at man som medarbejder i PET får en oplysning.

Foreholdt mappe 1, side 97, sidste afsnit, brev af 20. februar 2017 fra PET til Københavns Politi om tredjelandsreglen, har vidnet forklaret, at han er enig i gengivelsen af reglen i brevet.

Foreholdt tiltaltes forklaring i retsbogen side 146 om samme afsnit i brevet har vidnet forklaret, at han ikke er enig med tiltalte i, at der ikke skulle gælde en generel regel om, at man ikke omtaler samarbejdsrelationer. Reglen følger af en generel forståelse og tolkning af samarbejdet mellem efterretningstjenester. Det var også sådan, at det blev praktiseret, mens vidnet var i PET. Vidnet blev efter sin ansættelse hurtigt klar over, at der gjaldt en sådan regel. Det fulgte af kulturen, dialogen med vidnets chef og den måde, som PET generelt agerede på.

Foreholdt mappe 1, side 149, sidste pind, "notits om afhøring til bog-sagen" af 3. november 2017 udarbejdet af vidnet samt tiltaltes forklaring herom i retsbogen side 149, har vidnet forklaret, at det ligger i relationerne, at det kan forringe PET's muligheder for samarbejde, hvis man skader en samarbejdspartner. Man udtaler sig som udgangspunkt ikke om, hvem man specifikt samarbejder med.

Foreholdt tiltaltes forklaring i retsbogen side 150, 3. afsnit om blandt andet samarbejdsrelationer og tredjelandsreglen har vidnet forklaret, at det kommer bag på vidnet, at tiltalte har en anden vurdering af samarbejdsrelationer og betydningen heraf. Selvfølgelig er spørgsmålet mere nuanceret i forhold til visse lande.

Excel arket var et dynamisk dokument, der blev udarbejdet i forbindelse med vidnets og andre ledende medarbejders undersøgelser af sagen. De startede på arbejdet kort efter forbudssagen. De havde også løbende møder, hvor de drøftede sagen. Han deltog ikke nødvendigvis i alle møder om sagen. Når de drøftede de enkelte forhold og vurderingen

heraf, deltog hele arbejdsgruppen i mødet. Hvis en oplysning i et af citaterne fra tiltalte havde været ”ude”, dvs. PET tidligere havde afklassificeret og offentliggjort oplysningen, havde det væsentlig betydning for deres vurdering af, om den var fortroligt.

Open source søgninger var søgninger på internettet. De har gennemgået enkelte bøger, men det har vidnet ikke deltaget i. Han ved ikke præcis, hvilke særlige søgemedier de havde adgang til i forbindelse med søgninger. Med ”materiale fra pressebriefinger” mener han det materiale, PET selv havde produceret til brug for PET’s pressebriefinger.

Foreholdt mappe 1, side 149, de tre sidste pinde, ”notits om afhøring til bog-sagen” af 3. november 2017 udarbejdet af vidnet, har vidnet forklaret, at det ikke er interne skriftlige retningslinjer, der danner grundlag for de tre pinde. BERN-gruppen er et samarbejde mellem en række europæiske lande, men han kan ikke huske, hvilke lande det omfatter. CTG-gruppen er også et internationalt samarbejde, og han husker ikke, hvem der indgår heri. Han har ikke deltaget i møder i regi af disse grupper, og han har ikke deltaget i internationale møder sammen med tiltalte. Hvis tiltalte siger, at PET samarbejder med CIA kommer det an på sammenhængen, om det er problematisk at oplyse herom. Hvis PET oplyser det, viser det dog, hvem PET samarbejder med, og dermed kan det også udledes, hvem PET ikke samarbejder med. Det viser endvidere, at PET har kapacitet til at få oplysninger fra amerikanerne, samt at PET har en stærk samarbejdspartner. På det overordnede niveau er det ikke skadeligt, men hvis man taler om typen af samarbejde og mere detaljeret forklarer om det nærmere samarbejde, kan det være skadeligt. Han har deltaget i vurderinger af om PET kunne oplyse om samarbejdsrelationer, men han kan ikke huske hvilke konkrete sager, der drejer sig om. Han har været involveret i besvarelse af spørgsmål fra folketingsmedlemmer.

Det er en samlet vurdering – herunder både juridisk og operativ – om det er skadeligt at oplyse, at amerikanerne tippede PET om, at **Person 2** kom til Danmark. Han har ikke deltaget i vurderingen af, om PET kunne omtale SÄPO i sagen vedrørende det mulige angreb på JP/Politikens hus eller om samarbejdet med FBI i **Person 5**-sagen. I ingen af de straffesager, der er omtalt i bogen, har han deltaget i oprindelige vurderinger af, om der kunne oplyses navne på udenlandske samarbejdspartnere. Han vil ikke afvise, at han i enkelte situationer har deltaget i vurderinger af, hvad der kunne lægges frem og siges på pressebriefinger af **Person 19** og **Vidne 1**. Han erindrer ikke, at han har udarbejdet materiale til brug for pressebriefinger med tiltalte eller **Person 33**.

Hvis PET bekræfter, at PET samarbejder med 40 lande, fortæller det ikke meget om PET's kapacitet, men det problematiske kan være, at man kan slutte modsætningsvis. Det siger noget om omfanget af samarbejdspartnere, men det skader ikke PET's virke at oplyse det, så længe man ikke siger noget om alle samarbejdsrelationer, eller hvem man ikke samarbejder med. Det skader ikke PET som sådan, at man oplyser, at PET har et godt og bredt samarbejdsnetværk i hele verden.

Foreholdt mappe 1, side 149, 3. pind, "notits om afhøring til bog-sagen" af 3. november 2017 udarbejdet af vidnet, har vidnet forklaret, at det forudsætter en forudgående mistillid, hvis den 3. pind skal give mening eller have noget indhold. Vidnet tror, at en efterretnings-tjeneste – uanset "brud" på 3. pind – ville dele oplysninger med PET, hvis det kunne forhindre et terrorangreb, men det kan sagtens tænkes, at det ikke er alle oplysninger, der bliver delt. Tillid har afgørende betydning for, hvilke oplysninger man får. Det er vidnets vurdering, at det forholder sig sådan, som vidnet har skrevet under 3. pind. Tilliden kan dale, hvis man begynder at samarbejde med en tjeneste, som skaber mistillid i forhold til andre tjenester. Dette baserer han på interne vurderinger i PET, som har han foretaget sammen med den juridiske chef.

Foreholdt tiltaltes forklaring i retsbogen side 150 om samarbejdet med andre lande og om, at man blandt sikkerhedstjenester løbende drøftede samarbejdsrelationer, har vidnet forklaret, at han ikke har noget grundlag for at afvise tiltaltes forklaring. Vidnet har ikke deltaget i internationale møder, hvor man generelt har drøftet samarbejde. Vidnet ved ikke, hvordan tiltalte etablerede samarbejde med andre lande.

Foreholdt tiltaltes forklaring i retsbogen side 226, 2. afsnit om gaver fra udenlandske efterretningstjenester, som var udstillet i et mødelokale hos PET, har vidnet forklaret, at det er korrekt, hvad tiltalte har forklaret. Han mener ikke, at gaverne er udstillet i dag, idet mødelokalet er nedlagt. Mødelokalet kan godt være blevet brugt til møder med mange forskellige personer, som kan have set de udstillede genstande fra andre landes efterretningstjenester.

Foreholdt forsvarrets tillægsekstrakt nr. 1, side 55, folketingsspørgsmål 141, har vidnet forklaret, at han ikke mener, at han var involveret i besvarelsen. Det er muligt, at han har set spørgsmålet.

Det er udstederen af et dokument, der beslutter, om det skal klassificeres. En sag har altid den klassifikationsgrad, som dokumentet med den højeste klassifikation i sagen har. Hvis en sag er hemmelig, vil alle oplysninger i sagen være hemmelige – uanset oplysningens karakter. Det enkelte dokument vil typisk have en klassifikationsgrad. Hvis man skal tage en oplysning fra en sag og videregive den, skal det først vurderes, om oplysningen kan afklassificeres. Når det er sket, skal der tages stilling til, om oplysningen er fortrolig efter forvaltningsloven. Det er to forskellige vurderinger, dels om en oplysning er klassificeret, dels om den er fortrolig.

Foreholdt anklagemyndighedens tillægsekstrakt 1, side 298, dokumentet benævnt ”Klassifikation i PET” af 8. januar 2018, har vidnet forklaret, at det er ham, der har udarbejdet dokumentet efter anmodning fra Københavns Politi. Han brugte sikkerhedsinstruksen fra 2017, da den var gældende på det tidspunkt, han udarbejdede notatet. Han mener ikke, at der var ændringer i forhold til den tidligere instruks, men han undersøgte det ikke. Han kan ikke huske, hvornår den tidligere instruks var fra. Han kan ikke huske, hvilke overvejelser han gjorde sig i relation til, om han skulle benytte sig af sikkerhedsinstruksen fra 2017 og ikke en tidligere version.

Foreholdt sikkerhedscirkulæret § 7, stk. 2, har vidnet forklaret, at man i PET ikke af egen drift har fulgt den fremgangsmåde, der fremgår af bestemmelsen, men man har vurderet det, hvis der har været en konkret anledning, f.eks. i forbindelse med en anmodning om videregivelse af en oplysning.

Foreholdt vidnets egen forklaring om hvorvidt tiltaltes udtalelser stammer fra klassificerede dokumenter, har vidnet forklaret, at det kan han ikke udtale sig yderligere om. Enten ved vidnet det ikke, eller også er det tavshedsbelagt.

Foreholdt vidnets forklaring vedrørende brev af 29. december 2016 fra PET til Københavns politi, mappe 1, side 111-113, retsbogen side 131, og tiltaltes forklaring gengivet i retsbogen side 191-192 om samme bilag, hvoraf det fremgår, at tiltalte havde oplysningerne fra en bog, som **Vidne 5** havde henledt tiltaltes opmærksomhed på, og tiltaltes forklaring om **Person 7** samt pressebriefinger, har vidnet forklaret, at han ikke har grundlag for at sige, at tiltaltes forklaring ikke er korrekt.

Han kan ikke afvise tiltaltes forklaring om, hvad der blev sagt på pressebriefinger om et forhold.

I sagen vedrørende JP/Politikens hus var der et tæt samarbejde med SÅPO.

Foreholdt vidnets forklaring i retsbogen side 132 vedrørende punkt v har vidnet forklaret, at de fortrolige oplysninger i punkt v er de dele af citatet, der omtaler konkrete operationer. Her tænker vidnet på ”en større højreekstremistisk gruppe...” Der er rigtigt, at der er flere større højreekstremistiske grupper i Danmark. PET bliver skadet ved, at tiltalte omtaler grupperne meget konkret – herunder at det nævnes, at de træner med våben. Skaden består også i, at tiltalte giver oplysninger fra en konkret operation. Dermed afdækkes det, hvilken viden PET har. Det kan generelt have betydning for arbejdsmetoder mm. Det fortæller også grupperne, hvilken viden PET har. Det kan også skade PET, at grupper finder ud af, at PET har viden om, at der blev skudt efter billeder af politikere.

Generelt kan man sige, at det kræver en indgående viden om en konkret sag for at kunne vurdere, om det har skadevirkninger for PET, at en oplysning kommer frem.

Vidnet har vedrørende punkt ø forklaret, at det ikke var PET, der førte sagerne mod ROJ-tv.

Vidne 4 har supplerende forklaret blandt andet, at hun ikke kender tiltalte udover den relation, der er beskrevet i hendes forklaring i byretten. Hun har efter dommen i byretten sendt tiltalte en sms om, at hun var klar til at vidne igen, hvis dommen blev anket.

Vidnet har vedrørende punkt a forklaret, at oplysninger om, at der blev ”lavet et nummer” med henblik på at forsinke **Person 2**, må hun have fået på pressebriefingen. Det handlede om, at de i paskontrollen opholdt **Person 2**. Det var helt klart, at det var PET, der stod bag forsinkelsen, da paskontrollen i sig selv jo ikke havde nogen grund til at forsinke **Person 2**. Det var **Person 2's** indtjekkede bagage, der blev gennemset.

Foreholdt forsvarrets materiale, de enkelte forhold, bind 1, side 3, de 2 sidste afsnit, artiklen ”Terror-tiltalt fik bombemanual i moske” af 12. august 2008 fra Jyllands-Posten, har vidnet

forklaret, at oplysningen om, at det var amerikanerne, der opdagede **Person 2**, også kom frem på pressebriefinger. Det samme gælder den hemmelige ransagning af kufferten. Både om amerikanernes involvering og om den hemmelige ransagning kom der flere oplysninger frem på pressebriefinger, end der gjorde i retten. Oplysningen om, at man under ransagningen fandt elektroniske anordninger, kom frem under straffesagen.

Foreholdt vidnets forklaring i retsbogen side 24 om PET's samarbejde med andre efterretningstjenester, har vidnet forklaret, at 3. afsnit omhandler oplysninger, som hun havde fået fra PET. Det har aldrig været hemmeligt, at PET samarbejdede med forskellige efterretningstjenester, herunder f.eks. amerikanerne, libyerne eller pakistanerne. Det blev oplyst, at man samarbejdede med amerikanerne, men ikke hvordan. Det blev også oplyst, at det var amerikanerne, der havde tippet PET om, at **Person 2** havde været i Pakistan.

Foreholdt vidnets forklaring i retsbogen side 18 vedrørende punkt f og g har vidnet forklaret, at hun ikke kan huske, hvordan **Person 4** blev omtalt af PET, men hun vil tro, at det er en journalist, der har spurgt til **Person 4** og dermed nævnt navnet. Generelt var der en fri tone på pressebriefingerne, og de forskellige personer, som journalisterne interesserede sig for, blev omtalt ved navn, da de alle vidste, hvem der blev talt om. Der blev ikke anvendt kodenavne, for de personer som blev omtalt på pressebriefinger.

Foreholdt vidnets forklaring i retsbogen side 19 vedrørende punkt g har vidnet forklaret, at der på pressebriefingen blev talt meget om tuneser-sagen, herunder at dansk-marokkaneren var en del af planerne, samt at der var tre involverede. Hun synes, at det blev sagt, at den ene af tuneserne skulle udføre planen. Hun kan ikke huske, om det på pressebriefinger er blevet sagt, at det var svært for PET "at komme ind på gruppen", eller om det skulle have været svært at lave aflytninger på **Person 4**.

Foreholdt vidnets forklaring i retsbogen side 19 vedrørende punkt i har hun forklaret, at når PET talte om den "den pakistanske efterretningstjeneste" forstod hun ISI, men hun er ikke ekspert på det pakistanske efterretningsvæsen. ISI er den overordnede efterretningstjeneste i Pakistan, men der er interne fraktioner.

Foreholdt vidnets forklaring i retsbogen side 13 om pressemødet med PET har vidnet forklaret, at hun er rimelig sikker på, at PET på pressemødet har sagt "SÄPO". Hun kan ikke

huske, om der også er nævnt ”CIA” og ”FBI”, men hun synes, at hun har hørt tiltalte tale om ”CIA”.

På pressebriefingen vedrørende **Person 13** nævnte tiltalte, at det ikke var alle lande, der havde samme fokus på terror, og at det ikke var alle efterretningstjenester i Europa, der var oppe i samme gear som PET. Sagen havde link til Belgien, men bemærkningen gjaldt også andre efterretningstjenester. Hun husker ikke, om **Tiltalte** specifikt udtrykte kritik af den belgiske tjeneste. MI5 udarbejdede en ekstern rapport om PET, hvori PET fik ros, og hun har skrevet om denne rapport.

Dem, der deltog i PET’s pressebriefinger, var i varierende omfang: tiltalte, **Person 63**, **Person 64**, **Person 65**, **Person 48**, **Vidne 2**, **Person 33** og **Vidne 6** fra CTA samt dennes afløser på chefposten. Tiltalte, en presserådgiver, den operative chef og **Vidne 2** var der altid. På pressebriefinger indledte PET med et overordnet tema, og derefter var der mulighed for, at journalisterne kunne stille spørgsmål til tiltalte, hvilket var det, som journalisterne var mest interesserede i.

Foreholdt mappe 9 side 3417, **Vidne 5’s** notater fra PET briefing den 1. oktober 2008, har vidnet forklaret, at hun var med til den briefing, og **Vidne 5’s** notater stemmer godt med det, hun husker.

Foreholdt vidnets forklaring i retsbogen side 14 om øvelsen med aktionsstyrken i Frederikshavn på en færge har vidnet forklaret, at personale fra færgen samt hundredvis af figuranter fra forsvaret også var til stede, idet de skulle agere færgens passagerer.

Vidnet ved ikke, hvad den belgiske efterretningstjeneste hedder. Hun kan ikke huske, om tiltalte talte om ”den belgiske efterretningstjeneste” eller ”belgiske myndigheder” i forbindelse med snakken om, at det var Berlingske, der havde identificeret bombemanden **Person 13**. Hun kan huske, at tiltalte forklarede, at da det var fredag eftermiddag, og da PET ikke kunne gøre som medierne, så betød weekenden, at der ville gå noget tid, før PET kunne komme videre i Belgien.

Når der blev omtalt andre myndigheder, mener hun bestemt, at tiltalte anvendte navne på de kendte efterretningstjenester, f.eks. blev navnene ”SÄPO” og ”CIA” anvendt af PET.

Foreholdt mappe 9 side 3419, [Vidne 5's] notater fra PET briefing den 1. oktober 2008, hvor [Vidne 5] benytter ordet ”myndigheder”, har vidnet forklaret, at hun ikke kan huske, om PET har sagt ”de pakistanske myndigheder” eller ”den pakistanske efterretningstjeneste”, men det lå implicit i luften, at det var efterretningstjenester, der blev talt om, men navnet ”ISI” blev ikke nævnt. Det kan også være, at der blev sagt ”pakistannerne”, men det var klart for hende, at det var den pakistanske efterretningstjeneste, der blev talt om.

Hun er helt sikker på, at det blev nævnt på en pressebriefing, at tippet i Glasvej-sagen kom fra amerikanerne. Foreholdt at vidnet i byretten i retsbogen side 25 har forklaret, at oplysningen kom frem under straffesagen, har vidnet forklaret, at hun husker det sådan, at det kom frem under straffesagen, men det var også et tema på pressebriefingerne. Hun kan dog ikke huske, hvad der kom først. Hun kan ikke huske – hvilket hun gerne vil understrege ikke er det samme som, at det ikke er sket – om det på pressebriefinger specifikt blev sagt, at det var amerikanerne ”der tippede” PET. Hun husker det ikke som noget, der specifikt blev spurgt ind til, for alle vidste, at PET samarbejdede med amerikanerne om sagen.

[Vidne 5] har supplerende forklaret blandt andet, at han ikke, som gengivet side 33 i retsbogen, har forklaret, at der var installeret overvågningskameraer i lejligheden i Stockholm. Lejligheden var overvåget udefra.

I retsbogen side 44 er det gengivet, at ”vidnet har ikke hørt [Tiltalte] omtale [Person 1] på pressebriefinger”. Det korrekte er, at han ikke kan huske, om han har hørt [Tiltalte] tale om [Person 1] på en pressebriefing, men han lavede et interview med [Tiltalte], hvor [Tiltalte] talte udførligt om [Person 1]. Han har imidlertid hørt [Person 33] omtale [Person 1] på en pressebriefing, hvor der blev talt om PET’s kvaler med at få ram på bagmændene. [Person 1] blev i den forbindelse nævnt som et eksempel på en bagmand, der var et fremtrædende medlem af det islamistiske miljø.

Han har ikke, som gengivet i retsbogen side 45, forklaret, at [Person 3] stod på FN og USA’s terrorlister. Han har kun forklaret, at [Person 3] stod på FN’s terrorliste, hvor [Person 3] er beskrevet som leder af Brandbergen-netværket.

I relation til det i retsbogen side 249, 1. afsnit, 4. sidste linje anførte, varede hans tilstedeværelse under radioudsendelsen i Radio 24syv i 5 minutter og ikke som forklaret 8 minutter. Det har han konstateret ved en efterfølgende gennemlytning.

Når det i retsbogen side 251 er gengivet, at han vedrørende angrebet på JP/Politikens Hus skulle have forklaret, at detaljer i en avisartikel svarer meget godt til det materiale, som vidnet havde fået aktindsigt i, mener han detaljeniveauet gennem aktindsigt, som han havde fået i andre sager. Han havde ikke fået aktindsigt i sagen vedrørende den svenske terrorgruppe.

Sætningerne: ”Vidnet kender ikke andre sager med civilagenter, hvor han ved, hvem agenterne er. Vidnet kender sager, hvor han ikke ved, hvem agenterne er, men ikke blandt konvertitter.” gengivet i retsbogen side 252, 2. afsnit, giver efter hans opfattelse ikke mening. Det, han har forklaret, er, at han kender identiteten på agenter i andre sager, som han ikke har skrevet om. De agenter, han kender, er ikke konvertitter.

Vedrørende vidnets forklaring som gengivet i retsbogen side 258, 2. afsnit, har vidnet forklaret, at Jakob Sheikhs bog ikke handler om Glasvej-sagen, men bogen indeholder dog ét kapitel om sagen.

Han har ikke, som gengivet i retsbogen side 259, 3. afsnit vedrørende punkt g, forklaret, at **Person 4** altid lod to koner blive i lejligheden. Han har forklaret, at **Person 4** havde to koner, og at **Person 4** altid holdt den ene af dem i lejligheden.

Vidnet har vedrørende punkt r og hans forklaring gengivet i retsbogen side 261 forklaret, at han mener, at det var **Person 7**, der blev sat navn på under en pressebriefing hos PET, men han er ikke 100 % sikker.

Foreholdt mappe 9 side 3417ff, vidnets notater ”PET-briefing, 1.10.2008” fra en pressebriefing den pågældende dag, har vidnet forklaret, at noterne meget passende viser detaljeniveauet fra sådanne pressebriefinger. Det var ofte de personer, der er nævnt i noterne – blandt andet tiltalte, **Person 33** og **Person 48** – som deltog i PET’s pressebriefinger, men det varierede. Udover de nævnte personer deltog også PET’s pressemedarbejdere, og en mandlig medarbejder, som arbejdede med PET’s exitprogrammer samt den tidligere ”næstkommanderende” i CTA, der senere overtog **Person 48’s** stil-

ling. Han mener også, at **Vidne 2** deltog i et par pressebriefinger, men han kan ikke huske det præcise antal pressebriefinger, som hun deltog i.

Foreholdt vidnets forklaring gengivet i retsbogen side 40 om vidnets tre møder med advokat Lars Kjeldsen, har vidnet forklaret, at ved det andet møde havde tiltalte ikke modtaget tiltalen, men da de efter mødet var ved at sige farvel, kom meddelelsen om, at der var rejst tiltale i sagen. Vidnet skulle videre til et andet møde, men de satte sig ned i 5 minutter og talte om det.

Foreholdt vidnets forklaring gengivet i retsbogen side 37 og 38 om tiltaltes tavshedspligt og tilblivelsen af bogen, har vidnet forklaret, at tiltalte var meget opmærksom på sin tavshedspligt. Det kom blandt andet til udtryk ved, at tiltalte utrolig ofte sagde, at han ikke ville svare på vidnets spørgsmål. Det var ikke vidnets indtryk, at tiltalte tog chancer eller gik til grænsen i forhold til sin tavshedspligt. Vidnet har mange gange og i forskellige sammenhænge i medierne forklaret om, at der var mange spørgsmål, som tiltalte ikke ønskede at besvare. Vidnet har ikke tidligere oplevet en kilde, der så mange gange ikke ville svare på spørgsmål.

Afspillet rapporterne 07-10-2016, radioprogram fra Radio 24/syv (kl. 17:21 til 17:48), har vidnet forklaret, at det er ham, der svarer på spørgsmål i udsendelsen. Det er korrekt, at der – som han udtaler i udsendelsen – var ufattelig mange spørgsmål, som tiltalte ikke ønskede at besvare.

Foreholdt vidnets forklaring gengivet i retsbogen side 38 om, at tiltalte udtalte sig til citat, har vidnet forklaret, at det fra starten af processen var aftalt, at alt, hvad tiltalte udtalte sig om, var til citat. Det er en gængs journalistisk metode, at en kilde enten udtaler sig til citat eller til baggrund. Tiltalte ville gerne stå ved det, han udtalte, og tiltalte mente, at han i sine udtalelser overholdt sin tavshedspligt. De talte sammen i 50 timer, så der er meget, der er blevet sorteret fra, men det, som vidnet anså for at være interessante oplysninger fra tiltalte, har vidnet gengivet i citat i bogen.

Foreholdt vidnets forklaring gengivet i retsbogen side 258 om ordvalget ”fortæller **Tiltalte**”, har vidnet forklaret, at når han i bogen har skrevet ”siger” eller ”fortæller” **Tiltalte**, er det oplysninger, der kommer fra tiltalte, men den konkrete formulering er vidnets journalistiske bearbejdning og ikke noget, der ordret kommer fra tiltalte. Der kan også

godt være koblet en bisætning på et sådant tekststykke, som indeholder oplysninger, der ikke kommer fra tiltalte. Det forhold, at bogen indeholdt citater fra tiltalte, gjorde bogen mere kommercielt interessant.

Foreholdt vidnets forklaring gengivet i retsbogen side 31, 1. afsnit, samt mappe 3 side 1094, avisartiklen ”PET flytter ud i en farlig verden” fra Politiken den 31. maj 2009 af **Person 59**, har vidnet forklaret, at det er den artikel, han refererer til i forklaringen.

Foreholdt vidnets forklaring gengivet i retsbogen side 31, næstsidste afsnit, har vidnet forklaret, at det er korrekt, at han fik oplysninger om de præventive samtaler gennem aktindsigt hos Københavns Vestegns Politi, men oplysningerne stammer fra PET. Han har ikke fået oplysningerne om de præventive samtaler direkte fra PET.

Foreholdt ”Syv år for PET – **Tiltaltes** tid” side 15, 4. og 3. sidste afsnit om, at **Person 2** havde booket en rejse fra Pakistan til København, har vidnet forklaret, at citatet ”... men vi havde formentlig ikke stået og ventet på ham i lufthavnen, hvis amerikanerne ikke havde fortalt os, at han kom”, har han fra tiltalte. Det samme gælder citatet gengivet side 16, næstsidste afsnit om, at tingene i kufferten gjorde, at PET vurderede, at der var hold i efterretningerne fra amerikanerne om, at **Person 2** havde været i al-Qaeda-træningslejr.

Foreholdt ”Syv år for PET – **Tiltaltes** tid” side 57 om, at **Person 4** havde tætte forbindelser til Brandbergen-netværket, har vidnet forklaret, at det er hans fortolkning af oplysninger, han har fra tiltalte. Ordene ”tætte forbindelser” er således vidnets journalistiske bearbejdning af tiltaltes oplysning om, at der ”havde været forbindelser mellem danskmarokkaneren i Århus og Brandbergen-netværket”. Tiltalte havde ikke og kunne ikke få indflydelse på vidnets ordvalg i relation til den tekst, der ikke står i citat.

Foreholdt ”Syv år for PET – **Tiltaltes** tid” side 79, 3. afsnit, der omhandler en rejse til olielandet på Den Arabiske Halvø for at forsøge at etablere et samarbejde med efterretningstjenesten, har vidnet forklaret, at han ikke vil oplyse, hvem der er kilde til oplysningen om, at rejsen gik til ”olielandet på Den Arabiske Halvø”. Han vil af hensyn til kildebeskyttelsen heller ikke nærmere ind på, om formålet med mødet var at etablere et samarbejde med en efterretningstjeneste.

Foreholdt ”Syv år for PET – **Tiltaltes** tid” side 145, 3. afsnit om, at **Person 22** fik sig en slem overraskelse, da porten til huset blev åbnet af kenyanske antiterrorbetjente, som arresterede ham, og at det var et lykketræf for betjentene, at **Person 22** ankom til huset, har vidnet forklaret, at med hensyn til disse oplysninger gælder der det samme, som han netop forklaret vedrørende kildebeskyttelse. Han vil derfor ikke nærmere ind på, hvor han har oplysningerne fra. Men han kan sige, at Politiken har skrevet om tilsvarende oplysninger. Han kan ikke konkret huske, om tiltalte fik disse oplysninger, inden tiltalte svarede på vidnets spørgsmål om **Person 22**.

Foreholdt ”Syv år for PET – **Tiltaltes** tid” side 174 nederst og 175 øverst, om frygten for selvmordterrorister i København og om konceptet for håndtering af sådanne, har vidnet forklaret, at citatet øverst side 175 er fra tiltalte. Det, der er gengivet nederst side 174, ”fortæller **Tiltalte**”, er vidnets journalistiske bearbejdning af tiltaltes udtalelser til citat. Vidnet kan ikke huske, om citatet og afsnittet med oplysningerne tiltalte ”fortæller” er faldet i samme interview, men det vil være naturligt, hvis det er sket på den måde.

Foreholdt ”Syv år for PET – **Tiltaltes** tid” side 288, om PET’s benyttelse af pludseligt opståede muligheder, hvis personer skulle møde militante islamister, har vidnet forklaret, at ordene ”at PET generelt godt kan finde på” kommer fra tiltalte, men det efterfølgende er igen vidnets bearbejdning af tiltaltes udtalelser, idet der står ”**Tiltalte** siger”.

Foreholdt ”Syv år for PET – **Tiltaltes** tid” side 324 om drabsforsøget på **Person 11** og PET’s kendskab til identiteten på attentatmanden, har vidnet forklaret, at tiltalte har udtalt det citerede om, at PET ikke kunne sende en mand ud og hente ham, og at PET godt vidste, at han var rejst til Libanon. Vidnet vil tro, at oplysningen i afsnittet side 323, nederst om, at en 26-årig danskpalestinenser reelt var den eneste mistænkte, er kommet i forlængelse af citaterne fra tiltalte, men han kan ikke huske det.

Det er korrekt, at bogen også er udgivet i Sverige. Bogen er kun solgt i meget få eksemplarer i Sverige. Bogen er ikke udgivet i andre lande. Bogen ”Truslen indefra” solgte ca. 3.000 eksemplarer, hvilket blev regnet som en succes.

Vidnet har talt én gang med tiltalte efter byrettens dom. Han ringede til tiltalte for at høre, om tiltalte ville anke dommen, og om hvilke overvejelser tiltalte gjorde sig i den forbindelse. Vidnet har læst dommen.

Tiltalte har ikke set den journalistiske bearbejdning af de tekststykker, der ikke er anført i citat forud for bogens udgivelse. Tiltalte har fået citater til gennemsyn og sammen med disse et rå-manuskript, men det var på et tidligt stadie i bogens tilblivelse. Tiltalte så ikke det endelige manuskript, før bogen var udkommet.

Vidne 6 har forklaret blandt andet, at han er uddannet cand.scient.pol. i 1992 fra Københavns Universitet. Han arbejdede som konsulent i det private erhvervsliv indtil 1995, hvorefter han blev ansat i Udenrigsministeriet. Han har gennem arbejdet i Udenrigsministeriet erfaring med håndtering af fortrolige oplysninger. Han kom til CTA i september 2009 og forlod CTA i august 2012, hvorefter han vendte tilbage til Udenrigsministeriet.

CTA var, da han blev ansat, et fusionscenter, som bestod af medarbejdere fra PET, FE, Udenrigsministeriet og Beredskabsstyrelsen. CTA blev etableret i 2006 som en følge af terrorhandlingerne den 11. september 2001 og efterfølgende i Madrid og London og med det formål at samle viden, så man var bedre klædt på til at forudse potentielle angreb. Erfaringerne var USA var således, at man ikke i tilstrækkelig grad på tværs af forskellige enheder have været i stand til at "connect the dots". CTA hørte under PET, men de enkelte medarbejdere var finansieret af det sted (PET, FE, Udenrigsministeriet og Beredskabsstyrelsen), de var udstationeret fra. Som leder af CTA var han en del af PET's ledelse. Hans primære funktion var den klassiske leders opgaver. Han skulle sikre, at CTA var en vel-fungerende enhed, som producerede analyser. Han producerede ikke selv analyser, men han var med til at kvalitetssikre dem. Tiltalte var vidnets chef. Vidnet refererede direkte til tiltalte.

Grundlaget for CTA's analyser, der ikke var klassificerede, var blandt andet informationer fra PET og FE. CTA havde adgang til de efterretninger, der tilgik PET og FE. De kaldte sig selv et "all-source" center, idet CTA havde det komplette efterretningsbillede. CTA sad med mange efterretninger, men CTA benyttede i høj grad også åbne kilder – særligt internettet og aviser. CTA havde adgang til PET's sager i det omfang, medarbejdere var clearet

hertil. CTA deltog også i de operationer der pågik, fordi det blev anset for væsentligt, at CTA havde adgang til disse informationer.

CTA udarbejdede primært trusselvurderinger og trend-analyser. Der blev udarbejdet cirka 200 vurderinger om året, og heraf var en del til det almindelige politi. Disse vurderinger var klassificeret fra ”hemmelig” til ”uklassificeret”. En rapport fik den klassifikationsgrad, som den højest klassificerede oplysning i rapporten havde. Hvis der i en PET-rapport var klassificerede oplysninger, som CTA skulle bruge, gav CTA sig ikke i kast med at nedklassificere oplysninger. Hvis de kunne finde en oplysning, der indgik i en fortrolig rapport, på internettet, beroede det på en konkret vurdering, om CTA kunne bruge den. CTA malede med den brede pensel og forsøgte at beskrive den generelle terrortrussel. De interesserede sig ikke for at beskrive meget præcise efterretningsoplysninger. I CTA var opfattelsen den, at der tit var et ”time-lag” mellem oplysninger, som blev anset af f.eks. PET for at være fortrolige, og så oplysninger som kunne findes på internettet. CTA samarbejdede med og lod sig inspirere af andre institutioner blandt andet Forsvarets Forskningsinstitut (FFI) i Norge, som udarbejdede meget detaljerede rapporter af høj kvalitet. Hvis en fortrolig oplysning tillige kunne findes i åbne kilder, var der som udgangspunkt ikke noget til hinder for, at CTA kunne bruge den, men det afhang af, om CTA dermed kom til at bekræfte ”noget”, som ikke var helt klart f.eks. et rygte.

CTA’s operative analyser var typisk klassificeret til brug for dem, der skulle modtage oplysningerne. Derudover blev der udarbejdet analyser, som var offentligt tilgængelige. Det indgik i deres overvejelser, at det havde en vis troværdighed, hvis oplysninger kom fra CTA. Vidnet erindrer ikke, at der var sager, hvor det blev anset for problematisk, hvis CTA offentligt bekræftede en oplysning. De analyser, som blev offentliggjort, indeholdt efter vidnets opfattelse ikke kontroversielle oplysninger.

De foretog ikke nogen egentlig sondring mellem fortrolige og klassificerede oplysninger. Vidnet erindrer ikke at have haft drøftelser med tiltalte om, hvorvidt CTA ikke kunne offentliggøre noget af hensyn til fortrolighed. Men de analyser, der blev offentliggjort, blev kontrolleret grundigt – også af PET, herunder af tiltalte – inden de blev offentliggjort. Han kan ikke huske, at tiltalte skulle have sagt, at et eller andet skulle udelades fra en rapport, der skulle offentliggøres.

CTA inddrog oplysninger fra forskellige kilder, og hvis en oplysning stod i et ikke fortroligt afsnit i en fortrolig rapport, kunne CTA anvende den uden videre. Det samme gjaldt, hvis de kunne finde en fortrolig oplysning frit på internettet, og det ville være noget pjat ikke at kunne bruge oplysningen. Det kom dog an på, hvilken karakter oplysningen havde. Hvis fx en oplysning var almen kendt, fornuftig og kunne findes flere steder ”derude”, så ville det ikke afholde CTA fra at bruge oplysningen, uanset om den var vurderet fortrolig i PET. Et eksempel herpå kunne være, at CTA i en analyse beskæftigede sig med solo-terrorisme og ”lone-wolfs”, og i den forbindelse anførte, at det er nemmere at spore et terrorangreb, hvis et større antal mennesker er involveret, end hvis planlægningen kun foregår inde i hovedet på en enkelt person. CTA inddrog også oplysninger fra forskningsinstitutter.

Foreholdt forswarets materiale, de enkelte forhold bind 1 side 84, CTA-rapporten ”Terrortruslen fra tilrejsende terrorister” fra 31. maj 2011, som blandt andet omtaler en terrorsag fra Norge, har vidnet forklaret, at han formentlig har godkendt rapporten. Han kan ikke erindre ”Terrorsagen fra Norge”, men CTA var heller ikke operativt ansvarlige for konkrete sager. Han ved ikke, om de tre omtalte personer blev domfældt i Norge. Der var ingen konkret instruks om, at CTA ikke måtte omtale afsluttede sager, der ikke havde ført til straffesager.

Foreholdt forswarets materiale de enkelte forhold bind 1 side 83 og 84, 2. afsnit, CTA-rapporten ”Terrortruslen fra tilrejsende terrorister” fra 31. maj 2011, om Person 5's rekognosceringer i København blandt andet ved benyttelse af falske visitkort, og CTA's vurdering / konklusion om at Person 5 var sikkerhedsbevidst, har vidnet forklaret, at han vil tro, at CTA's vurdering af, at Person 5 var sikkerhedsbevidst, bygger på beskrivelsen af Person 5's rekognosceringer i København, som er gengivet på side 83. Han mener ikke, at CTA med beskrivelserne af Person 5's handlinger dermed har hjulpet potentielle terrorister. Rapporten indeholder næppe en udtømmende beskrivelse af alle observationer af Person 5, som danner grundlag for vurderingen af hans sikkerhedsbevidsthed.

Foreholdt forswarets materiale de enkelte forhold bind 1 side 86, CTA-rapporten ”Terrortruslen fra tilrejsende terrorister” fra 31. maj 2011, beskrivelser af Person 13's sikkerhedsbevidsthed, har vidnet forklaret, at CTA heller ikke med disse beskrivelser giver ”operativ rådgivning” til potentielle terrorister. Hvis man som terrorist har intention og kapacitet til at gennemføre et terrorangreb, er man allerede meget sikkerhedsbevidst, ellers når man ikke ret langt. Sikkerhedsbevidsthed er helt grundlæggende for potentielle terrorister,

hvilket terroristerne er klar over. Det er derfor ikke en fortrolig oplysning, at man er sikkerhedsbevidst.

Foreholdt forswarets materiale de enkelte forhold bind 1 side 85, CTA-rapporten "Terrortruslen fra tilrejsende terrorister" fra 31. maj 2011, om tre personer, der var overvåget af SÅPO, har vidnet forklaret, at der ikke var regler om, hvad CTA kunne oplyse om samarbejdet med andre landes efterretningstjenester. Han mener, at CTA plejede at oplyse, at de havde "samarbejdspartnere" uden at nævne dem ved navn. CTA oplyste ofte så lidt som muligt om arbejdsmetoder.

Foreholdt forswarets materiale de enkelte forhold bind 1 side 85-86, CTA-rapporten "Terrortruslen fra tilrejsende terrorister" fra 31. maj 2011, har vidnet forklaret, at oplysninger om, at tilrejsende terrorister typisk ville medbringe våben, er information, som kan findes i åbne kilder – f.eks. i rapporter fra Forsvarets Forskningsinstitut i Norge, som indeholder mange detaljer. Han mener ikke, at der i CTA-rapporten er givet fortrolige oplysninger, eller er givet særlige "fif" til potentielle terrorister. I 2011 var der offentliggjort oplysninger om, hvordan konkrete terrorangreb var blevet planlagt og gennemført. Der blev ikke herved videregivet fortrolige oplysninger.

Foreholdt forswarets materiale de enkelte forhold bind 1 side 87, CTA-rapporten "Terrortruslen fra tilrejsende terrorister" fra 31. maj 2011, om at risikoen for at blive opdaget i grænsekontrollen spiller en rolle for terroristers planlægning, har vidnet forklaret, at han ikke mener, at det er en kontroversiel oplysning at medtage i en CTA-rapport. Det er nærmest logisk, at det forholder sig sådan, altså at grænsekontrol er et farligt sted for terrorister. Oplysningen giver ikke terrorister ny viden, selvom det er korrekt, at det fremhæver for den, der har ondt i sinde, at vedkommende skal holde særligt øje med grænsekontrollen.

Foreholdt forswarets materiale de enkelte forhold bind 1 side 87, CTA-rapporten "Terrortruslen fra tilrejsende terrorister" fra 31. maj 2011, om at tilrejsende terrorister kan være svære at opdage, da de typisk ikke har kontakter i landet, har vidnet forklaret, at det ikke er en kontroversiel oplysning, da terrorister allerede vil være sikkerhedsbevidste, hvis de når så langt. Potentielle terrorister bliver ikke klogere af den oplysning. De ved det godt i forvejen. Formålet med analysen er at fremhæve truslen fra tilrejsende terrorister, som en sik-

kerhedstjeneste må tage højde for i tilrettelæggelsen af arbejdet. Det, der er anført i rapporten, har ikke nogen negativ effekt.

Foreholdt forswarets materiale generelle forhold bind 1 side 59, CTA-rapporten "Terroristers brug af stormangreb" fra 14. april 2012, har vidnet forklaret, at han har godkendt den. CTA's analyse var bygget på terrorangrebet i Mumbai. Det var en helt ny type terrorangreb, som var karakteriseret ved, at det udspandt sig over lang tid samtidig med, at der var "live" dækning. CTA mente derfor, at det var interessant at analysere det nærmere.

Foreholdt forswarets materiale generelle forhold bind 1 side 61, CTA-rapporten "Terroristers brug af stormangreb" fra 14. april 2012, om angrebsgruppens kapacitet, karakteren af angrebene ("simple"), fremgangsmåden og planlægningen, har vidnet forklaret, at det hele kan findes i åbne kilder. Det, som fremgår af CTA-analysen, er også tæt på selvindlysende. Det, der står, er jo dybest set, at jo flere, der deltager i planlægningen, jo større er opdagelsesrisikoen. CTA var opmærksom på udgivelsen "INSPIRE" på internettet, som henvendte sig til utilpassede unge i Vesten. I "INSPIRE" kunne læserne finde meget detaljerede anvisninger på, hvordan et terrorangreb kunne gennemføres. Hvis man var en potentiel terrorist, var det nok mere nærliggende at læse "INSPIRE" end at læse en CTA-analyse.

Foreholdt forswarets materiale generelle forhold bind 1 side 62, CTA-rapporten "Terroristers brug af stormangreb" fra 14. april 2012, om komplekse angreb og mulighederne for at afdække sådanne, har vidnet forklaret, at der heller ikke i disse oplysninger er noget nyt, som potentielle terrorister ikke i forvejen var klar over. Det er igen tæt på selvindlysende og alment kendt, hvad CTA har skrevet.

Foreholdt forswarets materiale generelle forhold bind 1 side 63, sidste 3 linjer, CTA-rapporten "Terroristers brug af stormangreb" fra 14. april 2012, om at anskaffelse af satellittelefoner, overlevelsesudstyr eller adgangskort, der giver anledning til udsatte mål, indikerer, at et angreb er under forberedelse, har vidnet forklaret, at det igen er generel information, der er almindelig kendt. En målrettet terrorist kan ikke have anset det for at være en ny information.

Foreholdt forswarets materiale generelle forhold bind 1 side 64, sidste afsnit, CTA-rapporten "Terroristers brug af stormangreb" fra 14. april 2012, om at lukke for kommunikation og tv under et angreb for derved at lægge hindringer i vejen for terrorister, har vid-

net forklaret, at det igen er basale og selvindlysende vurderinger, som ikke vil kunne hjælpe potentielle terrorister operativt.

Han havde under sin ansættelse i CTA ved sjældne lejligheder pressekontakt, og han har deltaget i PET's pressebriefinger blandt andet sammen med Person 48 og tiltalte. På disse pressebriefinger var der oplæg fra forskellige afdelinger i PET, og der blev fortalt om forskellige PET-operationer. Han kan ikke erindre, at PET har vist film fra konkrete operationer på en pressebriefing. Arbejdsmetoder kunne godt omtales i generelle vendinger.

Han kan ikke huske, om han, da han startede i CTA, gennemgik et egentligt kursus om, hvad han kunne fortælle familie og venner om arbejdet. Der var en del "sidemandsoplæring". Han erindrer ikke, at der var skriftlige guidelines. Hvis tiltalte havde givet interview, kunne man godt tale om det privat. Klassificerede oplysninger kunne ikke omtales. I hans tid i CTA var der, så vidt han erindrer, ingen skriftlige retningslinjer for, hvad der var fortrolige oplysninger, og hvad der ikke var fortrolige oplysninger.

Forevist mappe 1 side 12, "Tavshedserklæring", har vidnet forklaret, at han ikke tror, at han har underskrevet en sådan erklæring. Under hans ansættelse i CTA var han aflønnet af PET.

Da han forlod CTA, "lukkede han døren" og lod alt materiale ligge. Mens han var i CTA og i tiden derefter, har han ikke omtalt "substansen" – det vil sige alt det, der ikke havde resulteret i offentlige analyser. Substansen var dog ikke klart defineret.

I realiteten ser verden jo hurtigt anderledes ud, og efterretningsbilledet ændrer sig også relativt hurtigt. Hans egen viden blev derfor meget hurtigt rusten. Det han vidste, var hurtigt ikke længere relevant.

Formålet med CTA's analyser var at vurdere terrortruslen mod Danmark. Når CTA offentliggjorde oplysninger, vurderede CTA, om oplysninger – set i relation til tjenestens formål – kunne misbruges. Det er ikke nogen eksakt videnskab, og der kan være uenighed om, hvorvidt en oplysning er skadelig for statens sikkerhed eller ej. Det gav ikke nogen mening, at CTA ikke kunne forholde sig til udviklingstendenser, blot fordi nogen havde skrevet noget om det, som var fortroligt. CTA afslørede aldrig, hvor deres oplysninger kom

fra. CTA's analyser var generelle og typisk havde oplysningerne allerede været fremme i medierne. Hvis man søgte længe nok på internettet kunne man således finde mange af oplysningerne i det offentlige rum. CTA's vurderinger af terrortruslen havde både det formål at beskrive den overordnede terrortrussel for borgerne, men de skulle samtidig "fortælle" borgerne, at risikoen for det enkelte individ var meget lille. Efter hans opfattelse var truslen mere akut dengang, end den er i dag.

Forevist forswarets materiale generelle forhold bind 1 side 62, CTA-rapporten "Terroristers brug af stormangreb" fra 14. april 2012, har vidnet forklaret, at oplysningerne om Mumbai-angrebet formentlig stammer fra medierne eller retssagen. Det vil sige åbne kilder. Det er i hvert fald helt klart noget, som var været ude i det "åbne miljø". CTA-analyser blev drøftet bredt, og drøftelserne kunne også omfatte inddragelse af FE og Udenrigsministeriet. Når drøftelserne var afsluttede, modtog vidnet og hans souschef rapporten til godkendelse. Derefter blev den sendt til tiltalte, og så var der typisk et møde på tiltaltes kontor.

Vidne 2 kan have deltaget, hvis der var tvivl om, hvorvidt oplysninger kunne offentliggøres, men han kan ikke erindre en sådan situation. **Person 33** kunne også være blevet inddraget i sådanne eventuelle overvejelser.

Der var en række oplysninger, som ikke blev offentliggjort, hvis de blev anset for irrelevante eller potentielt skadelige. En oplysning blev anset for skadelig, hvis en potentiel terrorist kunne bruge den til noget. Det beroede på en konkret vurdering, om oplysningen måtte anses for at være skadelig. CTA udarbejdede ca. 200 trusselvurderinger om året. Mange blev udarbejdet til brug for det almindelige politi til konkrete begivenheder og var klassificeret "til tjenestebrug". CTA udarbejdede også hemmelige vurderinger til brug for Justitsministeriet og Statsministeriet.

CTA respekterede tredjelandsreglen, så hvis en oplysning – der var omfattet af denne regel – skulle bruges, krævede det en skriftlig tilladelse. CTA oplyste ikke, hvem der var PET's samarbejdspartnere, men det var ikke en hemmelighed, at der i visse sager var et samarbejde med SÄPO og de amerikanske myndigheder, eller at Danmark samarbejdede med de lande, som der i øvrigt var et juridisk samarbejde med. De oplysninger, som CTA lagde frem på pressebriefinger, var afklassificerede.

Forevist mappe 3, side 1099, CTA-rapporten "Beskrivelse af udvalgte personer" fra 17. juli 2013, har vidnet forklaret, at han ikke har set rapporten før. Han tror, at analysen er

udarbejdet til brug for en retssag. Når rapporten ikke er stemplet, betragter CTA den ikke som fortrolig.

Vidne 7 har forklaret blandt andet, at han var efterforskningsleder af den gruppe på ca. 25 personer i Københavns Politi, som efterforskede drabsforsøget på **Person 11**. Det var Københavns Politi, der med støtte fra PET stod for efterforskningen. Københavns Politi var den største aktør i sagen. PET havde en anden dagsorden end Københavns Politi. PET's dagsorden var således af efterretningsmæssig karakter, hvorimod Københavns Politi havde en almindelig efterforskningsmæssig opgave. Da en mistænkt blev anholdt i Tyrkiet, blev der holdt pressemøde den 27. april 2014 i Politigården. Det var **Person 66**, der stod for pressemødet. Da sagen startede op var vidnet i udlandet, og da vidnet vendte hjem, havde **Person 66** allerede sat efterforskningen i gang. Pressestrategien var også allerede lagt, da vidnet kom ind i sagen. Som efterforskningsleder understøttede han også **Person 66** i at fastlægge pressestrategien, og hvad der kunne siges på pressemødet, hvis der opstod tvivl herom. De kunne ikke sige ret meget, da de hemmeligholdt efterforskningen og generelt holdt kortene tæt til kroppen. Vidnet var i Politigården under pressemødet, men det var **Person 66** og **Person 67**, der holdt pressemødet.

På pressemødet blev det nævnt, at den mistænkte havde opholdt sig i Tyrkiet og Syrien, fordi det var noget, som pressen havde været meget interesseret i. Vidnet kan ikke huske, om **Person 66** og **Person 67** begge udtalte sig bagefter, men der var "en-til-en interviews" efter pressemødet. Vidnet overhørte ikke, hvad der blev sagt til pressen under disse efterfølgende interviews. Medierne var særligt interesserede i motivet, og hvordan politiet var kommet på sporet af anholdte, men det udtalte de sig ikke om. Vidnet erindrer ikke, om de på forhånd havde talt om, hvad der måtte siges om, hvor den mistænkte havde opholdt sig. Det vigtigste var ikke at fortælle noget om den konkrete efterforskning.

Forevist mappe 8 side 3290 avisartiklen "- Mistenkte var del av islamistisk miljø" skrevet af Hans Rustad den 29. april 2014 samt forswarets tillægsekstrakt 2 side 29, artiklen "Attentatmand måske hellig kriger i Syrien" i Dispatch International fra den 28. april 2014, har vidnet forklaret, at oplysningen i den norske artikel om, at vidnet skulle have ladet sig interviewe til Dispatch International og i den forbindelse skulle have oplyst, at anholdte var en 26-årig dansk statsborger, der havde opholdt sig i Libanon, Syrien og Tyrkiet, ikke er korrekt. Han vil ikke afvise, at han har sagt, at politiet havde fat i den rigtige mand, og at

han så i øvrigt har henvist til **Person 66**. Han har ikke givet oplysningerne om Libanon, og han har heller ikke udtalt, at den mistænkte var danskpalæstinenser. På pressemødet blev det kun nævnt, at det var en mand af mellemøstlig oprindelse. Han har heller ikke sagt, at politiet ledte efter **Person 68** i Libanon. Han kan ikke afvise, at **Person 11** har fået disse oplysninger fra politiet.

Vidnet er ikke bekendt med om andre fra politiet på pressemødet den 27. april 2014 kunne have oplyst pressen om, at den mistænkte også opholdt sig i Libanon. Vidnet ved ikke, hvad **Person 66** eller **Person 67** i den forbindelse måtte have oplyst til pressen. Oplysningen om Libanon var det dog centralt for efterforskningen ikke at få ud. Der har formentlig været en intern de-briefing efter pressemødet, men han kan ikke huske det.

Det var en bestemt efterforsker, der havde kontakten til **Person 11**, og vidnet er ret sikker på, at **Person 11** inden pressemødet blev underrettet om anholdelsen af **Person 68**. De var klar over, at **Person 11** på det tidspunkt havde et journalistisk virke, og at **Person 11** var tilknyttet Dispatch International.

Efterforskningen i Libanon blev varetaget af Københavns Politi, men PET bistod, og PET var også med i Libanon, da de foretog afhøringer der. PET holdt også møder i Libanon, som Københavns Politi ikke var involveret i. Politirapporterne blev ikke stemplet ”fortroligt”, men der kan være blevet givet forsvarerpålæg på nogen af rapporterene. Alle 25 mand i efterforskningsenheden kunne tilgå sagens oplysninger.

Forevist forsvarets materiale enkelte forhold bind 2 side 335, avisartiklen ”Jagten på spørgelset fra Raqqa” fra Jyllands Posten den 30. maj 2016 har vidnet forklaret, at **Person 66** har haft presseansvaret under hele sagen. Efterforskningen har haft et langt og komplekst forløb. **Person 68** blev løsladt i august 2014 i Tyrkiet. De har flere gange efterforsket oplysninger om, hvor **Person 68** siden opholdt sig. De har også efterforsket oplysninger fra januar 2017 om, at **Person 68** var død. De afhørte i den anledning **Person 68's** forældre, bror og daværende hustru i Libanon. Sagen er reelt ikke færdigefterforsket.

Han vil mene, at de inden pressemødet drøftede, at de kunne oplyse, at **Person 68** havde opholdt sig i Tyrkiet og Syrien. Oplysningen om, at **Person 68** var i Libanon, var en hemmelighed. Det var det for, at politiet kunne lokalisere **Person 68**, samt for at politiet

kunne kontakte de personer, der skulle afhøres. De afhørte første gang personer i Libanon i 2015. Da der blev afholdt pressemøde i april 2014 var der ikke efterforskning i Libanon. Vidnet kan af hensyn til sin tavshedspligt ikke kommentere efterforskningen nærmere, herunder oplyse om der i april 2014 var efterforskning i Syrien. Det samme gælder, hvad de i øvrigt vidste om **Person 68**.

Vidnet er ikke bekendt med, at en medarbejder i PET har afgivet forklaring i Drone-sagen.

Vidne 8 har forklaret blandt andet, at han var chefanklager i Københavns Politi fra 2006-2013. I 2008 fik Københavns Politi en henvendelse fra PET vedrørende bogen "I Majestætens Hemmelige Tjeneste". Det var en meget usædvanlig henvendelse, og derfor kan han huske den. Det var daværende politidirektør **Person 69**, der fortalte vidnet, at tiltalte og **Vidne 2** fra PET havde bedt om et møde. Han fik ikke at vide, hvad det drejede om, men han tænkte, at det måtte være en alvorlig sag, siden PET bad om et møde. I mødet deltog **Person 69**, vidnet, tiltalte og **Vidne 2**, og på mødet kom det frem, at det drejede sig om bogen "I Majestætens Hemmelige Tjeneste", som en tidligere livvagt for blandt andet kronprinsen havde skrevet. Han kendte tiltalte og **Vidne 2** fra Justitsministeriet, og han havde arbejdet sammen med **Vidne 2** i advokaturen for narkokriminalitet. Han anede ikke, at bogen var udgivet og kendte intet til den. Han og **Person 69** bad tiltalte forklare, hvorfor PET mente, at bogen indeholdt oplysninger, som var en overtrædelse af forfatterens tavshedspligt, hvilket tiltalte med henvisning til konkrete eksempler i bogen redegjorde for. Det blev på mødet afklaret, at livvagter ved kongehuset ikke havde underskrevet særlige erklæringer i relation til det, som de havde oplevet i deres virke. Både vidnet og **Person 69** var noget tøvende over for at rejse en sag. De sagde, at de ville læse bogen, hvilket både vidnet og **Person 69** gjorde. PET sendte aldrig en politianmeldelse i anledning af bogen. På mødet var det tiltalte, der præsenterede problemstillingen. Han erindrer ikke, hvad tiltalte og **Vidne 2** nærmere gav udtryk for vedrørende tavshedspligten for medarbejdere i PET.

Foreholdt mappe 9 side 3375, brev af 15. marts 2008 fra **Person 30** til redaktionschef **Person 29** fra forlaget Lindhardt og Ringhof, har vidnet forklaret, at han ikke har set brevet før.

Da de havde læst bogen, drøftede han sagen med Person 69. De var meget i tvivl om, hvorvidt tavshedspligten var overtrådt. De vidste, at hvis der blev rejst en sag, så ville det medføre presseomtale af bogen til skade for kronprinsen. Dette hensyn mente de også burde indgå i vurderingen. Hvis sagen blev rejst, men ikke førte til domfældelse, ville skadevirkningerne dermed være betydelige. På den baggrund konkluderede de, at de ikke ville rejse en sag. Han erindrer ikke præcis, hvilke undersøgelser de foretog om grænserne for tavshedspligten. Person 69's vurdering af sagen vejede tungt, blandt andet fordi hun selv havde været chef for PET tidligere.

Foreholdt anklagemyndighedens tillægsekstrakt 1 side 168, politiafhøring af vidnet, rapport af 27. juni 2019, har vidnet forklaret, at det var grundige drøftelser, han og Person 69 havde om bogen. Han ringede til Vidne 2 og meddelte, at de ikke ville rejse en sag. Vidne 2 bad om et par ord på papir om det. Han husker ikke, at de diskuterede beslutningen. Hvis Vidne 2 havde haft væsentlige indvendinger i mod beslutningen om ikke at rejse en sag, ville han have taget det alvorligt og drøftet det med Person 69.

De fandt ikke anledning til at journalisere sagen. Det er ikke ualmindeligt, at anklagemyndigheden får henvendelser fra borgere og virksomheder, som det vurderes ikke kan føre til en tiltalerejsning, og som derfor ikke journaliseres. Han vil tro, at det samme gælder, hvis det er myndigheder, der henvender sig.

Landsrettens begrundelse og resultat

Indledning

Denne straffesag angår overordnet, hvorvidt tiltalte som led i en række interviews med journalist Vidne 5 til brug for dennes udarbejdelse af bogen ”7 år for PET”, uberegtiget har videregivet fortrolige oplysninger, som han har fået kendskab til i forbindelse med sin tidligere stilling som chef for PET, jf. straffelovens § 152, stk. 1.

Efter straffelovens § 152, stk. 3, er en oplysning fortrolig, når den ved lov eller anden gyldig bestemmelse er betegnet som sådan, eller når det i øvrigt er nødvendigt at hemmeligholde den for at varetage væsentlige hensyn til offentlige og private interesser.

Der er hverken i PET-loven eller i andre regelsæt fastsat bestemmelser, hvorefter tiltalte er underlagt en absolut tavshedspligt med hensyn til alle oplysninger, han som tidligere PET-chef har fået kendskab til i forbindelse med stillingen.

Hvorvidt de oplysninger, som tiltalte har videregivet mundtligt til journalist

Vidne 5, og som er omfattet af tiltalepunkterne a – ø, er fortrolige og dermed undergivet tavshedspligt, beror derfor i væsentlig grad på normer uden for straffeloven, herunder blandt andet forvaltningslovens § 27, stk. 1-4, der opregner de hensyn, der efter en konkret vurdering kan føre til, at en oplysning er fortrolig.

Blandt de hensyn der i de enkelte forhold må inddrages ved vurderingen, indgår det særlige hensyn til fortrolighed, der naturligt knytter sig til en efterretningstjenestes virksomhed. Det drejer sig navnlig om oplysninger, som er nødvendige at beskytte af hensyn til efterretningstjenestens konkrete efterforskninger, særlige arbejdsmetoder, kilder og samarbejdspartnere.

Hvorvidt en konkret oplysning er tavshedsbelagt og dermed fortrolig er principielt et retsspørgsmål, der er undergivet fuldstændig domstolsprøvelse, jf. Betænkning nr. 998, 1984, om tavshedspligt, side 155.

Om sagens oplysning

Der er under denne straffesag ikke fremlagt skriftlig dokumentation for, hvorvidt, og i givet fald i hvilket omfang, de oplysninger, som fremgår af de enkelte tiltalepunkter, hidrører fra og på gerningstidspunktet var klassificerede som fortrolige af PET, eller nærmere oplysninger om de konkrete sager, som de enkelte tiltalepunkter angår.

Anklagemyndigheden har under sagen fremlagt en oversigt i form af et excel-ark udarbejdet af PET, hvoraf fremgår, at der vedrørende en del af de enkelte forhold findes dokumenter i PET, som er klassificerede. Landsretten har ikke haft adgang hverken til disse dokumenter eller uddrag heraf, men anklagemyndigheden har under sagen gjort gældende, at det bør lægges til grund, at indholdet af disse dokumenter er fortroligt, hvilket ifølge anklagemyndigheden understøtter, at de af tiltalen omfattede citater indeholder fortrolige oplysninger.

PET's interne retningslinjer for, hvilke oplysninger, der efter tjenestens opfattelse skal klassificeres som fortrolige, er heller ikke fremlagt hverken helt eller delvis. PET har således på konkret forespørgsel ved skrivelse af 7. oktober 2019 til anklagemyndigheden meddelt, at PET's interne sikkerhedsinstruks ikke kan afklassificeres med henblik på fremlæggelse i denne sag. Der er alene fremlagt et kort notat benævnt "Klassifikation i PET" vedrørende PET's sikkerhedsinstruks 2017, dvs. efter offentliggørelsen af bogen "7 år for PET".

Anklagemyndigheden har for byretten ført den nuværende chef for PET, **Vidne 1**, som vidne. **Vidne 1** har i vidt omfang forklaret, at han er uden kendskab til de konkrete sager, der danner grundlag for de enkelte tiltalepunkter, da de udspringer af begivenheder før hans tiltræden. Han har endvidere forklaret, at hans forberedelse til vidneafhøringen i det væsentlige har bestået i generelle drøftelser om overordnede fortrolighedshensyn med sine medarbejdere i PET. Endelig har han i et vist omfang afvist at svare nærmere på spørgsmål under henvisning til sin tavshedspligt. Det bemærkes i den forbindelse, at PET ved førnævnte skrivelse til anklagemyndigheden af 7. oktober 2019 har afvist, at **Vidne 1** og de nedenfor nævnte tidligere ansatte kan udtale sig i videre omfang, end sket i byretten.

For landsretten har **Vidne 1** på ny været ført. Han har for landsretten som også for byretten vedstået sin tidligere til politirapport af 9. november 2017 afgivne forklaring om, at det ville være mere relevant at afhøre de enkelte medarbejdere, som har gennemgået de konkrete forhold i sagen. Anklagemyndigheden har ikke ført vidner med konkret viden og adgang til at udtale sig om de sager, som tiltalepunkterne vedrører.

Udover **Vidne 1** har også vidnerne tidligere juridisk chef i PET **Vidne 2** og tidligere centerchef i PET **Vidne 3** for landsretten forklaret, at det kræver kendskab til den konkrete sag, og det dokument, hvori en given oplysning indgår, for at kunne vurdere om oplysningen er fortrolig. Også en vurdering af om det har nogen skadevirkning for PET, at en oplysning bliver offentliggjort, kræver efter **Vidne 3's** forklaring en indgående viden om den konkrete sag.

PET har ved førnævnte skrivelse af 7. oktober 2019 tillige afvist, at der kunne iagttages andre foranstaltninger, eks. dørlukning, der kunne muliggøre en fremlæggelse af yderligere oplysninger.

Sagens bevisførelse har udover de ovennævnte forklaringer, herefter fortrinsvis omfattet oplysninger fra PET's hjemmeside, PET's pressemeddelelser, årsberetninger, rapporter fra Center for Terroranalyse ("CTA"), akter fra åbne straffesager, avisartikler, bøger samt vidneforklaringer om hvilke oplysninger, der er videregivet på PET's pressebriefinger. En meget betydelig del af denne bevisførelse er tilvejebragt af forsvaret.

For så vidt angår pressebriefinger afholdt under tiltaltes ledelse af PET bemærkes, at det fremgår af Ombudsmandens udtalelse af 8. maj 2013, at ombudsmanden med henvisning til PET's egen tilkendegivelse herom, har lagt til grund, at der på PET's pressebriefinger ikke er videregivet fortrolige oplysninger.

Tavshedspligtens nærmere afgrænsning

Tavshedspligten omfatter som udgangspunkt ikke oplysninger som er almindeligt kendte eller som er offentligt tilgængelige, f.eks. som følge af medieomtale. Såfremt det efter bevisførelsen må lægges til grund, at en oplysning i et tiltalepunkt var offentlig tilgængelig allerede på tidspunktet for tiltaltes mundtlige videregivelse heraf til Vidne 5, er spørgsmålet herefter om det udsagn, som tiltalte har fremsat, rækker videre, og i givet fald, hvorvidt udsagnet i dette omfang efter en konkret vurdering må anses for at være en fortrolig oplysning.

Uanset at der som anført ovenfor må tages særligt hensyn til det krav om fortrolighed, der knytter sig til en efterretningstjenestes virksomhed, finder landsretten, at vurderingen af om en oplysning er fortrolig kræver en konkret bedømmelse af hvert enkelt af de af tiltalen omfattede udsagn. Ved denne bedømmelse må det tillægges særlig betydning, om en oplysning tidligere er offentliggjort af PET selv, idet landsretten bemærker, at ingen af de oplysninger, som PET selv tidligere har gjort offentligt tilgængelige, kan anses for fortrolige. For så vidt angår oplysninger, der har været offentliggjort af andre end PET, må det tillægges betydning, dels hvem der har offentliggjort oplysningerne, dels hvilket omfang en tidligere medieomtale eller anden offentlig omtalte har haft.

Det bemærkes, at Udvalget for Efterretningstjenesterne i tiltaltes embedsperiode afgav beretning til Folketinget af 26. november 2010, hvori udvalget henviste til PET's "rosværdige initiativer for øget åbenhed". Blandt de initiativer som udvalget pegede på, var opdatering af PET's hjemmeside med aktuelle nyheder, løbende kontakt med den danske og

udenlandske presse om konkrete sager, jævnlige pressebriefinger samt PET's løbende udtalelser i offentligheden om aktuelle emner indenfor efterretningstjenestens ansvarsområder, f.eks. i forbindelse med anholdelser, straffesager og andre konkrete sager med offentlighedens bevågenhed. Herudover blev der henvist til blandt andet PET's årsberetninger, løbende offentliggjorte trusselsvurderinger, analyser fra CTA, publikationer om forebyggelse af sikkerhedsmæssige trusler, offentlige konferencer, deltagelse i eksterne kontaktgrupper og dialogforum.

Det kan herefter ikke lægges til grund, at stort set alle oplysninger relateret til PET's operationer, arbejdsmetoder, samarbejdspartnere eller kildearbejde under tiltaltes embedsperiode er blevet anset for og behandlet af PET som fortrolige.

Bevisbyrden

Det påhviler som i andre straffesager anklagemyndigheden at bevise, at tiltalte uden for enhver rimelig tvivl er skyldig i den rejste tiltale. Ved bedømmelsen af, om bevisbyrden er løftet i de enkelte forhold må det tillægges væsentlig betydning, at der som nævnt ovenfor ikke er fremlagt den ovenfor nævnte skriftlige dokumentation, ligesom de forklaringer, der er afgivet af nuværende og tidligere ansatte i PET, både for byret og landsret, har angået overordnede fortrolighedshensyn og har været præget af, at de pågældende i vidt omfang har henvist til ikke at have kendskab til de konkrete operationer, eller har afvist at udtale sig nærmere under henvisning til deres tavshedspligt, som PET har afvist at fritage dem for. Landsretten bemærker herved, at det beviskrav, der må stilles for domfældelse i en straffesag, ikke i almindelighed kan være mere lempeligt, end det krav, der ifølge Højesterets afgørelse af 2. juli 2008 i sag 157/2008, gengivet i UfR 2008.2394H, må stilles for domstolens godkendelse af en administrativ bestemt frihedsberøvelse.

Ved den i det følgende foretagne bedømmelse af om anklagemyndigheden har løftet sin bevisbyrde i de enkelte forhold, må det derfor indgå med betydelig vægt, at der i realiteten ikke har været tilvejebragt et sådant faktuel grundlag for vurderingen af, om de enkelte tiltalepunkter indeholder fortrolige oplysninger, som har givet forsvaret fornøden mulighed for kontradiktion, og som har givet mulighed for en reel domstolsprøvelse.

Særligt vedrørende samarbejdspartnere

For så vidt angår samarbejdspartnere har anklagemyndigheden gjort gældende, at den blotte omtale af samarbejde med et andet land ("amerikanerne...") er en overtrædelse af tavs-

hedspligten. Ligeledes har anklagemyndigheden med henvisning til den såkaldte ”tredjelandssregel” gjort gældende, at omtale af samarbejde med en konkret myndighed i et andet land, f.eks. CIA eller ISI, indebærer en krænkelse heraf, hvis denne tjeneste ikke har givet tilladelse hertil.

Det er for landsretten dokumenteret, at PET i en række tilfælde på pressebriefinger og i pressemeddelelser har omtalt såvel samarbejde med andre konkrete lande, som samarbejde med konkrete myndigheder i andre lande f.eks. FBI og SÄPO. Ligeledes er det dokumenteret, at f.eks. amerikanske myndigheder offentligt har omtalt og endog fremhævet samarbejdet med danske myndigheder i konkrete sager.

Foreholdt disse eksempler har de vidner, der har været ført af anklagemyndigheden, ikke på overbevisende måde været i stand til at forklare, hvorfor der i flere tilfælde er gjort undtagelse, idet de alene har henvist til generelt formulerede bemærkninger om, at PET i den pågældende situation må have fundet det hensigtsmæssigt. Det er heller ikke dokumenteret, at PET i sådanne tilfælde har indhentet samtykke fra de udenlandske myndigheder, eller at disse har indhentet samtykke fra PET. Vidnerne **Vidne 1** og **Vidne 2** har herudover afgivet uoverensstemmende forklaringer om, hvorvidt omtale af PET's samarbejde med en udenlandsk myndighed altid kræver den pågældende myndigheds samtykke. **Vidne 1** har således forklaret, at PET ikke indhentede samtykke fra de relevante tyske myndigheder til brug for svar til Folketingets Retsudvalg af 4. november 2015 vedrørende PET's samarbejde med en tysk politiagent i forbindelse med klimatopmødet i 2009, idet tilsvarende oplysninger var afgivet af de relevante tyske myndigheder til det tyske parlament. **Vidne 2** har imidlertid forklaret, at det efter hendes opfattelse ikke gjorde nogen forskel for PET's muligheder for at omtale et konkret samarbejde med de amerikanske myndigheder, at ledende medarbejdere i den amerikanske efterretningstjeneste udtalte sig i offentlige senatshøringer om samarbejdet med danske myndigheder i den såkaldte Glasvej-sag, hvis der ikke forelå et samtykke fra amerikanerne.

Særligt for så vidt angår den af **Vidne 1** afgivne forklaring om, at udgivelsen af bogen ”7 år for PET” medførte, at han selv og medarbejdere i PET brugte betydelige ressourcer på at forklare samarbejdspartnerne, hvad der var sket, og hvad PET agtede at gøre for at genskabe tilliden, bemærker landsretten, at PET ved den tidligere omtalte skrivelse af 7. oktober 2019 til anklagemyndigheden har afvist at give nærmere oplysninger

om, hvilke henvendelser fra udenlandske myndigheder, det være sig mundtlige eller skriftlige, som bogudgivelsen har givet anledning til.

Ved stillingtagen til de enkelte forhold hvor hensynet til samarbejdspartnere er påberåbt, finder landsretten, at det herefter ikke kan anses for bevist, at den blotte omtale af et samarbejde med en konkret udenlandsk myndighed i alle tilfælde og uanset omstændighederne indebærer en overtrædelse af tavshedspligten.

De enkelte tiltalepunkter

Forhold a.

Landsretten finder, at det er almindelig kendt, at politiet i forbindelse med grænsekontrol kan foretage undersøgelser af bagage. PET's erfaringer med anvendelse af de indgreb, som retsplejeloven giver mulighed for, herunder hemmelige ransagninger, dataaflæsning, teleobservation mm., er der redegjort udførligt for i Justitsministeriets "Redegørelse om erfaringerne med lovgivning indført i forbindelse med anti-terrorpakke I fra 2002 og anti-terrorpakke II fra 2006" fra 9. september 2010.

Det fremgår af CTA-rapporten "Terrortruslen fra tilrejsende terrorister" af 31. maj 2011, side 6, at for terrorister spiller "risikoen for at blive opdaget i grænsekontrol [...] en rolle i forbindelse med planlægningen". **Vidne 6**, der var leder af CTA fra 2009 til 2012, har om denne oplysning i rapporten forklaret, at han ikke mener, at det er en kontroversiel oplysning at medtage i en CTA-rapport, og at det nærmest er logisk, at det forholder sig sådan, altså at grænsekontrol er et farligt sted for terrorister. Endvidere har vidnet forklaret, at oplysningen ikke giver terrorister ny viden.

Af ransagningsrapport fra sagen mod **Person 2**, som blev dokumenteret under straffesagen, fremgår, at der blev foretaget hemmelig ransagning af **Person 2's** kuffert i forbindelse med hans indrejse fra Pakistan, hvilket **Person 2** i samme sag har forklaret, at han godt var klar over. Tilsvarende oplysninger om ransagning af bagage i forbindelse med indrejse her i landet har også været fremme i forbindelse med straffesagen mod **Person 22**.

Herefter, og efter bevisførelsen i øvrigt, finder landsretten, at det ikke er bevist, at tiltalte med citatet i forhold a har videregivet fortrolige oplysninger om PET's arbejdsmetoder.

Tiltalte frifindes derfor i forhold a.

Forhold b, c og e.

Tiltalte har forklaret, at han på pressebriefinger i PET, da efterforskningen i Glasvej-sagen var afsluttet, har oplyst, at det var amerikanerne, der havde tippet PET. Dette er understøttet af vidnet [redacted] Vidne 4's forklaring.

Det fremgår endvidere af adskillige avisartikler, at det var de amerikanske myndigheder, der satte PET på sporet af de mistænkte i "Glasvejssagen", herunder blandt andet "Terror Battle Puts Denmark on Front Line" fra New York Times den 17. september 2007, "Post 9/11 "we are not safe" fra Los Angeles Times den 11. september 2007, "New Terrorism Case Confirms That Denmark Is a Target" fra New York Times den 17. september 2007, "Terrorsigtet var på træningslejr" fra TV2.dk den 17. september 2007, "New York Times: Dansk terrorsigtet var i træningslejr i Pakistan" fra Politiken den 17. september 2007 og "Fotografier belaster terrorsigtet" fra Politiken den 18. januar 2008.

Det fremgår af "HEARING OF THE SENATE SELECT COMMITTEE ON INTELLIGENCE ANNUAL WORLDWIDE THREAT ASSESSMENT", at Director of National Intelligence, [redacted] Person 28, under en høring i det amerikanske senat den 5. februar 2008 som det første eksempel på en "top counterterrorism successes in the past year" omtalte samarbejdet med danske myndigheder i Glasvej-sagen.

Det er almindelig kendt, at den amerikanske præsident modtager regelmæssige briefinger fra CIA. Der er under sagen dokumenteret fra bøgerne "THE GREAT WAR OF OUR TIME" af Michael Morrell og "PLAYING TO THE EDGE" af Michael V. Hayden om indholdet af sådanne briefinger.

[redacted] Vidne 1 har forklaret, at han ikke har undersøgt, hvilke aftaler der var indgået med amerikanerne om, hvad PET måtte udtale sig om, og han har heller ikke viden om det.

Herefter, og efter det indledningsvist anførte om samarbejdspartnere samt efter bevisførelsen i øvrigt, finder landsretten, at det ikke er bevist, at tiltalte med citaterne i forhold b, c og e har videregivet fortrolige oplysninger om PET's samarbejdspartnere.

Tiltalte frifindes derfor i forhold b, c og e.

Forhold d.

Person 1 har været massivt omtalt i medierne, som en af de mest centrale skikkelser i det islamistiske miljø i Danmark, og som radikalisateur, herunder blandt andet i avisartiklerne "Edderkoppen i det salafistiske miljø er blevet emir for danske krigere i Syrien" fra Politiken den 30. august 2013, "**Person 1**: Islam vil aldrig blive overgået :D" fra Politiken den 30. august 2013, "Jihad er liv" fra Berlingske Tidende den 26. september 2013, "Emiren fra Avedøre" fra Jyllands-Posten den 26. september 2013, "Fængslede muslimer skal have brev fra ekstreme islamister" fra Berlingske Tidende den 3. oktober 2013 og en artikel fra Politiken den 4. oktober 2015 om "Radikalisering".

I et mailinterview bragt i Politiken den 30. august 2013 er **Person 1** citeret for at have udtalt, at "interesse fra PET og politiet omkring mig er forudsigelig ..." og "Enhver person, som kalder til islam og kæmper for det, vil blive forfulgt, ligesom profeterne blev ... så det overrasker mig ikke, det nærmere glæder os, da vi følger i profeternes fodspor...".

Af en forevist video benævnt "Den glemte forpligtelse", som har været tilgængelig på YouTube, kan man se og høre personer, der dengang befandt sig i Syrien opfordre til "jihad". **Person 1** optrådte og kunne genkendes på denne video, hvor han tillige udtalte sig om "jihad". Videoen er omtalt i en uklassificeret CTA-rapport af 24. november 2013, side 3, hvor det blandt andet fremgår "... Eksempelvis har personer fra en islamistisk gruppe produceret en række videoer under titlen "Den glemte forpligtelse". I videoerne, som er optaget af personer, der befinder sig i Syrien, opfordres der til at rejse til Syrien med det formål at gennemføre "jihad". ..."

Vidne 1 har forklaret, at han ikke ved, hvad PET har tænkt, da man i CTA-rapporten af 24. november 2013 har henvist til videoen "Den glemte forpligtelse". Han medgiver, at det er muligt af CTA-rapporten at udlede, at **Person 1** er en af de personer, PET holdt øje med.

Vidne 4 har forklaret, at **Person 1** blev nævnt på næsten hver eneste pressebriefing i PET, hvor det blandt andet blev oplyst, at **Person 1** var en central figur i miljøet, der altid holdt sig i periferien, og at der ikke var beviser nok til at rejse tiltale mod ham.

Vidne 5 har forklaret, at **Person 1** i mange år var en central figur i de radikaliserede kredse i København, der forfægtede radikale islamistiske synspunkter, og at man stødte på ham i Glostrup-sagen, hvor han indgik i adskillige aflytninger, som blev afspillet i retten, i Glasvej-sagen og i sagerne om syrienskrigerne. Vidnet har endvidere forklaret, at på en pressebriefing i PET blev **Person 1** omtalt som en bagmand i det islamistiske miljø, som PET havde kvaler med at få ram på.

Herefter, og efter bevisførelsen i øvrigt, finder landsretten, at det ikke er bevist, at tiltalte med citatet i forhold d har videregivet fortrolige oplysninger om PET's operationer. Landsretten finder endvidere ikke, at tiltaltes videregivelse af oplysninger om **Person 1's** private forhold udgør en overtrædelse af straffeloven, idet udtalelserne tillige skal vurderes i lyset af **Person 1's** egen medvirken i offentliggjorte videoer og udtalelser i interviews samt karakteren heraf.

Tiltalte frifindes derfor i forhold d.

Forhold f og g.

PET udsendte den 12. februar 2008 en pressemeddelelse vedrørende en politioperation, der var iværksat for at forhindre et terrorrelateret drab på **Person 12**. Af pressemeddelelsen fremgår blandt andet, at PET havde valgt præventivt at gribe ind i en meget tidlig fase for at afbryde planlægningen og gennemførelsen af drabet, og at PET havde anholdt en 40-årig dansk statsborger af marokkansk oprindelse, der var sigtet for forsøg på overtrædelse af straffelovens § 114. Det fremgår endvidere, at den pågældende også efter sin eventuelle løsladelse fortsat ville være genstand for PET's interesse. Af pressemeddelelsen fremgår afslutningsvist, at der tillige var anholdt to tunesiske statsborgere.

PET's pressemeddelelse var affattet således, at det fremstod som om dansk-marokkaneren var den centrale person i sagen. Dette understøttes af, at det i avisartiklen "Nye PET-

oplysninger i tunesersag” fra Information.dk af 15. juli 2008 er anført, at dansk-marokkaneren ”oprindeligt [blev] udpeget af PET til at være hovedmand.”

Af anklagemyndighedens pressemeddelelse af 9. juli 2008 fremgår blandt andet, at der i sagen mod dansk-marokkaneren var sket påtaleopgivelse, idet det uanset oplysninger om en forbindelse mellem den pågældende og planerne om drab på **Person 12**, ikke var muligt under en retssag at fremlægge tilstrækkelige beviser for dennes deltagelse i planlægningen.

Det er i flere avisartikler beskrevet, at dansk-marokkaneren også gik under navnet **Person 4**, herunder i artiklerne ”Dansk statsborger sat på USA’s terrorliste” fra Politiken den 26. september 2014, ”Dansk terrormistænkt må rejse frit i Europa” fra Jyllands-Posten den 1. oktober 2014 og ”Dansker på terrorliste i USA anholdt i 2008” fra Ritzau den 27. september 2014. **Vidne 4** har tillige forklaret, at på PET’s pressebriefinger blev dansk-marokkaneren omtalt som **Person 4**.

Vidne 5 har forklaret, at han har et stort kendskab til Brandbergen-netværket, der er forankret i Sverige omkring en moske, som flere gange er dukket op i terrefterforskninger i Sverige, og at moskeen har trukket tråde til Danmark. Den mand, som man mente stiftede moskeen, hed **Person 3**. **Person 3** stod på FN’s terrorliste, hvor han var beskrevet som leder af Brandbergen-netværket i Sverige. Vidnet har endvidere forklaret, at SÄPO i en årsrapport havde brugt et helt afsnit på at beskrive **Person 3**.

I forbindelse med **Person 3’s** død i 2008 bekræftede en talsperson for SÄPO til Sydsvenskan i artikel af 16. oktober 2008, at SÄPO gennem længere tid havde vidst, hvem **Person 3** var, og at han var mistænkt for at lede et islamistisk netværk, som støttede terrorvirksomhed i Afghanistan, Irak og Nordafrika.

Det fremgår af PET’s notat af 4. juni 2008, side 2, udarbejdet til brug for Højesterets behandling af sagen vedrørende frihedsberøvelsen af to tunesiske statsborgere, at PET forud for anholdelserne den 12. februar 2008 gennem længere tid havde overvåget en personkreds, herunder dansk-marokkaneren, og at der i forbindelse med overvågningen blandt andet havde været foretaget aflytning af telefoner og internet samt foretaget gentagne hemmelige ransagninger.

Det er dokumenteret under sagen, at de amerikanske myndigheder i 2014 satte **Person 4** på USA's terrorliste, og det fremgår af avisartiklen "PET følger sag om dansk mistænkt" fra Jyllands-Posten den 7. oktober 2014, at daværende PET-chef **Person 19** bekræftede, at PET holdt øje med sagen om **Person 4**.

Vidne 6 har med henvisning til CTA-rapporten "Terrortruslen fra tilrejsende terrorister" af 31. maj 2011, hvori blandt andet er omtalt **Person 5's** sikkerhedsbevidsthed og **Person 13's** sikkerhedsbevidsthed, forklaret, at hvis man som terrorist har intention og kapacitet til at gennemføre et terrorangreb, er man allerede meget sikkerhedsbevidst, ellers når man ikke ret langt. Han har endvidere forklaret, at "sikkerhedsbevidsthed" er helt grundlæggende for potentielle terrorister, hvilket terroristerne er klar over.

Vidne 2 har vedrørende oplysningen om, at der kom "spionudstyr" ind i **Person 4's** lejlighed, forklaret, at det ikke siger noget om PET's arbejdsmetoder, og at spionudstyr kan være mange ting.

Herefter, og efter bevisførelsen i øvrigt, finder landsretten, at det ikke er bevist, at tiltalte med citaterne i forhold f og g har videregivet fortrolige oplysninger om PET's arbejdsmetoder eller operationer. Landsretten finder endvidere, at tiltalte ikke har videregivet fortrolige oplysninger om private forhold.

Tiltalte frifindes derfor i forhold f og g.

Forhold h.

Citatet er en anekdote om et møde, som tiltalte på et tidspunkt har haft med en "sikkerhedschef". Citatet indeholder ikke en identifikation af sikkerhedschefen eller det land, som vedkommende gør eller gjorde tjeneste i.

Vidne 1 har forklaret, at han ikke kan udtale sig om, hvorvidt landet er en samarbejdspartner.

Vidne 2 har for landsretten forklaret, at hun ikke kan udtale sig om, hvorvidt PET har samarbejdet med landet, og at hun ikke kan oplyse, om hun er klar over, hvilket land, der omtales.

Der er heller ikke i øvrigt ført bevis for, at citat angår en ”samarbejdspartner”. Det bemærkes herved, at hvis der var tale om en ”samarbejdspartner”, indeholder citatet ikke en beskrivelse af indholdet og karakteren af samarbejdet.

Herefter, og efter bevisførelsen i øvrigt, finder landsretten, at det ikke kan anses for bevist, at tiltalte med citatet i forhold h har videregivet fortrolige oplysninger om PET’s samarbejdspartnere.

Det tiltrædes derfor, at tiltalte er frifundet i forhold h.

Forhold i.

Landsretten finder, at det må betragtes som almindelig kendt, at en række muslimske lande – herunder navnlig Pakistan – var utilfredse med Muhammed-tegningerne samt den måde, hvorpå den danske regering håndterede denne utilfredshed. Dette fremgår tillige af avisartiklerne ”Pakistan fordømmer Muhammed-tegninger” fra Politiken den 7. november 2005 og ”Pakistan fordømmer Muhammed-tegning” fra Ritzau den 17. september 2012, der er dokumenteret under sagen.

Vidne 4 har forklaret, at tiltalte på en pressebriefing oplyste, at pakistanerne var rasende over Muhammed-tegningerne, og at de skulle have luft for deres vrede. Tiltalte oplyste endvidere, at den pakistanske efterretningstjeneste på et møde havde gjort det klart over for tiltalte, at de var sure over Muhammed-tegningerne. Vidnet har endvidere forklaret, at tiltalte ikke oplyste, hvilken pakistansk efterretningstjeneste, der var tale om, men at hun forstod det som ISI.

Vidne 1 har vedrørende anklageskriftets punkt i forklaret, at han ikke kan udtale sig om, hvorvidt ISI var en af PET’s samarbejdspartnere i 2016. Han kan heller ikke udtale sig om, hvorvidt ISI var en samarbejdspartner på det tidspunkt, hvor tiltalte udtalte sig til **Vidne 5**. Han tror ikke, at det er en hemmelighed, at Pakistan var stærkt kritisk overfor Danmarks håndtering af Muhammed-tegningerne.

Herefter, og efter det indledningsvist anførte om samarbejdspartnere samt efter bevisførelsen i øvrigt, finder landsretten, at det ikke er bevist, at tiltalte med citatet i forhold i har videregivet fortrolige oplysninger om PET's samarbejdspartnere.

Tiltalte frifindes derfor i forhold i.

Forhold j.

Vedrørende samarbejdspartnere og operationer bemærker landsretten, at det af PET's pressemeddelelse af 27. oktober 2009 vedrørende FBI's anholdelse af blandt andet

Person 5 fremgår:

"FBI og PET afdækker terrorplaner mod Danmark

...

To personer, som efter FBI's og PET's vurdering var i gang med at forberede omfattende terrorrelaterede angreb mod konkrete mål i Danmark, heriblandt Jyllands-Posten, er blevet anholdt og fængslet i USA.

...

"De anholdte har været tæt overvåget af de amerikanske myndigheder. Sideløbende har der fra PET's side været iværksat en lang række efterforsknings-skridt. Det er PET's og FBI's vurdering, at man med anholdelserne og afdækningen af terrorplanerne har mindsket risikoen for angrebet. PET og de amerikanske myndigheder fortsætter imidlertid den intensive efterforskning for at imødegå truslen", siger "**Tiltalte**".

Efter PET's opfattelse har terrorangrebet ikke været umiddelbart forestående, men PET vil som led i den fortsatte indsats tage kontakt til dem, som terrorplanerne er rettet i mod, for at skærpe sikkerheden i forhold til disse mål."

Vidne 1 har forklaret, at han ikke har undersøgt, hvad der er aftalt med amerikanerne vedrørende offentliggørelse af information i **Person 5**-sagen.

Landsretten finder, at det må anses for almindelig kendt, at PET på nærmere angivne betingelser kan iværksætte aflytning og overvågning. Landsretten lægger endvidere til grund, at der ikke blev gennemført nogen operation, der indebar iværksættelse af aflytning og overvågning af kvindens lejlighed, idet **Person 5** blev anholdt af FBI i USA.

Herefter, og efter bevisførelsen i øvrigt, finder landsretten, at det ikke er bevist, at tiltalte med citatet i forhold j har videregivet fortrolige oplysninger om PET's samarbejdspartnere og operationer.

Tiltalte frifindes derfor for denne del af tiltalen i forhold j.

Vedrørende den del af forhold j, der angår arbejdsmetoder og risiko for kvindens sikkerhed:

4 voterende udtaler:

Ved sine udtalelser i citatet har tiltalte afsløret, at der var en forbindelse og et samarbejde mellem PET og den kvinde, som Person 5 havde kontakt til i Danmark. Det har tidligere været fremme, at Person 5 havde kontakt til den pågældende kvinde, men ikke at kvinden samarbejdede og var i kontakt med PET. Vi lægger til grund, at det ud fra de oplysninger, der var fremme i Danmark og USA har været muligt for Person 5 at identificere kvinden.

På den baggrund og af de af byretten i øvrigt anførte grunde, tiltræder vi, at det af hensyn til PET's muligheder for i fremtiden at kunne samarbejde med privat personer, var nødvendigt at hemmeligholde disse oplysninger, idet oplysningerne er af væsentlig betydning for statens sikkerhed, jf. forvaltningslovens § 27, stk. 2. Vi finder endvidere, at det var nødvendigt at hemmeligholde oplysningerne af hensyn til beskyttelse af kvinden, jf. forvaltningslovens § 27, stk. 4, nr. 1. Vi tiltræder endvidere, at oplysningerne er fortrolige, jf. straffelovens § 152, stk. 3.

Tre af disse voterende finder, at det er helt grundlæggende for en efterretningstjeneste at kunne samarbejde med privat personer i forbindelse med efterretningstjenestens varetagelse af sine opgaver. Vi finder derfor, at tiltalte som tidligere chef for PET har været klar over, at der var tale om fortrolige oplysninger, som han videregav, og tiltalte har derfor haft det fornødne forsæt til at overtræde af straffelovens § 152, stk. 1, jf. stk. 3, idet vi ikke finder, at der er tilstrækkeligt grundlag til at henføre forholdet under straffelovens § 152, stk. 2.

En af disse voterende finder, at forholdet – navnlig henset til tiltaltes tidligere stilling som chef for PET – skal henføres under straffelovens § 152, stk. 2.

2 voterende udtaler:

Citatet indeholder ingen identifikation af kvinden, og ingen beskrivelse af hvad PET og kvinden aftalte, herunder om kvinden blev gjort bekendt med, at PET havde tænkt sig at installere overvågningsudstyr i lejligheden, hvis **Person 5** kom til Danmark. Kvinden kom ikke til at spille en rolle i pågribelsen af **Person 5**, idet han blev anholdt i USA forud for den planlagte rejse til Danmark.

Det fremgår af avisartiklen ”Terrorist udnyttede dansk kvinde” fra Politiken den 23. november 2011, at **Person 5** under afhøringer i USA fortalte, at han kontaktede en dansk kvinde, fordi han ønskede at leje en lejlighed i København, der kunne fungere som ”safe house” for de terrorister, som skulle angribe Jyllands-Posten. Det fremgår endvidere, at kvinden over for Politiken bekræftede, at det var hende, som havde kontakt med **Person 5**.

Der er ikke fremlagt oplysninger om kvindens forhold, herunder f.eks. på gerningstidspunktet, på tidspunktet for bogens udgivelse eller efterfølgende. Det fremgår af politirapport af 28. juni 2019 ”Rapport Suppl. efterforskning/Kjeldsen” vedrørende forsvarets anmodning om supplerende efterforskning i relation til spørgsmålet om, hvorvidt politiet har modtaget en påtalebegæring fra kvinden eller dennes pårørende i relation til forhold j, at Københavns Politi ”ikke [er] i besiddelse af sagsakter”, og at ”den nævnte kvinde er således ukendt”.

Der er heller ingen oplysninger i sagen om **Person 5's** forhold, herunder f.eks. om han også på gerningstidspunkt havde tilknytning til en terrororganisation eller om sådanne tidligere relationer har vendt ham ryggen, som følge af hans samarbejde med de amerikanske myndigheder. Der er heller ikke oplysninger i sagen om, at **Person 5** fra det fængsel, hvor han afsoner en lang frihedsstraf, måtte være i stand til at iværksætte en sikkerhedsmæssig trussel for kvinden.

Vidne 1 har både for byretten og for landsretten forklaret, at han ikke ved, om PET har været i kontakt med kvinden efter bogens udgivelse. PET har ved brev af 7. oktober 2019 til anklagemyndigheden vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt PET efter bogens udgivelse har haft kontakt til kvinden, og i bekræftende fald fremlægge rapport fra

denne kontakt, anført, at oplysninger om tidligere eller verserende operationer er fortrolige, og at oplysningerne ikke kan afklassificeres.

Hvis PET anså citatet i bogen for at medføre en risiko for kvindens sikkerhed, ville det være naturligt for PET at tage kontakt til hende herom. Der er imidlertid ikke oplysninger i sagen om, at en sådan kontakt har fundet sted, og der er heller ikke redegjort for, hvorfor end ikke oplysningen om en sådan kontakt, ikke skulle kunne fremlægges for landsretten.

Herefter, og efter bevisførelsen i øvrigt, finder disse voterende, at der ikke er ført det til domfældelse i en straffesag tilstrækkeligt sikre bevis for, at tiltalte citat i forhold j har medført en risiko for kvindens sikkerhed, eller at tiltalte i øvrigt har haft det fornødne forsæt hertil. Der er efter bevisførelse heller ikke grundlag for at fastslå, at citat efter sit indhold og karakter, skulle kunne svække PET's muligheder for at indgå lignende aftaler med civile borgere, eller at tiltalte har haft det fornødne forsæt hertil.

På denne baggrund stemmer disse voterende for at frifinde tiltalte også for denne del af tiltalen i forhold j.

Der afsiges dom efter flertallet, således at tiltalte findes skyldig i overtrædelse af straffelovens § 152, stk. 1, jf. stk. 3, i den del af forhold j, der vedrører videregivelse af fortrolige oplysninger om PET's arbejdsmetoder og som medfører risiko for kvindens sikkerhed.

Forhold k.

Det fremgår af avisartiklerne "Pakistan mistænkt for at kende til planer mod JP" fra Politiken den 31. december 2010, "Pakistani-American Terrorist Claims That Pakistan Planned The 2008 Mumbai Attacks" fra Business Insider den 24. maj 2011, samt rapporten "Interrogation report of Person 5" udarbejdet af "National Investigation Agency - Government of India", side 1189, at den pakistanske efterretningstjeneste, ISI, blev beskyldt for at have kendt til terrorplanerne mod Jyllands-Posten, og at ISI var under mistanke for at rumme personer, herunder en person omtalt som "major P45", der samarbejdede med terrorister.

Person 45 (P45)

Vidne 4 har forklaret, at tiltalte på pressebriefinger fortalte, at der var kontakter mellem den pakistanske efterretningstjeneste og terrornetværk.

I forbindelse med bombesprængningen ved den danske ambassade i Islamabad den 2. juni 2008 blev der af PET udsendt en række pressemeddelelser om samarbejdet med de pakistanske myndigheder, herunder de pakistanske sikkerhedsmyndigheder.

Den 15. januar 2010 udsendte PET en pressemeddelelse, hvoraf fremgår blandt andet:

”Nye sigtelser i terrrorsag

...

De amerikanske myndigheder har i dag offentliggjort, at den ene af de to personer, der er anholdt og fængslet i USA for at forberede omfattende terrorangreb mod konkrete mål i Danmark, nu også er blevet sigtet for at have deltaget i planlægningen af terrorangrebene i Mumbai i november 2008, og at en tidligere major i det pakistanske militær ligeledes er blevet sigtet for at have deltaget i planlægningen af terrorangrebene mod konkrete mål i Danmark.

”Forbindelserne mellem den anholdte og terrorangrebene i Mumbai sidste år samt en tidligere major i det pakistanske militær understreger efter PET’s opfattelse sagens alvor og illustrerer karakteren af den konkrete terrortrussel” siger chefen for PET **Tiltalte**.

...”

Landsretten kan tiltræde det af tiltalte forklarede om, at det ville komme bag på de fleste, hvis det ikke fik nogen konsekvenser for samarbejdet, når en samarbejdspartner eller personer med tilknytning hertil deltog i planlægningen af terror mod Danmark. Det bemærkes herved, at citatet i forhold k ikke indeholder en beskrivelse af, hvilke konsekvenser det fik for samarbejdet.

Herefter, og efter bevisførelsen i øvrigt, finder landsretten, at det ikke er bevist, at tiltalte med citatet i forhold k har videregivet fortrolige oplysninger om PET’s samarbejdspartnere.

Tiltalte frifindes derfor i forhold k.

Forhold l.

Landsretten finder, at der ikke i citatet er faktiske oplysninger om PET’s arbejdsmetoder og kildearbejde, som ikke er almindeligt kendte. Tiltaltes personlige vurdering af værdien

af kildearbejde i forhold til teknisk indhentning falder indenfor tiltaltes almindelige ytringsfrihed.

Det bemærkes i øvrigt, at værdien af PET's kildearbejde blandt andet er omtalt i artiklen "Citathistorie fra Jyllands-Posten: Hemmelige agenter er PET's våben" fra Ritzau den 25. marts 2007 samt i PET's årsberetning for 2006-2007. Af sidstnævnte fremgår på side 3 blandt andet:

"PET's anvendelse af kilder, meddelere og i visse tilfælde civile agenter er helt centralt, hvis vi skal være i stand til at identificere og imødegå konkrete terrortrusler, og det er et fokusområde for os, at vi bliver endnu bedre til denne del af PET's virksomhed."

Herefter, og efter bevisførelsen i øvrigt, tiltræder landsretten, at det ikke er bevist, at tiltalte med citatet i forhold I har videregivet fortrolige oplysninger om PET's arbejdsmetoder eller kildearbejde.

Det tiltrædes derfor, at tiltalte er frifundet i forhold I.

Forhold m.

Person 22's rolle og ageren i angrebet på Person 12 har været indgående omtalt i medierne, blandt andet i artiklerne "Øksemand med i toppen af terrorgruppe" fra Ritzau af 9. januar 2010 og "Kenya: Øksemand med i toppen af terrorgruppe" fra Politiken af 10. januar 2010.

Vidne 4 har forklaret, at Person 22's forhold til al-Shabaab blev omtalt på PET's pressebriefinger, og at en kollega fra Berlingske Tidende havde et interview med en efterretningschef i Kenya, som fortalte om Person 22's forhold til al-Shabaab.

Af PET's pressemeddelelse den 2. januar 2010 "Drabsforsøg på tegneren Person 12" fremgår blandt andet, at en 28-årig mand med opholdstilladelse i Danmark var blevet anholdt, da han bevæbnet med en økse og en kniv trængte ind i tegneren Person 12's hjem i Århus. Det fremgår endvidere af pressemeddelelsen, at den anholdte havde tætte forbindelser til den somaliske terrororganisation al-Shabaab samt al-Qaeda ledere i

Østafrika, ligesom han blev mistænkt for under ophold i Østafrika at have været involveret i terrorrelaterede aktiviteter, samt at den anholdte ligeledes havde været en del af et terrorrelateret netværk med tilknytning til Danmark, som gennem længere tid havde været genstand for PET's efterforskning.

Af PET's rapport af 6. januar 2010 "Samlet orientering om de sikkerhedsmæssige aspekter i forbindelse med overfaldsforsøget på tegneren **Person 12** fredag den 1. januar 2010", side 6, som er offentlig tilgængelig, fremgår blandt andet:

" ...

Af hensyn til bl.a. efterretningstjenestens samarbejde med udenlandske myndigheder og kilder samt beskyttelsen af fortrolige oplysninger om efterretnings- tjenestens særlige efterforskningsmetoder kan PET ikke offentligt redegøre for detaljerne i den verserende efterforskning vedrørende militante somaliske netværk, der bl.a. omfatter den nu anholdte somaliske statsborger.

Det kan dog oplyses, at PET's efterforskning har tilvejebragt oplysninger, som efter efterretningstjenestens opfattelse viser, at den 28-årige somaliske statsborger har tætte forbindelser til den somaliske terrororganisation al-Shabaab og al-Qaida ledere i Østafrika. Endvidere har efterforskningen givet grundlag for at mistænkte den pågældende for under ophold i Østafrika at have været involveret i terrorrelaterede aktiviteter. Endvidere viser efterretningstjenestens oplysninger, at den pågældende har været en del af et terrorrelateret netværk med tilknytning til Danmark.

PET er bekendt med, at den 28-årige somaliske statsborger i november 2008 udrejste af Danmark til Somalia. Endvidere er efterretningstjenesten bekendt med, at den pågældende i juli 2009 i Kenya blev anholdt sammen med flere andre personer i forbindelse med de kenyanske myndigheders efterforskning af mulige terrorangreb under den amerikanske udenrigsministers besøg i Kenya i begyndelsen af august 2009. Den 28-årige blev efterfølgende løsladt og vendte i begyndelsen af september 2009 tilbage til Danmark.

I forbindelse med, at den nu anholdte somaliske statsborger vendte tilbage til Danmark, blev han fulgt meget tæt af PET, ligesom der blev iværksat en række efterforskningsskridt mod den pågældende. ..."

Det fremgår tillige af anklagemyndighedens skriftlige notater til brug for forelæggelsen i straffesagen mod **Person 22**, at det blandt andet kom frem, at PET i efteråret 2009 havde rettet opmærksomheden mod **Person 22**, idet han var under mistanke for at have interesser i eller forbindelser til terrorkredse i Afrika. Endvidere fremgår det, at PET gennem længere tid havde overvåget **Person 22**, herunder aflyttet hans telefon og internetforbindelse.

Efter at en tegning blev fundet under en ransagning i forbindelse med efterforskningen af **Person 22**, blev der af CTA udarbejdet en ikke-klassificeret analyse, hvoraf det af side 7 blandt andet fremgår:

”...

Sammenfatning

Tegningen er i den nærværende form ikke tilgængelig via åbne kilder, men oplysningerne i tegningen er i et vist omfang tilgængelige via forskellige kilder på internettet. På trods af tilgængelig baggrundsviden vurderes det, at fremstilling af tegningen forudsætter et indgående kendskab til den politiske udvikling i Somalia gennem de seneste år. Samtidig viser fremstillingen et detaljeret kendskab til de somaliske militante grupperingers ofte meget indviklede indbyrdes hierarki og de skiftende magtbalancer mellem de militante grupperinger. Den skitserede forbindelse med al-Shabaab og henholdsvis al-Qaida og Taliban i tegningen viser yderligere en viden om al-Shabaabs historiske baggrund, hvor flere af gruppens fremtrædende personer har haft forbindelser til Taliban i Afghanistan, samt om al-Shabaabs aktuelle udviklingslinje, hvor al-Qaida og al-Shabaab flere gange har udsendt gensidige støtteerklæringer.”

Vidne 1 har vedrørende forhold m forklaret, at hvis oplysningen om, at en person (øksemanden) forsøgte at etablere sig i al-Shabaabs ledelse kommer fra PET, så er det en fortrolig oplysning. Selvom han ikke kender sagen, har vidnet tilladt sig at gå ud fra, at tiltalte har oplysningen fra PET. Han kan ikke bekræfte, om PET ligger inde med oplysninger svarende til dem, som indgår i citatet i forhold m.

Herefter, og efter bevisførelsen i øvrigt, finder landsretten, at det ikke er bevist, at tiltalte med citatet i forhold m har videregivet fortrolige oplysninger om PET's operationer og samarbejdspartnere.

Tiltalte frifindes derfor i forhold m.

Forhold n.

Det fremgår af PET's brev af 29. december 2016 til Københavns Politi, at der ”ses ikke i PET's systemer at være skriftligt materiale om den omtalte episode, og det har ikke været muligt at identificere den nævnte aflytning.” Det fremgår endvidere af brevet, at enkelte

”nuværende medarbejdere i PET erindrer at have hørt om episoden”, og at PET ikke har ”rettet henvendelse til tidligere medarbejdere herom”.

Det fremgår af PET’s brev af 7. oktober 2019, side 5, til anklagemyndigheden, at PET ”fortsat ikke [kan] identificere den nævnte aflytning, ligesom PET fortsat ikke har rettet henvendelse til tidligere medarbejdere i PET vedrørende episoden”.

Vidne 1 har forklaret, at PET, så vidt han ved, ikke har kunnet genfinde sagen, og at han ikke kan udtale sig om, hvorvidt PET ved, hvem der blev aflyttet, i hvilken forbindelse aflytningen blev gennemført, hvornår aflytningen blev gennemført eller hvilken myndighed, der har indhentet den kendelse, der muliggjorde aflytningen.

Herefter, og efter bevisførelsen i øvrigt, finder landsretten, at det ikke er bevist, at tiltalte med citatet i forhold n har videregivet fortrolige oplysninger om PET’s operationer.

Tiltalte frifindes derfor i forhold n.

Forhold o.

Landsretten finder, at det som tiltalte giver udtryk for i citatet må anses for almindelig kendt.

Dette er understøttet af rapport af 7. november 2017 ”Kap. 8 – Suppl. efterforskning” side 2, udarbejdet af Københavns Politi, hvoraf fremgår blandt andet:

”I bekendtgørelse af lov om politiets virksomhed (Politiloven) §§ 16 og 17 reguleres politibetjentes brug af magt herunder skydevåben. Udgangspunktet er, at en politibetjent må skyde for at afværge et påbegyndt eller overhængende farligt angreb. Det skal være nødvendigt, det skal stå mål med gerningsmandens handling, og det skal være det mindst indgribende middel.

En selvmordsbomber går under betegnelsen: ”overhængende farligt angreb”, og alt efter situationen er det derfor tilladt for politiet at skyde. Om man så skal skyde eller ej vil være situationsbestemt. Hvis en selvmordsbomber selv aktivt skal udløse bomben synes det indlysende, at man skyder selvmordsbombere, så denne bliver dræbt på stedet – ikke blot såret – så man undgår, at han/hun når at udløse bomben.”

Under sagen har der tillige været vist dokumentarfilm om politiets aktionsstyrke, der viser blandt andet aktionsstyrkens skydetræning, hvor der blandt andet skydes til måls efter en ballon, svarende til et hoved. Der er endvidere dokumenteret avisartikler, der omhandler pacificering af selvmordsterrorister, herunder ”Danske betjente må skyde for at dræbe” fra Ekstra Bladet den 26. juli 2005 og ”International police body backs ”shoot-to-kill” fra The Guardian den 4. august 2005. Herudover er der vedrørende samme problemstilling dokumenteret ”Training Key ... Suicide (Homicide) Bombers: Part II” udarbejdet af International Association of Chiefs Of Police fra 2005, der var tilgængelig på internettet i perioden 9. juli 2006 – 24. august 2007, og som der var link til i artiklen fra The Guardian.

Vidne 1 har forklaret, at han af hensyn til sin tavshedspligt ikke kan svare på, om der i PET er en forhåndsordre om, hvordan skuddet skal placeres, hvis man skyder for at likvidere en selvmordsbomber, eller om der findes andre metoder til at pacificere en selvmordsbomber end at skyde den pågældende i hovedet.

Herefter, og efter bevisførelsen i øvrigt, finder landsretten, at det ikke er bevist, at tiltalte med citatet i forhold o har videregivet fortrolige oplysninger om PET's arbejdsmetoder.

Tiltalte frifindes derfor i forhold o.

Forhold p.

Citatet udtrykker tiltaltes personlige vurdering af den belgiske efterretningstjenestes effektivitet i 2010.

Vidne 5 har forklaret, at det var kendt, at PET samarbejdede med de belgiske myndigheder i forbindelse med **Person 13** -sagen.

Vidne 4 har forklaret, at tiltalte på en pressebriefing om **Person 13**-sagen oplyste, at det ikke var alle lande, der havde samme fokus på terror, og at det ikke var alle efterretningstjenester i Europa, der var oppe i samme gear som PET. Sagen havde link til Belgien, men bemærkningen gjaldt også andre efterretningstjenester.

Herefter, og efter bevisførelsen i øvrigt, finder landsretten, at det ikke er bevist, at tiltalte med citatet i forhold p har videregivet fortrolige oplysninger om PET's samarbejdspartnere.

Tiltalte frifindes derfor i forhold p.

Forhold q.

Det er dokumenteret, at **Person 13** under varetægtsfængslingen var undergivet besøgs- og brevkontrol. Der blev under straffesagen mod **Person 13** afgivet forklaring af to ansatte ved Københavns Politi, som fortalte, hvordan brevet i **Person 13's** benprotese blev fundet i forbindelse med visitering efter et besøg.

Vidne 3 har forklaret, at PET vidnet bekendt ikke har taget stilling til, hvad "overvågning" i citatet betyder, og at overvågning kan betyde, at man skygger folk. Han har endvidere forklaret, at han ikke ved, om der ligger en rapport om overvågning i den åbne eller lukkede sag, da han ikke har gennemgået det konkrete materiale, men han ville heller ikke kunne udtale sig om sit kendskab til, hvad der ligger i den lukkede sag af hensyn til sin tavshedspligt.

Der er ikke for landsretten i øvrigt fremlagt dokumentation for, hvorvidt og i givet fald i hvilket omfang **Person 13** var under overvågning i fængslet.

Landsretten bemærker, at det må anses for almindelig kendt, at hvis man er under mistanke for at have begået terror og er varetægtsfængslet med besøgs- og brevkontrol, vil man kunne blive udsat for de almindelig kendte indgreb – for eksempel ransagning og indgreb i meddelelseshemmeligheden – som retsplejeloven giver mulighed for.

Herefter, og efter bevisførelsen i øvrigt, finder landsretten, at det ikke er bevist, at tiltalte med citatet i forhold q har videregivet fortrolige oplysninger om PET's operationer og arbejdsmetoder.

Tiltalte frifindes derfor i forhold q.

Forhold r.

Den 29. december 2010 udsendte PET en pressemeddelelse vedrørende anholdelserne i operation Constant og oplyste blandt andet, at PET i tæt samarbejde med SÄPO havde gennemført længere tids overvågning og efterforskning i sagen. Den 30. december 2010 blev der afholdt et fælles pressemøde med deltagelse af tiltalte og chefen for SÄPO, **Person 70**, om sagen.

Det fremgår af anklagemyndighedens skriftlige notater til brug for proceduren i ankesagen mod blandt andet **Person 6**, at det var anklagemyndighedens opfattelse, at **Person 6** havde opholdt sig i Waziristan, Pakistan, hvor han havde fået til opgave at udføre et terrorangreb mod Jyllands-Posten. At anklageren under proceduren skulle have fremkommet med disse oplysninger, er understøttet af artiklen ”Statsadvokat: Terroriltalte er skyldige” fra Ekstra Bladet den 30. maj 2012.

Vidne 4 har forklaret, at det under samme straffesag kom frem, at **Person 6** havde forsøgt at ringe til Pakistan, og at det var anklagemyndighedens opfattelse, at det var **Person 7**, som var i toppen af al-Qaeda, som **Person 6** forsøgte at komme i kontakt med. Vidnet har endvidere forklaret, at tiltalte på pressebriefinger fortalte om blandt andet **Person 6's** kontakter til Pakistan.

Vidne 5 har forklaret, at tiltalte på en pressebriefing oplyste, at PET mente, at det planlagte angreb på JP/Politikens Hus var styret af topfolk i al-Qaeda i Pakistan.

I artiklen i Nordisk Kriminalreportage 2016, ”Forsøg på terror mod Jyllands-Posten, Politikens Hus i København” af kriminalassistent Finn Månsson, organiseret kriminalitet, Københavns Vestegns Politi, indgår en beskrivelse af samarbejdet med SÄPO om sagen, og artiklen indeholder i øvrigt en detaljeret beskrivelse af efterforskningen. Det fremgår herudover, jf. side 25, blandt andet:

”I forbindelse med et efterfølgende møde med SÄPO fremkom det, uden deres viden/deltagelse, at kontakten i Pakistan var **Person 7**, ledende og højtstående medlem i Al-Qaeda og medlem af Libyan Islamic Fighting Group, som godkendte en måneds udsættelse af attentatplanerne. ...”

Nordisk Kriminalreportage udgives af Dansk Politiidrætsforbund, og forbundets formand, **Person 71**, har i mail af 17. oktober 2018 til Københavns Politi oplyst, at artikler er blevet godkendt af en person, udpeget af ledelsen i den respektive politikreds, politiafdeling eller Task Force.

Vidne 1 har for landsretten forklaret, at han af hensyn til sin tavshedspligt ikke kan oplyse, om PET på et møde med SÄPO fik oplyst, at **Person 6** forsøgte at kontakte **Person 7**.

Der har heller ikke i øvrigt været bevisførelse om, at oplysningerne i citatet skulle stamme fra SÄPO.

Tiltalte har forklaret, at oplysningerne i citatet om **Person 8** er baseret på efterfølgende kilder, herunder bogen ”Understanding Terrorism Innovation and Learning: Al-Qaeda and Beyond”. Det fremgår af bogen ”Understanding Terrorism Innovation and Learning: Al-Qaeda and Beyond”, 2015, redigeret af Magnus Ranstorp, side 171, blandt andet:

” **Person 6** received training in North Waziristan, Pakistan in 2010 and met with senior al-Qaeda operatives **Person 43** and **Person 8** .

While it is not clear whether he received specific instructions in how to carry out such an attack, he would have had plenty of opportunity to be taught weapons handling and how to mount armed assaults by any number of militant groups launching cross border raids into Afghanistan.”

Henset til omfanget af oplysninger, som var offentligt tilgængelige, og da det ikke kan anses for bevist, at oplysninger i citatet i forhold r hidrører fra SÄPO, samt efter bevisførelsen i øvrigt, er det ikke bevist, at tiltalte med citatet i forhold r, har videregivet fortrolige oplysninger om PET's operationer og samarbejdspartnere.

Det tiltrædes derfor, at tiltalte er frifundet i forhold r.

Forhold s.

Vidnerne **Vidne 4** og **Vidne 5** har begge forklaret, at de deltog i en pressebriefing hos PET efter anholdelserne i operation Constant, hvor der blev vist

en video fra aktionsstyrkens indtrængning i lejligheden på **Vej 1** og anholdelse af personerne i lejligheden. Vidnerne har begge forklaret, at tiltalte på pressebriefingen oplyste, at aktionsstyrken forud for anholdelserne befandt sig lige ved siden af lejligheden, men ingen af dem husker, om tiltalte oplyste, hvor aktionsstyrken præcist befandt sig.

Der er ikke fremlagt nærmere oplysninger i sagen om ejendommen på **Vej 1** i **By**. Det bemærkes herved, at flere forskellige lejligheder potentielt ville kunne anses for at være "nabolejlighed".

Der er endvidere ingen dokumentation i sagen for PET's brug af nabolejligheden, herunder hvorvidt nabolejligheden var beboet på aktionstidspunktet. Det bemærkes, at det af politirapport af 28. juni 2019 "Rapport Suppl. efterforskning/Kjeldsen" fremgår blandt andet:

"Forhold s: Beboere der udlånte lejligheden på **Vej 1**. Københavns Politi har adgang til sagens akter, men der er ikke udfundet dokumenter omhandlende PET brug af lejlighed på **Vej 1** og hvilke personer/beboere de i givet fald har haft kontakt til omkring lån af lejlighed"

Vidne 1 har forklaret, at han ikke kender den konkrete sag, at han ikke ved, om der var nogen hjemme i lejligheden på **Vej 1**, og at han heller ved ikke, om PET efterfølgende har kontaktet eventuelle beboere i nabolejligheden, eller om de måtte være i fare. Endelig har vidnet forklaret, at hvis PET har vist pressen, hvordan aktionen fandt sted, må der være sket en "de facto" afklassificering.

Herefter, og efter bevisførelsen i øvrigt, finder landsretten, at det ikke er bevist, at tiltalte med det i forhold s anførte har videregivet fortrolige oplysninger om PET's arbejdsmetoder, operationer og fortrolige oplysninger, som indebar en væsentlig risiko for den omtalte nabos sikkerhed.

Tiltalte frifindes derfor i forhold s.

Forhold t.

I citatet oplyser tiltalte, at JP/Politikens Hus i den konkrete sag ikke var orienteret om det potentielle angreb forud for anholdelserne i operation Constant, og om det dilemma, som den slags sager rejser.

Af PET's årsberetning 2006-2007, side 2-3, fremgår blandt andet:

"Erfaringen i forhold til de nye trusler siden terrorangrebene den 11. september 2001 har været, at vi i langt større udstrækning må være indstillet på som efterretningstjeneste ikke blot præventivt at gribe ind over for truslerne, men også at sikre, at der bliver gennemført en strafferetlig efterforskning og retsforfølgning i forhold til gerningsmændene.

Det stiller os over for det klassiske dilemma, at vi i nogle tilfælde må vente med at gribe ind, til vi har et konkret og håndfast grundlag for at gøre det, mens vi samtidig må være opmærksomme på de sikkerhedsmæssige risici, når vi har at gøre med personer, der forbereder en terrorhandling. Det betyder også, at vi nu i endnu højere grad end tidligere må gennemføre vores efterforskninger på en måde, der gør det muligt, at der senere rejses tiltale og gennemføres en straffesag ved domstolene."

Det fremgår af artiklen "At modvirke og forhindre terrorhandlinger", side 13, bragt i Weekendavisen den 12. januar 2007 om Vollsrose-sagen, som der indtil januar 2009 på PET's hjemmeside var henvist til, blandt andet:

"Tjenestens konstante dilemma er: Går man for tidligt ind, risikerer man at stå uden fældende beviser. Går man for sent ind, risikerer man, at bomben er sprunget. PET's definerede hovedopgave er "at modvirke og forhindre terrorhandlinger", et hensyn, der altid vil veje tungere end hensynet til, hvilket forløb en sag senere vil få i retten."

PET har i brev af 29. november 2019 til anklagemyndigheden med henvisning til, at det af artiklen i Weekendavisen fremgår, at den er baseret på interviews af en række PET medarbejdere, og at PET har haft artiklen til gennemsyn inden udgivelse, anført at det "må derfor lægges til grund, at det relevante ledelsesniveau i PET har vurderet, at oplysningerne i artiklen kan gengives offentligt."

Vidne 4 har forklaret, at tiltalte på en pressebriefing blev spurgt om den overvejelse, som tiltalte giver udtryk for i citatet i forhold til. Tiltalte fortalte om dilemmaet, og at han ikke havde orienteret JP/Politikens Hus på forhånd.

Vidne 1 har forklaret, at han ikke kan udtale sig om, hvorvidt PET i andre lignende sager har foretaget dispositioner som anført i citatet, og at han ikke kan udtale sig om, hvorvidt det indgår som en fast arbejdsmetode for PET ikke at oplyse, at der er et angreb på vej.

Herefter, og efter bevisførelsen i øvrigt, finder landsretten, at det ikke er bevist, at tiltalte med citatet i forhold t har videregivet fortrolige oplysninger om PET's arbejdsmetoder.

Det tiltrædes derfor, at tiltalte er frifundet i forhold t.

Forhold u.

Citatet indeholder hverken oplysninger, som gør det muligt for en lidt videre kreds at identificere, hvem "nogle af de tiltaltes venner" er, eller hvilke af de tiltalte de pågældende var venner med. Citatet indeholder heller ikke oplysninger om, hvordan mistanken rettet mod dem var tilvejebragt, f.eks. gennem kildearbejde eller på anden vis.

Vidne 4 har forklaret, at hun dækkede Vollsmose-sagen, og at hun tidligere har hørt om bilen, der blev stoppet. **Vidne 5** har forklaret, at han forud for sine interviews med tiltalte var bekendt med oplysningen om, at nogle personer, der var ved at hente våben, var blevet stoppet af politiet, men at han ikke kan oplyse, hvor han har oplysningen fra.

Det fremgår af politirapport af 28. juni 2019, "Rapport Suppl. efterforskning/Kjeldsen", at Københavns Politi ikke er i besiddelse af oplysninger om de i forholdet nævnte personer.

Herefter, og efter bevisførelsen i øvrigt, finder landsretten, at det ikke er bevist, at tiltalte med det i forhold u anførte har videregivet fortrolige oplysninger om PET's operationer, kildearbejde og andres private forhold.

Tiltalte frifindes derfor i forhold u.

Forhold v.

Det fremgår af PET's redegørelse "PET's indsats i forhold til politisk ekstremisme" af 14. november 2011 udarbejdet efter **Person 9**-sagen, at PET havde et bredt kendskab til de primære grupperinger i det højreekstremistiske miljø i Danmark, og at det på daværende tidspunkt var vurderingen, at kun et begrænset antal personer havde voldelige intentioner og kapacitet til at udgøre en sikkerhedsmæssig risiko. Det fremgår endvidere, at en mindre del af det højreekstremistiske miljø var involveret i registrering af politiske modstandere og

bl.a. søgte at opnå færdigheder i såvel våbenbrug som kampsport. Det anføres videre, at der var eksempler på, at grupperingerne målrettet havde arbejdet på at skaffe våben som led i konfrontationer mellem højre- og venstreekstremistiske miljøer, og at højreekstremisters voldsudøvelse mod politiske modstandere typisk havde en relativ spontan karakter og ofte blev udført af få personer. Endelig fremgår det, at flere danske højreekstremister havde deltaget i skydetræning hos russiske højreekstremister.

Tiltalte har forklaret, at citatet angår den højreekstremistiske gruppering ORG, som PET i 2012 greb ind over for præventivt, hvorved gruppen blev opmærksom på PET's efterforskning.

I artiklen "PET tæt på at anholde højreekstrem loge" fra Aarhus Stiftstidende den 23. juni 2012 er tiltalte interviewet om PET's flerårige overvågning af ORG. Det fremgår af artiklen blandt andet, at ORG havde ca. 100 medlemmer, og at medlemmer havde været involveret i blandt andet skydetræning.

Vidne 4 har forklaret, at hun på et journalistisk efteruddannelseskursus om højreekstremisme efter **Person 9**-sagen har hørt tiltalte detaljeret omtale højreekstremistiske grupper, herunder at højreekstremistiske kræfter var klar til at gribe til våben, og at de havde foretaget våbentræning.

Herefter, og efter bevisførelsen i øvrigt, finder landsretten, at det ikke er bevist, at tiltalte med citatet i forhold v har videregivet fortrolige oplysninger om PET's operationer.

Tiltalte frifindes derfor i forhold v.

Forhold w.

Det fremgår af artiklen "At modvirke og forhindre terrorhandlinger" bragt i Weekendavisen den 12. januar 2007 om Vollsmose-sagen, som der indtil januar 2009 på PET's hjemmeside var henvist til, blandt andet:

"... Efter aktionen den 5. september fortalte flere af de mistænkte venner om en dansk konvertit, der begyndte at komme i moskeen på **Vej 2** et halvt års tid forinden." ... "Siden aktionen er der ingen, der har set eller hørt noget til ham, han forsvandt fuldstændig fra den ene dag til den anden. Det er ikke en

uhørt hændelse efter store politiaktioner, og selv om PET af princip ikke kommentere den slags, er det ikke nogen hemmelighed, at man benytter sig af sådanne kilder. Men tjenesten har også andre muligheder.”

PET har i brev af 29. november 2019 til anklagemyndigheden med henvisning til, at det af artiklen i Weekendavisen fremgår, at den er baseret på interviews af en række PET medarbejdere, og at PET har haft artiklen til gennemsyn inden udgivelse, anført at det ”må derfor lægges til grund, at det relevante ledelsesniveau i PET har vurderet, at oplysningerne i artiklen kan gengives offentligt.”

Det fremgår af artiklen ”PET holder øje med ekstreme konvertitter” bragt i Avisen.dk den 24. september 2007, at tiltalte er citeret for at have udtalt blandt andet, at med ”et europæisk udseende og almindelige identitetspapirer kan de ofte operere mere frit, og flere af dem har haft ophold i udlandet, hvor de har stiftet bekendtskab med militante tolkninger af islam. Hertil kommer, at nogle af dem også har en kriminel fortid. Så det er klart, at det er noget, som PET er meget opmærksom på” samt at ”langt størstedelen af konvertitterne i Danmark lever i fred og ro med deres nye religion.” Han er endvidere citeret for at have udtalt: ”... i Danmark og en række andre europæiske lande findes der et mindre antal såkaldte radikaliserede konvertitter, hvoraf nogle tilsyneladende er villige til at løbe en personlig risiko ved aktivt at støtte militante islamitiske netværk”.

I Politikens interview med tiltalte, bragt den 11. december 2012 med overskriften ”Drab er ikke en opgave for PET”, er tiltalte citeret for at have udtalt blandt andet:

”De kilder, som kan opnå adgang til de miljøer, som vi interesserer os for, er altså ikke personer fra spejderbevægelsen. Det er personer, som bevæger sig på grænsen mellem at være en del af det kriminelle miljø og samtidig vil samarbejde med myndigheder”.

Det må ved vurderingen af citatet i forhold w endvidere tillægges betydning, at det af Rigspolitiets rapport af 4. maj 2015 ”Evaluerings af myndighedsindsatsen forud for og i forbindelse med terrorhændelserne den 14. og 15. februar 2015 i København, side 19, blandt andet om PET’s kildearbejde fremgår:

”På baggrund af evalueringen vurderer PET, at der er behov for at styrke kildekædningen i det kriminelle bandemiljø, i særdeleshed i de segmenter hvor indviden bevæger sig på tværs af bandemiljøer og militant islamistiske miljøer (cross-over).

Der er behov for, at PET intensiverer rekrutteringsindsatsen rettet mod mulige nye kilder i "cross-over"-miljøet mellem bander og militant islamistiske grupper. Derudover er det nødvendigt at forbedre og systematisere dialogen og samarbejdet med politikredsene og Nationalt Efterforsknings Center (NEC) om kildedækningen i disse miljøer. På denne måde får politiet samlet set et bedre indblik i dette miljø, og PET får mulighed for at styrke det efterretningsmæssige arbejde på dette kritiske område.

Løsning:

PET og det øvrige politi skal arbejde målrettet på at styrke kapaciteten og evnen til at kunne rekruttere flere kilder i "cross-over"-miljøet, ligesom PET's samarbejde med politikredsene og NEC om kildedækning skal styrkes yderligere."

Endvidere fremgår det af Rigspolitiets afrapportering og anbefalinger vedrørende læringspunkterne i evalueringen af myndighedsindsatsen forud for og i forbindelse med terrorhændelserne den 14. og 15. februar 2015 i København dateret den 8. september 2015, side 2, 15 og 26, blandt andet:

"Som opfølgning på evalueringsrapporten har Rigspolitiet nedsat en række arbejdsgrupper, som har haft til opgave at fremkomme med gennemarbejdede forslag til, hvordan politiet kan styrkes inden for de enkelte læringspunkter. Samtidig blev der igangsat gennemgange af en række procedurer, koncepter mv. i PET.

...

3.3.2 Styrkelse af den politimæssige indsats i krydsfeltet mellem bander og militant islamistiske grupper

...

PET har endvidere sammen med Rigspolitiet og politikredsene iværksat en større kortlægning af, i hvilket omfang personer, der færdes i voldsparate, kriminelle miljøer, er påvirket af militant islamisme, med henblik på bedre at kunne vurdere og imødegå terrortruslen fra et sådant "cross-over" fænomen. Kortlægningen forventes afsluttet inden udgangen af 2015.

PET har derudover styrket samarbejdet med Rigspolitiets Nationale Efterforskningscenter (NEC) for at optimere udvekslingen af kildeinformationer om cross-over fænomenet samt sikre den bedste anvendelse af det samlede kilde-netværk i de kriminelle bandemiljøer. Samarbejdet med Forsvarets Efterretningstjeneste (FE) og udenlandske samarbejdspartnere er endvidere styrket på dette område.

Med henblik på yderligere at øge indsatsen i forhold til bandemiljøer, der kan påvirkes af militant islamisme (cross-over), anbefales det herudover, at der sker en styrkelse af PET's kildedækning af området.

...

Bedre kildedækning i PET.

PET og det øvrige politi vil arbejde målrettet på at styrke evnen til at rekruttere kilder i ”cross-over”-miljøet, ligesom samarbejdet mellem PET, politikredsene og Rigspolitiet om kildedækningen skal styrkes yderligere.”

På denne baggrund, og efter bevisførelsen i øvrigt finder landsretten, at det ikke er bevist, at tiltalte med citatet i forhold w har videregivet fortrolige oplysninger om PET’s arbejds-metoder og kildearbejde.

Tiltalte frifindes derfor i forhold w.

Forhold x.

Citatet er en beskrivelse af, hvilke overvejelser PET efter tiltaltes opfattelse ville gøre sig, hvis PET besluttede at installere sporingsudstyr på ejendele tilhørende en kvinde, som måtte have planer om at rejse til Islamisk Stat i Syrien.

Efter retsplejelovens § 791 a, stk. 5, kan politiet under nærmere angivne betingelser opnå tilladelse til at spore en persons færden ved hjælp af gps eller andet lignende udstyr, hvis personen har tilknytning til en mistænkt.

Det må tillige anses for almindelig kendt, at PET anvender overvågnings- og sporingsudstyr, og at dette kan ske under en lang række omstændigheder. Disse muligheder er i øvrigt omtalt i PET’s årsberetning 2006-2007, side 59, samt i PET’s Årlige Redegørelse 2014, side 19, og der blev under Vollsrose-sagen af en PET-medarbejder afgivet forklaring om den specifikke anvendelse af sporingsudstyr i forbindelse med sagens efterforskning.

I artiklen ”Drab er ikke en opgave for PET” fra Politiken den 11. december 2012, hvor tiltalte er interviewet, fremgår blandt andet:

Person 37 (P37)

” Person 10 hævder, at PET medvirkede til at placere sporingsudstyr på en kvinde, som skulle sendes ned til P37 som brud. Må PET bruge uskyldige som lokkemad? ”Uden at komme ind på de konkrete oplysninger kan man vel sige, at det altid rummer en vis risiko, hvis man ønsker at rejse afsted for at gifte sig med eller leve tæt sammen med en fremtrædende terrorleder.

Men i PET er vi meget opmærksomme på, at vi, så vidt det overhovedet er muligt, forsøger at sikre os mod, at udenforstående bliver bragt i fare.” ... siger

Tiltalte ”

Vidne 1 har forklaret, at han ikke ved, om PET har en sag vedrørende en kvinde, der ville rejse til Syrien og gifte sig med en kriger. Han kan ikke ud af citatet i forhold x se, hvilket udstyr, der bliver omtalt.

Herefter, og efter bevisførelsen i øvrigt, finder landsretten, at det ikke er bevist, at tiltalte med det i citatet i forhold x anførte har videregivet fortrolige oplysninger om PET's arbejdsmetoder.

Tiltalte frifindes derfor i forhold x.

Forhold y.

Det af tiltalte anvendte ord ”efterretninger” er generisk og indeholder ikke i sig selv en klar angivelse af, hvordan oplysningerne er tilvejebragt. Der er heller ikke fremlagt dokumentation for, at de i citatet anførte ”efterretninger” dækker over oplysninger fra PET's samarbejdspartnere eller gennem PET's kildearbejde.

Det fremgår af PET's pressemeddelelse af 27. april 2012, at PET havde anholdt tre personer i forbindelse med en terrorefterforskning. Det fremgår endvidere, at de anholdte var mistænkt for at have været i færd med at forberede en terrorhandling, og at eventuelle terrortrusler var imødegået eller afværget ved de foretagne anholdelser. Pressemeddelelsen kunne derfor give anledning til antagelsen om, at et terrorangreb havde været forstående, hvilket er underbygget af artiklen ”Terrormistanke mod tre unge smuldrer” fra Ekstra Bladet den 24. juli 2012.

Tiltalte har forklaret, at ordet ”efterretninger” henviser til åbne kilder, i dette tilfælde en af de involveredes Facebook opslag, som PET gjorde Københavns Politis opmærksom på.

Dette er understøttet af politirapport af 23. maj 2012 ”efterforskningsrapport 01”, hvori er anført, at det af rapport udfærdiget af PET den 26. april benævnt ”Køb af våben med henblik på terrorhandling” skulle fremgå, at PET via internettet var blevet opmærksom på, at en af de tre varetægtsarrestanter den 30. marts 2012 havde skrevet en lang række ekstreme

indlæg omkring vestens involvering i krige i muslimske lande på Facebook. I politirapporten blev en række af den pågældendes Facebook-opdateringer gengivet, og det blev konkluderet, at det var den foreløbige teori, at varetægtsarrestanterne kunne have haft til hensigt at gennemføre et terroranslag med skydevåben mod hjemvendte eller tidligere soldater, specifikt de soldater som ville ankomme til Danmark fra Afghanistan den 28. april 2012 samt til medaljeoverrækkelse på kastelet den 30. april 2012.

Det fremgår af politirapport af 25. maj 2012, ”efterforskningsrapport 02”, at der var tilgået Københavns Politi yderligere rapporter udfærdiget af PET, og at det af rapportmaterialet fremgik, at PET via kildeoplysninger var blevet opmærksom på den anførte varetægtsarrestant, der angiveligt var en del af det militant islamistiske miljø centreret omkring WAQF-moskeen i København.

Efter drabet på en britisk soldat i London den 22. maj 2013 udsendte PET en pressemeddelelse, hvoraf fremgår blandt andet, at det ikke var et nyt fænomen i dansk sammenhæng, at militær personel kan være mål for voldelig ekstremisme, og at det indgår som et væsentligt element i militant islamistisk ideologi og propaganda, at vestlige lande og deres militære personel anses for legitime og prioriterede terrormål.

I artiklen ”PET og FE: Danske betjente og soldater er mål for terrorister” fra Berlingske Tidende den 7. november 2014 er det beskrevet, hvordan PET og FE havde udsendt advarsel om, at danske betjente og soldater kan være mål for terrorister på grund af dansk deltagelse i kampen mod Islamisk Stat i Irak, og at der fra Rigspolitiet og Forsvarskommandoen ligeledes var sendt breve til henholdsvis politibetjente og soldater om at være opmærksom på, at angreb mod politi og militær også kan finde sted i Danmark.

Herefter, og efter bevisførelsen i øvrigt, finder landsretten, at det ikke er bevist, at tiltalte med de ovenfor anførte citater i forhold y har videregivet fortrolige oplysninger om PET's operationer, samarbejdspartnere og kildearbejde.

Tiltalte frifindes derfor i forhold y.

Forhold z.

Tiltalte har forklaret, at det i citatet anførte angår velkendte oplysninger, som han har omtalt offentligt, da han var chef for PET, herunder på pressebriefinger og i et interview med daværende **Justitsminister**.

Dette er til dels understøttet af avisartiklerne ”Krigere fra Danmark kan blive udvist” fra Politiken den 20. juni 2013 og ”Klapjagt på danske krigere i Syrien” fra Politiken den 20. juni 2013.

Af artiklen ”Jeg skal bane vejen” af 28. februar 2014 udgivet på hjemmesiden dansk-politi.dk med interview af den nordiske forbindelsesofficer i Tyrkiet, **Person 72**, fremgår blandt andet:

”-Jeg repræsenterer både politi og toldvæsenet i de nordiske lande, og ligegyldig hvilken nordisk myndighed der henvender sig og har brug for oplysninger, er det min opgave at kende og bane vejen hos de tyrkiske myndigheder. ...

Med sig i bagagen har han mange års erfaring inden for efterforskning og internationalt samarbejde fra henholdsvis Rejseholdet, som chef for narkotikaafdelingen i Aalborg og senest fra PET.

...

Illegal immigration er et stort problem i Tyrkiet – især i lufthavnen i Istanbul – fordi Tyrkiet har en meget strategisk beliggenhed i forhold til Europa. Terror er også ved at være et stort arbejdsområde for os. Det nyeste fænomen er de unge jihadister, som søger til Syrien gennem Tyrkiet. Sammen med de forskellige landes efterretningstjenester hjælper vi så med at finde ud af, hvor de befinder sig henne, så man kan tage hånd om de unge mennesker, når de vender hjem. ...”

Vidne 1 har vedrørende forhold z forklaret, at han ikke har gennemgået PET’s sag vedrørende tiltaltes kontakt med de tyrkiske myndigheder, og at han ikke kan udtale sig om, hvad der er aftalt med de tyrkiske myndigheder i den forbindelse.

På denne baggrund, og efter bevisførelsen i øvrigt, finder landsretten, at det ikke er bevist, at tiltalte i citatet i forhold z har videregivet fortrolige oplysninger om PET’s samarbejdspartnere.

Tiltalte frifindes derfor i forhold z.

Forhold æ.

Attentatet mod **Person 11** har været dækket intenst af medierne, og oplysninger svarende til dem, som efter anklagemyndighedens opfattelse indebærer en overtrædelse af tavshedspligten, fremgår af avisartikler, herunder "Politi ventede til mistænkt gik i fælden" fra Politiken den 28. april 2014, "Attentatmand er måske hellig kriger i Syrien" fra Dispatch International den 28. april 2014, "Tyrkisk Interpol-kilde: 26-årig anholdt kan udleveres om tre måneder" fra Politiken den 28. april 2014, "- Mistanke var del av islamistisk miljø" i norsk tidsskrift "Nytt" den 29. april 2014, "Ven om anholdt for **Person 11** Attentat: Det er ikke ham" fra Ekstra Bladet den 2. maj 2014, "Attentatmanden ringede to gange" fra Politiken den 4. maj 2014 og "Advokat: PET ville hverve mistænkt i **Person 11**-sag" fra Ekstra Bladet den 5. marts 2015.

På det tv-transmitterede pressemøde den 27. april 2014 vedrørende anholdelsen i Tyrkiet af mistænkte **Person 68**, blev det på tv-skærmen med tekstrubrik anført, at PET samarbejdede med Københavns Politi om sagen. Chefpolitiinspektør **Person 67** oplyste på pressemødet om den mistænkte blandt andet, at han var 26 år, dansk statsborger af mellemstlig udseende, og at han ifølge efterforskningen havde opholdt sig i Tyrkiet og i Syrien.

Vidne 7, der var efterforskningsleder i **Person 11**-sagen, har forklaret, at oplysningen om, at **Person 68** var i Libanon, var en hemmelighed, fordi politiet skulle kunne lokalisere ham og kontakte personer, der skulle afhøres. Da der blev afholdt pressemøde i april 2014, var der ikke efterforskning i Libanon, og de første afhøringer i Libanon blev gennemført i 2015. **Vidne 7** har endvidere forklaret, at han ikke kan afvise, at **Person 11** har fået oplysninger fra politiet om, at man ledte efter **Person 68** i Libanon, og at han ikke ved, om andre fra politiet i forbindelse med pressemødet den 27. april 2014 skulle have oplyst pressen om, at den mistænkte også havde opholdt sig i Libanon.

Herefter, og efter bevisførelsen i øvrigt, finder landsretten, at det ikke er bevist, at tiltalte på gerningstidspunktet videregav fortrolige oplysninger om PET's operationer og en verserende straffesagsefterforskning.

Tiltalte frifindes derfor i forhold æ.

Forhold ø.

Citatet angår efter sit indhold ikke forholdet mellem PET og den tyrkiske efterretningstjeneste, men derimod danske myndigheders forhold til tyrkiske myndigheder generelt. Det må anses for almindelig kendt, at der fra tyrkisk side blev lagt pres på Danmark for at skride ind over for PKK, herunder særligt tv-stationen ROJ-tv. Der er til belysning heraf blandt andet dokumenteret en række avisartikler herunder ”Ytringsfrihed: Regeringschef gik i protest mod tv-station” fra Jyllands-Posten den 16. november 2005, ”Hård tyrkisk modstand til det sidste” fra Berlingske Tidende den 4. april 2009, ”Tyrkiet øger presset på Danmark i strid om ROJ TV” fra Berlingske Tidende den 9. juni 2010 samt artiklen ”USA bag dansk sag mod tv-station” fra Politiken den 30. januar 2011.

På denne baggrund, og efter bevisførelsen i øvrigt, finder landsretten, at det ikke er bevist, at tiltalte med citatet i forhold ø har videregivet fortrolige oplysninger om PET's samarbejdspartnere.

Tiltalte frifindes derfor i forhold ø.

Strafudmåling

Ved udmåling af straffen må der i skærpende retning lægges vægt på, at tiltalte har bragt den i forhold j omtalte kvinde i risiko samt på tiltaltes tidligere overordnede stilling som chef for PET, samt hans betydelige erfaring som ledende medarbejder i politiet. Omvendt må det også tillægges betydning, at tiltalte kun er fundet delvist skyldig i et ud af 28 tiltaleforhold. Straffen bør derfor udmåles som en bødestraf. Herefter, og under hensyn til det om tiltaltes økonomiske forhold oplyste, fastsættes straffen til 10 dagbøder á 1.000 kr. Forvandlingsstraffen for dagbøderne er fængsel i 10 dage.

Konfiskation

Bogen ”7 år for PET” indeholder ca. 450 citater fra tiltalte. Straffesagen har angået 28 af disse citater, og tiltalte er alene fundet delvist skyldig i et enkelt forhold. På denne baggrund finder landsretten, at der ikke er grundlag for at fastslå, at der er en sådan nærmere forbindelse mellem den enkeltstående strafbare handling og den af tiltalte opnåede betydelige indtægt ved salget af bogen ”7 år for PET”, jf. straffelovens § 75, at der er grundlag for hel eller delvis konfiskation af indtægten.

Tiltalte frifindes derfor for påstanden om konfiskation.

Sagens omkostninger

Sagen blev i byretten hovedforhandlet over 17 retsdage og har i landsretten været behandlet over 18 retsdage. Hertil kommer, at der henset til sagens karakter og omfang har været en betydelig sagsforberedelse for såvel byretten som landsretten. Sagsforberedelsen for landsretten har blandt andet omfattet formalitetsprocedure af ca. ½ dags varighed vedrørende forswarets efterforskningsanmodninger, som landsretten i vidt omfang imødekom. Når dette sammenholdes med sagens udfald, finder landsretten, at det vil komme til at stå i et åbenbart misforhold til tiltaltes skyld og vilkår, at han pålægges omkostningsansvar i sagen. Der er herved også henset til sagens helt ekstraordinære karakter og forløb, herunder at sagens oplysninger i betydeligt og relevant omfang er tilvejebragt af forsvaret.

På denne baggrund finder landsretten, at statskassen skal betale sagens omkostninger for begge retter, jf. retsplejelovens § 1008, stk. 3, og stk. 4. 2. pkt.

T h i k e n d e s f o r r e t :

Byrettens dom i sagen mod tiltalte **Tiltalte** ændres, således, at tiltalte straffes med 10 dagbøder á 1.000 kr.

Forvandlingsstraffen for dagbøderne er fængsel i 10 dage.

Påstanden om konfiskation tages ikke til følge.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for begge retter.